TỬ HẦU

BẢO HỮU YẾU QUI THƠ

IN LẦN THỨ BẢY

IMPRIMERIE DE LA MISSION
289, Hai Bà Trưng, 289
TANĐINH — SAIGON

TỬ HẦU

BẢO HỮU YẾU QUI THƠ

TỬ HẦU

BẢO HỮU YẾU QUI THƠ

IN LẦN THỨ BẢY

IMPRIMERIE DE LA MISSION
289, rue Hai Bà Trưng
TANDINH — SAIGON
— 1955 —

IMPRIMATUR

Saigon, die 1a Septembris 1955

† JEAN CASSAIGNE

Vic. Apost. de Saigon

TỰA

Ta nghe nói có nhiều chức việc ước ao chớ chi bề trên in kinh giữ kẻ liệt làm một cuốn riêng cho dễ dùng, nên ta đã làm như vậy. Mà ta thấy sách trước, trong lời bảo dạy giúp kẻ liệt giục lòng tin cậy kính mến cùng ăn năn tội, thì chẳng có chỉ rõ phải làm thể nào, nên rày ta đã ra cách thức để mà giúp kẻ liệt làm những việc cần kíp ấy cho nên.

Lại ta nghe nói giáo-hữu một hai nơi, khi tống táng kẻ chết, còn bắt chước kẻ vô đạo mà làm việc có vẻ dị đoan. Vậy ta muốn con chiên Chúa đã nẩy phù cho ta khỏi lầm lạc thì ta thêm ba đoạn trong sách nầy :

ĐOẠN THỨ NHỨT. — *Dạy về những việc giáo-hữu phải xa lánh khi tống táng phong phần kẻ chết.*

ĐOẠN THỨ HAI. — *Dạy những việc phải giữ khi ấy.*

ĐOẠN THỨ BA. — *Giải những ý chỉ mỗi một lễ nhạc Hội-thánh quen làm mà tống táng kẻ qua đời.*

Khi anh em tống táng kẻ chết, thì hãy nhớ mà giữ các đều đã dạy trong sách nầy, chớ còn bắt chước kẻ vô đạo nữa, phải phân rẽ sự thánh và bụt thần ra khỏi nhau cho xa. Hễ con Đ C T, thì phải tống táng theo phép Hội-thánh để hòm bia truyền thiên Chúa làm một cùng bụt Đagon sao đặng? Từ nầy về sau các chức hãy lấy lòng sốt sắng ái mộ mà giúp kẻ liệt đặng chết lành. Chẳng có việc lành phước đức nào đẹp lòng Chúa hơn việc ấy, bởi vì Người yêu chuộng linh hồn người ta hơn mọi sự, đến đỗi Người đã chịu nạn chịu chết mà cứu chuộc linh hồn người ta. Lại không khi nào người ta phải cơn hiểm nghèo cho bằng khi gần

chết, cũng không khi nào đáng cho chúng ta thương giúp cho bằng khi ấy. Vì chết lành hay là chết dữ, đặng phần thưởng, hay là phải phạt đời đời, thì tại trong một giờ ấy mà chớ. Sau nữa, chẳng có việc gì mà sanh lợi cho ta hơn việc nầy. Vì khi ta đã giúp người nào chết lành, và lên Thiên-đàng chầu chực Chúa, thì người ấy hằng nhớ công ơn ta và hằng cầu xin Chúa trả ơn cho ta bội phần.

Ấy vậy, hãy hết lòng lo giúp kẻ liệt, cùng hãy nhớ đều nầy ; hễ muốn giúp người ta chết lành, thì sự cần kíp là lo cho người ấy đem lòng tin cậy kính mến, nhứt là thống hối ăn năn tội, hơn là lo đọc kinh cho nó. Khi người liệt không còn nghe đặng, thì ta mới lo sốt sắng đọc kinh cho nó mà chớ. Đang khi người liệt còn tỉnh, còn nghe đặng, thì đừng đọc kinh, một lo giúp nó giục lòng tin cậy kính mến cùng ăn năn tội, song giục lòng ăn năn tội cùng kính mến năng hơn việc khác, vì hai việc ấy cần kíp và có ích cho nó hơn các việc lành khác.

Sau nữa, các chức phải năng coi ba đoạn nói về sự lâm chung, tống táng phong phần và cầu nguyện, vân vân, cũng phải lo cho giáo-hữu biết việc nào phải lánh, việc nào phải làm, cùng vì ý nào. Vậy mỗi khi có đám kẻ chết, thì trước hết phải đọc ba đoạn ấy cho kẻ có mặt nghe mà giữ.

PHẦN THỨ NHỨT

Về sự giúp kẻ liệt.

1.— Lời bảo những người giúp kẻ liệt.

Chẳng có khi nào phải tỏ lòng ái mộ phần rỗi người ta cho bằng khi anh em hòng qua đời, vì đã đến cơn hiểm nghèo hơn hết trong đời chúng ta. Dầu người nhơn đức còn sợ Chúa phán xét, huống chi kẻ tội lỗi thì làm sao ?

Nhiều khi thấy linh-mục ở xa, hay là rước chẳng kịp, nên đây ta chỉ một hai điều cho dễ giúp người ta trong cơn ngặt nghèo ấy.

Vậy trước hết các chức, con cái, họ hàng, hay là kẻ thiết nghĩa cùng người liệt, phải hết lòng lo lắng việc đại sự ấy. Nên mỗi nhà phải sắm tượng ảnh chuộc tội để gần người liệt, phải cho người liệt năng hôn chơn tay cùng cạnh nương long Đ C G.

Mỗi nhà phải có nước thánh. Có sắm đặng hai cây đèn thánh mà thắp đó, thì càng tốt. Sòng việc cần hơn, là giúp kẻ liệt đọc kinh ăn năn tội, và ước ao xưng tội mình cùng thầy cả, khi chẳng có lẽ rước người đặng, thì phải lo giục lòng nó ăn năn đau đớn thật. Lại phải đọc ba kinh : tin, cậy, kính mến ; phải nhắc cho kẻ liệt năng kêu tên Giêsu, Maria, Giuse, cùng tên thánh bổn-mạng, xin Chúa cứu lấy mình và thương xót tha tội cho mình ; lại xin các thánh Thiên-thần cùng các thánh Nam Nữ bàu chữa phù hộ cho mình. Phải bảo người liệt năng dưng trót mình theo thánh ý Chúa định, và an ủi rằng : Chúa đã chịu nạn chịu chết vì tội lỗi ta, ít nữa là ta phải chịu khó bằng lòng mà đền mọi tội lỗi ta đã phạm.

Sau nữa, khi người liệt đau nặng đọc kinh riêng chẳng đặng, thì phải đọc thế cho người liệt, và bảo người liệt hiệp ý mà đọc theo trong lòng nên phải đọc khoan thai một khi một

ít vậy. Chẳng những phải giữ các đều dạy trước nầy một lần mà thôi, song phải nhắc đi nhắc lại luôn, khi thì đọc một ít lời về mười lăm sự thương khó Đ C G, khi thì đọc một hai kinh trong bảy kinh vua Đavít ăn năn tội, hay là đọc một ít câu như vậy mà thôi.

Sau hết, khi người liệt hấp hối, thì càng phải lo lắng ân cần mà giúp linh hồn kẻ ấy hơn nữa ; kẻo đến giờ hiểm nghèo ấy mà linh hồn phải chước dối ma quỉ, mà phải khốn nạn đời đời chăng.

---

2. — Cách giúp kẻ liệt.

Có lẽ riêng buộc nhặt các chức phải hết lòng lo giúp kẻ liệt cho đặng nhờ phần rỗi, vì khi lãnh nhiệm vụ chức việc thì ta đã buộc mình lãnh việc lo giúp kẻ liệt thay mặt cho linh - mục, nhứt là cho kẻ liệt mồ côi cô độc. Vậy chức việc nào chẳng hết lòng lo như các linh-mục phải lo, thì lỗi nặng trong việc bổn phận mình và đến ngày phán xét, Đ C G sẽ trách rằng : « Tao liệt lào,

« mà bay bỏ chẳng viếng thăm Tao.
« Vậy bây giờ bay hãy lìa ra khỏi mặt
« Tao, *vân vân.*» Mà kẻ nào sốt sắng lo lắng giúp kẻ liệt đặng chết lành, thì ngày sau sẽ đặng lãnh một phần thưởng rất lớn trên nước Thiên-đàng, vì đến ngày phán xét Đ C Giêsu sẽ phán khen rằng : « Thuở Tao liệt lào bay đã đến
« viếng thăm giúp đỡ Tao, thì bay hãy
« vào nước Thiên-đàng mà hưởng phước
« thanh nhàn đời đời.»

Vậy hễ khi các chức nghe có người liệt trong họ, thì phải kíp đến, dường bằng Đ Ç G đau nơi thân thể Người, cùng kêu mình đến mà giúp Người vậy. Mà nếu thấy bịnh người liệt ấy nặng, thì man cho kẻ đi rước thầy cả cho kíp, hầu người đến ban các phép Bí-tích cho kẻ liệt ấy đương khi nó còn tỉnh táo.

Ví bằng lần lựa chậm chạp, thì có khi nó chết hụt mất linh hồn, vì chẳng kịp chịu các phép Bí-tích ; hay là nó nhọc quá mà chịu chẳng nên, thì chúc ấy các chức có lỗi trước mặt Chúa.

Khi đã cho kẻ đi rước linh-mục đoạn, thì phải hỏi coi người liệt có sự gì rối chăng.

Hoặc rối vợ chồng con cái, hoặc đã cho vay ăn lời, hoặc cầm của người ta trái phép công bình, hoặc mắc nợ mà chưa trả, hoặc đã làm thiệt hại cho ai mà chưa bồi thường, hoặc phải tương phân gia tài mình, kẻo sau con cái tranh nhau, hoặc tích lòng ghen ghét, hoặc rối rắm hay có đều gì khác như vậy, thì các chức phải an ủi cùng giúp nó gỡ những việc rối ấy cho kíp, đừng để chờ linh-mục đến làm chi.

Đoạn phải bảo nó xét mình cho sẵn. Thường khi đau đớn thì khó xét mình lắm, nên phải đọc sách xét mình cho nó nghe, mà giúp nó nhớ lại những tội đã phạm, nhứt là tội trọng.

Lại phải giúp nó ăn năn tội. Hoặc lấy những lẽ sẽ kể sau nầy mà giục lòng nó chê ghét tội, hoặc đọc bài giảng về sự ăn năn tội trong sách *Ba mươi mốt* cho nó nghe. Song phải đọc khoan thai vậy, chớ

đọc vội vã, chớ đọc lâu dài quá, mà nó mệt, nghe chẳng hiểu. Cũng chớ quên an ủi nó phải bằng lòng chịu đau đớn mà đền tội mình.

Sau nữa, trước khi linh-mục làm phép xức dầu cho kẻ liệt, thì các chức phải lo cho có một cái bàn nhỏ để gần kẻ liệt, cùng hai cây đèn sáp cặm vô chơn đèn, có khăn sạch phủ bàn ấy, và nước thánh cùng cây rảy nước thánh. Lại khi linh-mục đem Mình Thánh Chúa cho người liệt, thì phải để một cái chén nhỏ đựng nước sạch để trên bàn ấy cùng thau hay là bát nước rửa tay, và một hai chiếc chiếu trải đó sẵn.

Song chính việc các chức phải lo, là giúp người liệt giục lòng tin cậy kính mến cùng ăn năn tội. Vậy khi đã sai kẻ đi rước linh-mục, nếu thấy người ấy liệt nặng, và sợ khi linh-mục đến có làm phước kịp chăng ; hay là thấy người liệt mê, hay là bất tỉnh, thì các chức phải giúp nó làm những việc ấy cho kíp, vì là sự rất cần cho nó đặng rỗi.

Lại dầu khi linh-mục đã làm các phép Bí-tích cho người liệt rồi mặc lòng, mà nếu bịnh nó chẳng giảm, thì các chức cũng phải giúp nó, mà làm những việc ấy một ngày ít là đôi ba lần, song phải liệu, kẻo làm cho người liệt mệt thêm. Bởi đó, lúc nó khỏe, thì nghỉ tạm vậy, qua cơn mệt sẽ giúp nhiều hơn.

---

3. — Cách giúp kẻ liệt giục lòng tin.

(Mỗ) phải tin, nghĩa là phải lấy mọi đều Hội-thánh dạy làm thật, bởi vì Đ C T là Đấng thông minh sáng láng và chơn thật vô cùng đã truyền dạy những đều ấy cho Hội-thánh. Vậy (mỗ) hãy nói theo tôi rằng :

Lạy Chúa tôi, tôi tin thật vững vàng mọi đều Hội-thánh dạy, vì Chúa là Đấng sáng láng và chơn thật vô cùng đã truyền dạy các đều ấy cho Hội-thánh. Nhứt là tôi tin có một Đ C T phép tắc vô cùng đã dựng nên trời đất muôn vật ; mà Người có Ba Ngôi, Ngôi thứ

Nhứt là Cha, Ngôi thứ Hai là Con, Ngôi thứ Ba là Thánh Thần, Ba Ngôi cũng một tính một phép, cho nên Ba Ngôi cũng một Chúa mà thôi. Tôi tin Ngôi thứ Hai ra đời làm người, sanh bởi bà Maria Đồng-trinh, đặt tên là Giêsu, ở thế gian ba mươi ba năm, đoạn chịu chết trên cây thánh Giá mà chuộc tội cho thiên hạ. Đến ngày thứ ba Người sống lại, khỏi bốn mươi ngày lên trời, đủ mười ngày lại cho Đ C T T xuống trên các thánh Tông-đồ, cùng Hội-thánh mới lập. Ai chẳng thông-công cùng Hội thánh ấy, thì chẳng đặng rỗi linh-hồn. Mà linh-hồn là giống thiêng-liêng chẳng hề chết đặng, và đến ngày tận thế, xác người ta sẽ sống lại mà chịu phán xét, kẻ lành lên Thiên-đàng hưởng phước đời đời, kẻ dữ sa hỏa-ngục chịu phạt vô cùng.

Ấy là những đều riêng tôi tin thật vững vàng, vì Chúa là Đấng thông minh và chơn thật vô cùng đã truyền dạy các đều ấy. Lại tôi tin chung các đều khác

Hội-thánh là mẹ tôi dạy tôi tin, vì Chúa đã dạy Hội-thánh các đều ấy, mà Chúa là Đấng thông minh và chơn thật vô cùng.

Lạy Chúa, tôi tin, song đức tin là ơn Chúa ban cho tôi. Bây giờ tôi xin Chúa thêm đức tin vào lòng tôi, cho tôi đặng mạnh tin hơn nữa. Amen.

Cũng nên bảo kẻ liệt, lúc nào khỏe, thì thầm thĩ đọc một hai kinh đức tin, hay là kinh Tin kính *cũng đặng. Hoặc người liệt mệt nhọc khó nói nhiều, thì phải giúp nó giục lòng tin thể nầy rằng :*

(Mỗ) phải đức tin là phải nhớ lại các đều Hội-thánh dạy và tin vững vàng mọi đều ấy, vì Chúa đã truyền dạy các đều ấy. Mà nếu (mỗ) mệt khó nói thì hãy nghe tôi hỏi mà giúp (mỗ). — Vậy (mỗ) có tin mọi đều Hội-thánh dạy ta, vì Chúa là Đấng thông minh và chơn thật vô cùng đã truyền dạy các đều ấy cho Hội-thánh chăng ?

Thưa : Tôi tin.

Dầu mà (mỗ) tin chung làm vậy cũng chưa đủ, có nhiều đều (mỗ) phải tin riêng, là những đều rất cần kíp cho đặng rỗi, là những đều nầy : — Vậy (mỗ) có tin có một Đ C T phép tắc vô cùng đã dựng nên trời đất muôn vật chăng ?

Thưa : Tôi tin.

(Mỗ) có tin người có Ba Ngôi, Ngôi thứ Nhứt là Cha, Ngôi thứ Hai là Con, Ngôi thứ Ba là Thánh Thần chăng ?

Thưa : Tôi tin.

(Mỗ) có tin Ba Ngôi cũng một tính một phép, cho nên Ba Ngôi cũng một Chúa mà thôi chăng ?

Thưa : Tôi tin.

(Mỗ) có tin Ngôi thứ Hai ra đời làm người, Người đã chịu nạn chịu chết trên cây thánh Giá mà chuộc tội cho ta thảy thảy chăng ?

Thưa : Tôi tin.

(Mỗ) có tin ta có linh hồn là giống thiêng liêng chẳng hay chết chăng ?

Thưa : Tôi tin.

(Mỗ) có tin có Thiên-đàng thưởng kẻ lành, có hỏa-ngục để phạt kẻ dữ chăng ?

Thưa : Tôi tin.

Ấy những đều đã nói đó là những đều riêng ta phải tin cho rõ, thì mới đặng rỗi linh hồn.

Nếu ai có ý hồ nghi hoặc chẳng tin các đều ấy, thì chẳng có lẽ gì mà rỗi linh hồn đặng. Lại cũng có nhiều đều khác nữa Hội-thánh dạy phải tin, vì Chúa đã truyền dạy, song chẳng kể ra đây. — Vậy (mỗ) hãy thầm thỉ trong lòng rằng :

Lạy Chúa, tôi tin hết mọi đều Hội thánh dạy vì Chúa thông minh và chơn thật vô cùng đã truyền dạy các đều ấy cho Hội-thánh. Amen.

3. — Cách giúp kẻ liệt giục lòng trông cậy.

(Mỗ) đã tin ; vậy bây giờ phải hết lòng trông cậy.

(Mỗ) phải hết lòng trông cậy Chúa, vì Người có phép tắc và lòng lành vô cùng, đã phán hứa sẽ ban ơn cho kẻ chạy đến cùng Người, vì công nghiệp Đ C G Khitô, vì Người đã đổ hết máu mình ra trên cây thánh Giá mà chuộc tội cho (mỗ). Lại bây giờ Người cũng hãy còn đang dưng máu thánh mình cho Đ C Cha, xin Đ C Cha đoái thương mà tha tội cho (mỗ).

Vậy (mỗ) hãy vững lòng trông cậy Chúa. Dầu tội (mỗ) rất nặng rất lớn như núi non mặc lòng, miễn là (mỗ) có lòng ăn năn ghét tội và dốc lòng chừa, thì Người tha hết. (Mỗ) hãy nhớ gương bà thánh Maria Madalêna, đã phạm tội là ngần nào ; song bởi bà ấy lo buồn ăn năn thảm thiết, nước mắt chứa chan, sấp mình hôn chơn Chúa, tỏ lòng thống thiết bề trong, nên Chúa liền tha hết muôn vàn tội lỗi cho.

Hãy nhớ người trộm bên hữu, nó xin Chúa nhớ đến mà thôi, vì xét mình là kẻ đầy tội lỗi chẳng dám xin nhiều, song Chúa phán hứa rằng « Ngày hôm nay ngươi sẽ đặng ở nơi vui vẻ cùng Ta.»

Vậy (mõ) hãy nguyện rằng.

Lạy Chúa tôi, dầu mà tôi là kẻ rất hèn mọn đầy những tội lỗi, song bởi công nghiệp Đ C G Khitô là Chúa tôi, thì tôi dám cả lòng trông cậy Chúa sẽ tha tội cho tôi, cùng sẽ ban ơn giúp sức cho tôi đặng giữ nghĩa cùng Chúa tôi trong giờ hiểm nghèo nấy, hầu đặng chết lành, cho đặng lên Thiên-đàng xem thấy mặt Chúa là mạch mọi sự lành và thanh nhàn vui vẻ đời đời, vì Chúa có phép tắc và lòng lành vô cùng đã phán hứa sự ấy chẳng có lẽ nào sai đặng. Vậy tôi xin Chúa thêm nhơn đức vào lòng tôi, cho tôi đặng bền lòng trông cậy Chúa hơn nữa. Amen.

Ôi ! Chúa tôi là Cha nhơn từ quảng đại, chẳng nệ cúi đầu xuống than thở mà kêu (mõ) đến cùng Người, Người

giơ cánh tay ra mà đợi (mồ) lại gần mà ẵm lấy. Vậy (mồ) hãy coi bây giờ đã tốt dịp lắm, (mồ) còn tiếc đi gì mà chẳng hăm hở kíp phục mình vào trong lòng Người mà rằng :

Lạy Chúa tôi, tôi là con ngỗ nghịch tội lỗi vô ngằn, song Chúa là Cha nhơn từ hay thương vô cùng, xin Chúa đừng nhớ đến tội lỗi tôi, một đoái xem tôi là đứa dại dột, mà cứu lấy linh hồn tôi trong giờ túng ngặt nầy.

Chúa đã sanh ra (mồ), đã ra đời mà chịu chết thay vì (mồ), đã đem (mồ) vào sổ con cái Hội-thánh mà thờ phượng Người, đã gìn giữ (mồ) còn sống cho đến hôm nay. Thuở (mồ) bỏ Chúa đi hoang đàng tội lỗi, thì Chúa còn tiếc mà đi tìm kiếm (mồ) hầu đem về ở cùng Người, huống chi nay (mồ) thống hối trách mình mà tìm kiếm Người, nghĩa là khóc than thảm thiết ; lẽ gì mà Người chẳng ra ngừa đón rước (mồ) sao ?

Vậy bây giờ (mồ) hãy nguyện rằng :

Lạy Chúa tôi, tôi chạy đến cùng Quan thầy tôi, tôi là con Chúa, tôi chạy đến

cùng Cha tôi, xin Chúa tôi, xin Cha tôi chớ bỏ tôi. Tôi đã biết Chúa tôi lòng lành vô cùng, chẳng đành lòng để cho kẻ có tội chết mất linh hồn, một muốn cho nó trở lại cho đặng sống đời đời. Vậy xin Chúa tha tội lỗi cùng ban ơn giúp sức cho đặng chết lành.

(Mỗ) lại phải có lòng trông cậy Đức Mẹ, là Mẹ hay binh vực bàu chữa kẻ có tội. Xưa nay chưa từng nghe có ai chạy đến cùng Người, mà Người bỏ chẳng giúp. Dầu đứa tội lỗi thế nào mặc lòng, nếu nó cả lòng trông cậy kêu xin Đức Mẹ, Người liền cứu vớt chẳng xua nó ra. Vậy thì (mỗ) gắn vó khẩn nguyền cùng Đức Mẹ rằng :

A rất thánh Nữ Maria rất nhơn từ, trọn đời đồng-trinh, xin Đức Mẹ hãy nhớ lại, xưa nay chưa từng nghe người nào chạy đến cùng Đức Mẹ, xin cứu giúp bàu chữa phù hộ, mà Đức Mẹ từ bỏ chẳng đoái xem. Bởi vậy dầu mà tôi đầy dẫy tội lỗi, thì cũng lấy lòng trông cậy mà chạy đến cùng Đức Mẹ, xin Đức

Mẹ chớ bỏ lời tôi cầu nguyện, một xin hãy lấy lượng nhơn từ mà nhậm lời tôi nài xin. Amen.

Phải bảo người liệt chạy đến cùng thánh Thiên-thần giữ mình và ông thánh Giuse cùng thánh Bổn mạng.

Khi người liệt mệt mà đọc những lời nguyện trước nầy chẳng đặng, thì phải bảo nó đọc thầm theo trong lòng.

---

5. — Cách giúp kẻ liệt giục lòng kính mến.

(Mỗ) hãy kính mến Chúa hết lòng (mỗ) hết sức (mỗ), là kính mến Người trên hết mọi sự. Vậy cho đặng giục lòng (mỗ) kính mến Chúa thể ấy, thì hãy nhớ lại ơn Chúa đã sinh ra (mỗ), mà lo một việc thờ phượng cùng kính mến Người. Bằng (mỗ) làm nên thì Người ban phần thưởng cho, là đặng mọi sự vui vẻ trên Thiên-đàng. Bằng chẳng, thì Người sẽ phạt đời đời trong hỏa-ngục. Vậy (mỗ) hãy nguyện rằng :

Lạy Chúa, Chúa có ý sinh ra tôi ở đời nầy mà kính mến Chúa hết lòng hết sức trên hết mọi sự, xin Chúa thêm đức mến vào lòng tôi, cho tôi đặng lòng sốt sắng mến yêu Chúa hơn nữa.

Ôi ! xưa nay tôi đã lầm lạc, đã để lòng mến yêu sự hèn thế gian ; song bây giờ tôi quyết lòng kính mến một mình Chúa tôi trên hết mọi sự mà thôi, vì Chúa là Đấng trọn tốt trọn lành trọng vọng vô ngần, đáng mọi loài mọi vật trên trời dưới đất yêu mến kính chuộng trên hết mọi sự.

Lại (mỗ) hãy nhớ những ơn Chúa đã ban cho (mỗ) xưa nay, Người đã sinh ra (mỗ), đã ban một linh hồn cho (mỗ) có trí mà suy, có tâm tình mà yêu mến, và ban ngũ quan : con mắt mà xem, lỗ tai mà nghe, miệng lưỡi mà nói, tay mà làm, chơn mà đi ; lại dựng nên trời che, đất chở, mặt trời soi ban ngày, mặt trăng cùng các ngôi sao soi ban đêm, lúa gạo mà ăn, nước mà uống, vải sô mà mặc, cùng muôn vàn vật khác mà dùng, kể

chẳng xiết. Người sắm sẵn sàng, chẳng thiếu vật gì cần kíp mà dưỡng nuôi (mỗ). Ấy Người đã ban những ơn trọng hậu nhãn tiền cho (mỗ) dường ấy, mà há (mỗ) chẳng hết lòng kính mến Người sao ? Vậy (mỗ) hãy nguyện rằng :

Lạy Chúa phép tắc và lòng lành rộng rãi, hay thương yêu vô cùng những ơn trọng Chúa đã ban cho tôi xưa nay kể chẳng xiết. Linh hồn và xác cùng mọi sự trong ngoài tôi, đều bởi ơn Chúa hết thảy thảy. Nào có chút gì là của riêng tôi ? Tôi là kẻ khó khăn thiếu thốn mọi sự, hầu biết lấy đi gì mà tạ ơn báo nghĩa Chúa tôi cho xứng đáng, vì những ơn trọng hậu dường ấy ? Vậy bây giờ cho đặng tạ ơn Chúa, thì tôi quyết lòng từ nầy về sau, kính mến Chúa hết lòng hết sức trên hết mọi sự. Tôi ghét và trách mình tôi lắm, vì xưa nay đã vô tình lạt lẽo, chẳng kính mến Chúa cho hết lòng, những chia lòng ra mà yêu chuộng sự hèn thế gian mà thôi. Bây giờ mới kính mến Chúa thì đã muộn quá.

Ôi ! chớ chi xưa nay tôi chẳng hề yêu sự thế gian, một để lòng mà dưng cho Chúa, thì phước lộc cho tôi lắm ! Chúa là ai, tôi là ai, mà tôi dám cả lòng ở bội bạc cùng Chúa tôi dường ấy ?

Lạy Chúa, xưa nay tôi đã phi ơn bất nghĩa cùng Chúa lắm, song bây giờ tôi quyết lòng chẳng dám ở bạc tình làm vậy nữa đâu. Tôi quyết lòng từ nầy về sau kính mến Chúa trên hết mọi sự, hết lòng hết sức tôi mà thôi.

Chúa bởi không mà sinh ra (mỗ) chớ có, lại dựng nên muôn vật sẵn sàng cho (mỗ) dùng, thì trọng lắm chúc. Song ơn Ngôi thứ Hai xuống thế mà chuộc tội cho (mỗ) thì càng trọng hơn bội phần, vì Ngôi thứ Hai cũng một tính một phép bằng Đ C Cha, Đ C T Thần, là Con một Đ C Cha rất yêu dấu, mà Người xuống thế làm người, chịu trăm ngàn đều sỉ nhục nhuốc nha, cùng chịu chết một cách rất dữ dằn độc ác, là chết trần truồng tất tưởi trên cây thánh Giá vì tội (mỗ) cho (mỗ) khỏi chết vô cùng trong hỏa-ngục.

Xưa nay (mỗ) đã suy đến ơn rất lạ lùng kinh khủng dường ấy chưa? Vậy (mỗ) hãy nguyện rằng:

Lạy Đ C G là Chúa chuộc tôi, Chúa đã thương tôi hơn cha mẹ thương tôi, vì Chúa là Đấng ngự tòa oai nghi, chín phẩm Thiên-thần và các Thánh chầu chực trên trời. Song Chúa đã xuống thế gian nầy mà chịu trăm ngàn sự khốn khó vì tôi, và chịu chết trên cây thánh giá một cách độc dữ vì tội lỗi tôi đã phạm. Lạy Đ C G, vật gì tôi là một con sâu bọ, mà Chúa Thiên-thần liều sự sống mình mà cứu chữa con sâu bọ nầy làm sao? Vậy tôi dốc lòng nhờ ơn trọng ấy, hết lòng mến Chúa trên hết mọi sự, chẳng có khi khuây. Amen.

Lại (mỗ) hãy suy đến những ơn Đ C T T đã khấng ban cho (mỗ). Dầu (mỗ) rất hèn mạt mặc lòng, song Người chẳng nệ xuống trong lòng (mỗ) mà soi sáng giục giã (mỗ) lo phần rỗi. Lại dầu đã nhiều lần (mỗ) xua đuổi Người ra khỏi lòng (mỗ), là khi (mỗ) phạm tội

trọng, song khi (mỗ) ăn năn tội trở lại, thì Người chẳng nệ ngự xuống lại trong lòng (mỗ) như trước. Sau nữa, mọi việc lành (mỗ) đã làm xưa nay, cùng khi sa ngã phạm tội trọng mà ăn năn trở lại, thì cũng đều bởi ơn Người ban cho thảy thảy. Vậy (mỗ) hãy nguyện rằng :

Lạy Đ C T T, là lửa yêu mến, xin hãy đốt lòng nguội lạnh tôi cho cháy lên, cho tôi đặng lòng sốt sắng mến yêu Chúa trên hết mọi sự. Amen.

(Mỗ) hãy suy lại Chúa là Đấng trọn tốt trọn lành trên hết mọi sự lành, chẳng có sự gì tốt lành mà chẳng ở nơi Chúa. Lại mọi sự lành ở đời nầy sánh cùng sự tốt lành Chúa, thì ra như hình bóng lu lít vậy mà thôi. Vậy (mỗ) hãy nguyện rằng :

Lạy Chúa tôi, tôi yêu mến Chúa hết lòng hết sức trên hết mọi sự, vì Chúa là Đấng trọn tốt trọn lành trọng vọng vô ngần, rất đáng cho mọi người yêu mến kính chuộng trên hết mọi sự. Lạy Chúa, chớ chi tôi đặng kính mến Chúa như các thánh Thiên-thần cùng các thánh

Xưa nay (mỗ) đã suy đến ơn rất lạ lùng kinh khủng dường ấy chưa ? Vậy (mỗ) hãy nguyện rằng :

Lạy Đ C G là Chúa chuộc tôi, Chúa đã thương tôi hơn cha mẹ thương tôi, vì Chúa là Đấng ngự tòa oai nghi, chín phẩm Thiên-thần và các Thánh chầu chực trên trời. Song Chúa đã xuống thế gian nầy mà chịu trăm ngàn sự khốn khó vì tôi, và chịu chết trên cây thánh giá một cách độc dữ vì tội lỗi tôi đã phạm. Lạy Đ C G, vật gì tôi là một con sâu bọ, mà Chúa Thiên-thần liều sự sống mình mà cứu chữa con sâu bọ nầy làm sao ? Vậy tôi dốc lòng nhờ ơn trọng ấy, hết lòng mến Chúa trên hết mọi sự, chẳng có khi khuây. Amen.

Lại (mỗ) hãy suy đến những ơn Đ C T T đã khấng ban cho (mỗ). Dầu (mỗ) rất hèn mạt mặc lòng, song Người chẳng nệ xuống trong lòng (mỗ) mà soi sáng giục giã (mỗ) lo phần rỗi. Lại dầu đã nhiều lần (mỗ) xua đuổi Người ra khỏi lòng (mỗ), là khi (mỗ) phạm tội

trọng, song khi (mỗ) ăn năn tội trở lại, thì Người chẳng nệ ngự xuống lại trong lòng (mỗ) như trước. Sau nữa, mọi việc lành (mỗ) đã làm xưa nay, cùng khi sa ngã phạm tội trọng mà ăn năn trở lại, thì cũng đều bởi ơn Người ban cho thấy thấy. Vậy (mỗ) hãy nguyện rằng :

Lạy Đ C T T, là lửa yêu mến, xin hãy đốt lòng nguội lạnh tôi cho cháy lên, cho tôi đặng lòng sốt sáng mến yêu Chúa trên hết mọi sự. Amen.

(Mỗ) hãy suy lại Chúa là Đấng trọn tốt trọn lành trên hết mọi sự lành, chẳng có sự gì tốt lành mà chẳng ở nơi Chúa. Lại mọi sự lành ở đời nầy sánh cùng sự tốt lành Chúa, thì ra như hình bóng lu lít vậy mà thôi. Vậy (mỗ) hãy nguyện rằng :

Lạy Chúa tôi, tôi yêu mến Chúa hết lòng hết sức trên hết mọi sự, vì Chúa là Đấng trọn tốt trọn lành trọng vọng vô ngần, rất đáng cho mọi người yêu mến kính chuộng trên hết mọi sự. Lạy Chúa, chớ chi tôi đặng kính mến Chúa như các thánh Thiên-thần cùng các thánh

Nam Nữ kính mến Chúa ! Chớ chi tôi đặng xem thấy sự trọn tốt trọn lành Chúa, cho tôi đặng kính mến Chúa cho phỉ lòng tôi mơ ước. Lạy Chúa, tôi chẳng còn muốn yêu chuộng sự gì ở đời nầy nữa làm chi, một muốn để lòng tôi cho tinh tấn mà kính mến Chúa tôi hết lòng hết sức tôi mà thôi.

(Mỗ) phải giục lòng yêu người như mình vậy, vì mọi người cũng là con Đ C T, cũng như (mỗ) vậy. Lại nếu (mỗ) kính mến Chúa là Cha chung hết mọi người, thì cũng phải yêu hết mọi người là con chung của Chúa. Lại người ta là hình ảnh Đ C T, nếu (mỗ) yêu mến Chúa, thì cũng yêu hình ảnh Chúa nữa, mới trọn. Nên khi (mỗ) yêu người, thì cũng là yêu mến Chúa vậy. Bây giờ (mỗ) hãy ngnyện rằng :

Lạy Chúa, tôi yêu mọi người vì Chúa, tôi kinh mến Chúa hết lòng tôi, lại tôi yêu con cái Chúa là người ta như mình tôi vậy, vì Chúa đã dạy làm vậy. Sau nữa tôi hết lòng kính mến Đ C Giêsu

là Chúa thương tôi vô ngằn. Vậy tôi cũng yêu mến mọi người trong Chúa tôi mà chớ.

(Mỗ) có giận hờn ai, thì phải tha cho nó cho thật lòng. Người có đạo chẳng nên tích oán trong lòng làm chi, vì Đ C G đã dạy rằng : « Bay có giận nhau, thì phải làm lành cho kíp. Chớ để mặt trời lặng xuống mà chưa làm lành. » Cùng dạy : « Khi mầy đem của lễ đến dâng trước bàn thờ, nếu mầy nhớ lại có sự gì bất bình cùng người nào, thì hãy để của lễ mầy đó, mà kíp về làm lành cùng người ấy đã, đoạn trở lại mà dâng của lễ mầy. » Sau hết, chẳng những Người dạy làm lành với kẻ mất lòng ta mà thôi, mà lại Người cũng dạy : « Bay hãy làm ơn cho kẻ làm khốn bay. »

(Mỗ) hãy nhớ lại : chẳng phải là Người đã cầu nguyện cho kẻ đã đóng đinh Người, thương xót kẻ bán nộp Người, mở lòng cho quan kia áp việc giết Người, tha tội cho kẻ đâm cạnh nương long Người sao ? Vậy (mỗ) hãy nguyện rằng :

Lạy Chúa tôi, Chúa đã làm gương trước mà dạy tôi tha lỗi cho kẻ khác, thì còn lẽ gì mà tôi chẳng hết lòng tha, mà vưng giữ điều răn Chúa, vì Chúa đã tha cho tôi muôn vàn tội lỗi rất nặng nề lắm sao? Lẽ gì tôi còn dám cố chấp kẻ mất lòng tôi một hai chút mọn mấy sao?

---

6. — Cách giúp kẻ liệt ăn năn tội.

Trước hết giúp nó ăn năn tội cách chẳng trọn như sau nầy :

(Mỗ) hãy suy tội đã gia hại (mỗ) là thể nào. Nó đã làm cho mất ơn nghĩa cùng Đ C T, lại trở nên kẻ nghịch đảng cùng Chúa và mất chức làm con Chúa. Lại làm tủi hổ Đ C T T quá lẽ lắm, là xua đuổi Người ra khỏi linh hồn (mỗ), mà cả lòng thỉnh ma quỉ vào ở mà thế lại chỗ Người. Tội làm cho linh hồn (mỗ) ra tối tăm dại dột, xấu xa u ám cùng làm cho (mỗ) nên như đầy tớ ma quỉ. Tội làm cho những công nghiệp (mỗ) giữ đạo lâu năm mà trông phần rỗi, rày ra vô ích. Những việc lành

phước đức (mỗ) đã làm, cùng những công lao khó nhọc (mỗ) đã chịu, đang khi còn mang tội trọng trong linh hồn, thì đều ra vô ích cho (mỗ) thảy thảy. Tội đã làm cho (mỗ) chẳng còn trông đặng phần vui vẻ cùng các thánh trên Thiên-đàng, lại ném (mỗ) xuống trong hỏa-ngục, mà thiêu đốt đời đời chẳng cùng.

(Mỗ) đã suy đến những đều thiệt hại thể ấy chưa ? (Mỗ) hãy suy coi thử (mỗ) có sức chịu đặng lửa hỏa-ngục cháy lên rần rần như phong ba trong biển chăng ? Nếu chẳng may mà (mỗ) chết đang còn mắc tội trọng trong linh hồn, thì phải ném xuống lửa ấy. Ba bên bốn bề, trên dưới trong ngoài đều có lửa vấn vít, đi đứng ngồi nằm, trong ruột trong gan, thở ra thở vào, hơi ra những lửa hết, chẳng phút nào giảm bớt.

Vậy (mỗ) còn yêu tội làm chi mà chưa từ bỏ nó cho rảnh, kẻo Đ C T hằm hằm ghét mà phạt nó dữ lắm bấy ? (mỗ) hãy còn bịn rịn tiếc nó nỗi gì mà chưa chịu ghét nó ?

Nam Nữ kính mến Chúa! Chớ chi tôi đặng xem thấy sự trọn tốt trọn lành Chúa, cho tôi đặng kính mến Chúa cho phỉ lòng tôi mơ ước. Lạy Chúa, tôi chẳng còn muốn yêu chuộng sự gì ở đời nầy nữa làm chi, một muốn để lòng tôi cho tinh tấn mà kính mến Chúa tôi hết lòng hết sức tôi mà thôi.

(Mỗ) phải giục lòng yêu người như mình vậy, vì mọi người cũng là con Đ C T, cũng như (mỗ) vậy. Lại nếu (mỗ) kính mến Chúa là Cha chung hết mọi người, thì cũng phải yêu hết mọi người là con chung của Chúa. Lại người ta là hình ảnh Đ C T, nếu (mỗ) yêu mến Chúa, thì cũng yêu hình ảnh Chúa nữa, mới trọn. Nên khi (mỗ) yêu người, thì cũng là yêu mến Chúa vậy. Bây giờ (mỗ) hãy ngnyện rằng :

Lạy Chúa, tôi yêu mọi người vì Chúa, tôi kinh mến Chúa hết lòng tôi, lại tôi yêu con cái Chúa là người ta như mình tôi vậy, vì Chúa đã dạy làm vậy. Sau nữa tôi hết lòng kính mến Đ C Giêsu

là Chúa thương tôi vô ngằn. Vậy tôi cũng yêu mến mọi người trong Chúa tôi mà chớ.

(Mỗ) có giận hờn ai, thì phải tha cho nó cho thật lòng. Người có đạo chẳng nên tích oán trong lòng làm chi, vì Đ C G đã dạy rằng : « Bay có giận nhau, thì phải làm lành cho kíp. Chớ để mặt trời lặng xuống mà chưa làm lành. » Cũng dạy : « Khi mầy đem của lễ đến dâng trước bàn thờ, nếu mầy nhớ lại có sự gì bất bình cùng người nào, thì hãy để của lễ mầy đó, mà kíp về làm lành cùng người ấy đã, đoạn trở lại mà dâng của lễ mầy. » Sau hết, chẳng những Người dạy làm lành với kẻ mất lòng ta mà thôi, mà lại Người cũng dạy : « Bay hãy làm ơn cho kẻ làm khốn bay. »

(Mỗ) hãy nhớ lại : chẳng phải là Người đã cầu nguyện cho kẻ đã đóng đinh Người, thương xót kẻ bán nộp Người, mở lòng cho quan kia áp việc giết Người, tha tội cho kẻ đâm cạnh nương long Người sao ? Vậy (mỗ) hãy nguyện rằng :

Lạy Chúa, tôi xét tội tôi, và những tình ý tôi ăn ở xưa nay, thì tôi chẳng đáng phần gì cùng các Thánh trên Thiên đàng, một đáng quăng ném tôi xuống với ma quỉ, mà thiêu đốt đời đời trong hỏa-ngục mà chớ.

Song tôi tin thật Chúa là Chúa nhơn từ, là Cha hay thương xót vô cùng. Rày tôi đã cùng đàng túng thế, chẳng biết chạy đến với ai, một sấp mình xuống chơn Cha mà thôi, vì Chúa là Cha tôi thật. Dầu Cha từ rẫy, thì tôi cũng tríu chơn Cha mà chớ. Lạy Chúa tôi, lạy Cha tôi, xin hãy lấy lòng nhơn thứ mà tha tội cho tôi một phen nầy nữa. Tôi quyết lòng phen nầy là phen sau hết; tôi ghét tội tôi trên hết mọi sự ghét và tôi dốc lòng chừa tính ý xấu xa đã làm cớ cho tôi lỗi nghĩa cùng Chúa xưa nay.

Bằng kẻ liệt đã yếu ngặt, e chẳng kịp mà chịu phép Giải-tội, thì phải giúp nó ăn năn tội cách trọn

7. — Cách giúp kẻ liệt ăn năn tội cách trọn.

Hễ là mọi phen khi đã giúp kẻ liệt ăn năn tội cách chẳng trọn đoạn, thì phải giúp nó ăn năn tội cách trọn nữa. Hoặc thấy người liệt mệt lắm, e chết gấp, thì đừng nói đến việc ăn năn tội cách chẳng trọn làm chi, một giúp nó ăn năn tội cách trọn mà thôi, vì là sự cần kíp cho nó khỏi tội.

Mà cho đặng ăn năn tội nên, thì (mỗ) hãy suy Đ C T là ai, và (mỗ) là ai. Đ C T là Đấng tự hữu bằng có đời đời, ở khắp mọi nơi, trọn tốt trọn lành, thiêng liêng sáng láng, phép tắc vô cùng. Người là Đấng chí đại chí tôn, ngự tòa oai nghi chói lói, chín phẩm Thiên-thần sấp mình xuống trước mặt Người mà tung hô chúc tụng Người là Đấng chí tôn chí thánh, Người là vua cả quản trị trên các đế vương, công hầu, tể tướng khắp cả thế gian nầy. Mọi sự tốt lành bởi Người ban cho, hầu mọi loài trên trời dưới đất kính tôn yêu mến Người trên hết mọi sự. Mà sự rất quái gở lạ là đều nầy, vì (mỗ) là một vật rất hèn mọn

như sâu bọ, mà đã cả gan dám phạm đến Người. Vậy (mỗ) hãy nguyện rằng : Lạy Chúa tôi, Chúa là Đấng... vân vân.

Lại (mỗ) hãy suy Chúa là Cha cả rất nhơn từ, đáng cho (mỗ) kính mến Người vô cùng, vì Người đã thương xót (mỗ) vô cùng.

Người đã sinh ra và dưỡng nuôi cùng gìn giữ (mỗ) luôn, chẳng lìa bỏ (mỗ) chút nào.

Người lại cho một thánh Thiên-thần gìn giữ linh hồn và xác (mỗ) luôn ngày đêm, kẻo (mỗ) lâm phải tai họa.

Lại Con một Người rất yêu dấu là Đ C G, Người cũng cho xuống thế mà chuộc tội cho (mỗ), lại kể (mỗ) vào sổ dân riêng Người cùng sắm dọn một tòa chói lói rực rỡ trên Thiên-đàng, cho (mỗ) đặng hưởng phước thanh nhàn vui vẻ làm một cùng Người.

Ấy coi Cha cả đã thương (mỗ) dường ấy, mà (mỗ) đã lấy tội mà báo nghĩa cho Cha cả, có xứng có phải chăng ? Khi (mỗ) đã mất lòng cha mẹ thế gian,

thì còn biết trách mình lo buồn đau đớn, mà (mỗ) đã mất lòng Cha cả nhơn từ vô ngần, mà (mỗ) dửng dưng vô sự, chẳng hết lòng xót xa đau đớn làm sao? Vậy (mỗ) hãy nguyện rằng: Lạy Chúa tôi, Chúa là Đấng, vân vân.

Sau hết (mỗ) hãy suy sự thương khó Đ C G đã chịu vì tội (mỗ). Người là Con thật Đ C T, một tính một phép cùng Đ C Cha, Người đã ra đời có linh hồn có xác, cho đặng chịu đau đớn, chịu cực khổ, chịu chết mà chuộc tội cho (mỗ). Nếu có một người nào hèn hạ chịu cực thế cho (mỗ) khỏi cực, chịu chết thế cho (mỗ) khỏi chết, thì (mỗ) còn biết ơn chẳng quên. Mà nhơn sao Con Đ C T, Con Vua cả trời đất đã chẳng tiếc mình, mà cam chịu trăm ngàn cách khốn cực tất tưởi, và chịu chết cho (mỗ), mà (mỗ) chẳng biết ơn, lại lấy ơn trả oán đã hay chưa (mỗ) hãy xét thử. Vậy (mỗ) hãy nguyện rằng:

Lạy Đ C G, bây giờ tôi ghét tội lỗi tôi lắm, ghét hết lòng hết sức, trên hết mọi sự ghét. Tôi đau đớn trong lòng, vì bởi

tôi đã dại khờ, nên Chúa đã phải chịu trăm ngàn sự khốn khó. Mỗi một tội tôi phạm, thì đè trên mình Chúa quá cực. Tôi kiêu căng, muốn cho người ta tôn kính, thì Chúa phải chịu những kẻ hèn mạt xua đuổi chẳng cho vào nhà. Tôi muốn tước lộc hiển vinh, nên Chúa phải ngụ chốn bò lừa túng tíu. Tôi muốn ở nơi êm ái, nên Chúa phải nằm tất tưởi rơm cỏ xót xa. Chúa chịu khóc lóc chứa chan, bởi tôi reo cưới lỏa lúa, Chúa phải thức cả đêm mà cầu nguyện, đến đỗi lo buồn mồ hôi máu chảy xuống, bởi tôi nguội lạnh làm biếng trễ nải không lo phần rỗi. Chúa phải uống giấm chua mật đắng, bởi tôi mê ăn uống say sưa, Chúa chịu đứa hèn mạt vả mặt thẹn thuồng khinh dể, bởi tôi hay nói tục tĩu lộng ngôn, và nói hành thề dối lường gạt. Chúa cúi lưng vác cây rất nặng, bởi tôi biếng nhác việc rỗi linh hồn. Tôi muốn của cải sang trọng quờn quới, nên Chúa phải chết tất tưởi trần truồng. Tôi buông mình mê đắm phong lưu, nên Chúa phải nát hết thịt da, từ đầu cho đến bàn chơn chẳng còn hở nơi nào mà không bị dấu

ngọn roi quân ngày đồ độc ác. Lạy Chúa, Chúa đã thương tôi vô ngần vô số, nên Chúa đã muốn chịu tất tưởi vì tôi. Ôi ôi! lạy Chúa tôi, tôi thà chết bây giờ thì hơn, sống e phạm tội nào nữa chăng. Tôi kêu van khóc lóc xin Giêsu cứu chữa lấy tôi, xin Giêsu tha tội cho tôi, xin Giêsu thương lấy tôi cùng. Amen.

---

8. — Cách giúp kẻ liệt chịu đau đớn cho bằng lòng

Khi đã giúp kẻ liệt ăn năn tội cách trọn đoạn, thì phải giúp nó bằng lòng chịu bịnh hoạn, mà đền tội lỗi mình, đặng lập công. Vậy phải an ủi nó rằng

Ớ (mỗ), hãy nhớ lời Chúa đã phán rằng : « Ai muốn theo Tao, thì hãy vác thánh Giá mình mà theo.» Sự đau đớn (mỗ) đang chịu bây giờ trong cơn bịnh nầy, ấy là thánh Giá (mỗ) phải vác mà theo chơn Chúa, cho đặng lãnh phần thưởng Người đề dành cho kẻ vác thánh Giá mà theo chơn Người.

Bây giờ (mỗ) đang đau đớn bởi bịnh nầy, thì khốn cực lắm chúc, nhưng mà (mỗ) phải biết, Đ C G xưa chịu đau đớn quá cực vì tội (mỗ), cực ngoài xác và cực trong lòng, cho đến đỗi lo buồn mà mồ hôi máu chảy ra, thì là dấu khốn cực là dường nào. Sự cực (mỗ) chẳng bao tăm, nên (mỗ) phải rán chịu bằng lòng mà đền tội mình đã phạm.

Bằng (mỗ) nhức đầu, thì hãy xem một đống gai nhọn đóng vào đầu Đ C G. Máu chảy khắp cả và mặt, thì đau đớn biết là chừng nào! Khi ấy (mỗ) hãy nguyện rằng:

Lạy Chúa, tôi xin hiệp sự đau đớn nhỏ mọn tôi đang chịu bây giờ cùng sự đau đớn Chúa, mà dưng cho Đ C Cha, xin Người tha tội cho tôi.

(Mỗ) có tức tối trong ruột trong gan, thì hãy xem bên hông Chúa chịu lưỡi đòng đâm thấu vào, trái tim bị một dấu hung ác là dường nào, mà nguyện rằng:

Lạy Chúa, tôi xin dưng sự tức tối mảy mún tôi đang chịu, hiệp làm một cùng sự thương khó nặng nề hung ác, Chúa đã chịu mà đền tội tôi.

Hoặc (mỗ) đau chơn tay, hay là phần nào trong xác, thì (mỗ) hãy xem cả và xác Đ C G chẳng còn tấm da nào mà chẳng bị thương tích. Đầu thì những gai nhọn thâu vào óc, tay chơn thì bị bốn lỗ đinh thâu qua đứt gân cùng xé thịt ra, cả và mình thì phải xề xài nứt nở bầm tím sưng sụp. Lại (mỗ) hãy suy (mỗ) chịu đau đớn trong cơn nầy bằng lòng, có ý đền tội (mỗ), thì khỏi đền trong lửa luyện-ngục. Tội lỗi (mỗ) thì nhiều, song xưa nay nào (mỗ) đã chịu sự gì khó mà đền cho xứng ? Vậy (mỗ) hãy hiệp sự đau đớn (mỗ) cùng sự thương khó Chúa, mà đền tội (mỗ), hầu khỏi đền trong lửa sinh điêm ngày sau, là lửa thiêu đốt vô hồi vô sỏ. (Mỗ) hãy nói như ông thánh Augutinô rằng :

Lạy Chúa tôi, xin Chúa hãy đốt, hãy xé tôi, Chúa đừng tha tôi ở đời nầy miễn là Chúa tha tôi dời sau, thì đủ rồi.

Sau nữa, (mỗ) hãy biết mọi giây phút (mỗ) chịu làm vậy cho bằng lòng, thì chẳng những đặng dền tội (mỗ) ma thôi lại đặng lãnh phần thưởng thanh nhàn hoan lạc đời dời trên Thiên-đàng nữa.

Sự đau đớn (mỗ) chẳng bao lâu, mau hết lắm, một ít bữa mà thôi; song phần thưởng Chúa sẽ ban cho (mỗ) vì đã chịu đau đớn bằng lòng theo ý Chúa, thì đời đời chẳng hết.

Khi đã giúp người liệt chịn bịnh hoạn bằng lòng mà đền tội mình, lại phải giúp nó dâng cả mạng sống mình cho Chúa mà đội ơn Người, vì những ơn lành Người đã ban, lại chịu chết mà đền vì tội lỗi nó. Vậy phải an ủi nó rằng :

Cả mạng sống (mỗ) là của Chúa đã ban cho (mỗ), nay Chúa đòi, thì (mỗ) phải bằng lòng dưng cả sự sống ấy lại cho Chúa. Lại những ơn Chúa đã ban cho (mỗ) hằng hà sa số, biết là bao nhiêu! song (mỗ) chưa đội ơn Người cho xứng, cùng chẳng biết lấy đi gì mà tạ ơn cho phải lẽ. Vậy (mỗ) hãy lấy sự sống (mỗ) mà dưng lại cho Chúa, hầu tạ ơn Người, vì (mỗ) chẳng có vật gì là của riêng, mọi sự là của Chúa ban hết.

Lại Đ C G đã phú mạng sống Người cho (mỗ), lẽ thì (mỗ) cũng phải dưng hết cả sự sống (mỗ) cho Người mà báo nghĩa lại.

Sau nữa, tội lỗi (mỗ) biết là bao nhiêu! mà xưa nay (mỗ) chưa đền cho xứng. Vậy (mỗ) hãy lấy sự sống (mỗ) mà dưng cho Người, (mỗ) hãy chịu chết cho bằng lòng mà đền tội.

Vậy (mỗ) hãy nguyện rằng :

Lạy Chúa hằng sống đời đời, sự sống Chúa đã ban cho tôi, tôi xin phú dưng ở tay Chúa ; Chúa định tôi lìa khỏi đời nầy giờ nào, thì tôi sẵn lòng vưng theo thánh ý Chúa như vậy. Tôi xin hiệp sự chết tôi cùng sự chết Đ C G là Chúa tôi, lại xin Chúa nhậm lấy sự chết tôi như phần đền vì tội lỗi tôi.

Lạy Chúa tôi, tôi xin Chúa chịu lấy sự chết tôi như của tế lễ tôi dưng mà phạt tạ Chúa, vì muôn vàn tội lỗi tôi, dầu sự chết là sự tôi rất sợ, và gớm ghiếc lắm mặc lòng, thì tôi bằng lòng chịu chết mà phạt tạ Chúa vì tội lỗi tôi. Tôi ưng cho linh hồn tôi lìa khỏi xác mà phạt tạ Chúa, vì tôi đã lìa bỏ Chúa mỗi khi tôi phạm tội bất nghĩa cùng Chúa ; tôi ưng chịu ngũ quan tôi hư nát, vì đã nhiều năm dùng nó mà phạm tội mất

lòng Chúa ; tôi ưng chịu người ta dập xác tôi xuống đất, cùng chịu chơn người ta giày đạp, vì trọn đời tôi đã dung dưỡng nó. Tôi muốn cho người ta bỏ quên tôi, chẳng màng nhớ đến tôi nữa, vì tôi đã vui lòng khi thấy người ta yêu chuộng tôi ; tôi ưng chịu vùi dập khuất mất, biệt tâm biệt tích, dưới mồ mả hôi hám gớm ghiếc, mà đền vì sự mê đắm thuở trước ; tôi ưng cho xác tôi hư nát cùng trở nên bụi đất, mà đền vì sự cưng dưỡng nó trái lẽ khi trước.

Ớ Chúa tôi, tôi cả lòng chịu chết bây giờ, mà đền vì các tội tôi đã phạm xưa nay ; tôi phú linh hồn trong tay Chúa, xin Chúa cứu tôi.

Khi người liệt còn tỉnh và còn khá, thì nên giúp nó đọc những kinh sau nầy nữa. Vậy hãy đưa ảnh chuộc tội trước con mắt nó, hay là đặt trên ngực nó, cùng bảo nó nguyện rằng :

Lạy Đ C G, xin Chúa tha những tội tôi đã phạm. Bởi con mắt tôi mê xem những đều trái lẽ, thì con mắt Chúa phải chịu khóc lóc mà đền vì tội tôi.

Xin tha tội ấy cho tôi.

Lỗ tai tôi mê nghe những đều phi ngãi, thì lỗ tai Chúa chịu nghe những đều sỉ nhục phỉ báng nhạo cười khinh dể bỏ vạ mà đền vì tội tôi.

Xin tha tội ấy cho tôi.

Miệng tôi mê ăn, mê nói lời tục tĩu cùng lời ám hiểu ý tà, thì miệng Chúa uống giấm chua mật đắng mà đền vì tội tôi.

Xin tha tội ấy cho tôi.

Mặt tôi muốn đặng nhan sắc phương phi thanh đẹp, thì mặt Chúa chịu tay quân ô đồ vả đánh thẹn thuồng mà đền vì tội tôi.

Xin tha tội ấy cho tôi.

Tay tôi đã bỏ chẳng làm việc lành, lại dùng mà làm những đều trái lẽ, thì tay Chúa phải chịu trói và chịu đóng đinh giăng ra trên cây thánh giá mà đền vì tội tôi.

Xin tha tội ấy cho tôi.

Chơn tôi chẳng đi đàng chánh, lại đi đàng tội lỗi, thì chơn Chúa phải đóng đinh sắt vào thánh giá mà đền vì tội tôi.

Xin tha tội ấy cho tôi.

Lòng tôi và tâm tình ý tứ tôi hay lo tưởng mơ màng về sự vui sướng thế gian, thì trái tim Chúa phải chịu lưỡi đòng đâm thâu qua, máu cùng nước chảy xuống mà đền vì tội tôi.

Xin tha tội ấy cho tôi.

Trí khôn tôi những mảng vui chơi, những ham sự an nhàn khoái lạc chẳng hề suy gẫm đến việc rỗi linh hồn, thì Chúa phải đội mũ gai trên đầu thâu vào óc nhức nhối thiết tha mà đền vì tội tôi.

Xin tha tội ấy cho tôi.

Ớ Chúa tôi, tôi kể sao cho xiết sự thương khó Chúa rất hãi hà vô lượng! vì từ trên đầu Chúa cho đến bàn chơn, chẳng hở nơi nào mà chẳng bị thương tích, vì tội tôi muốn ở phong lưu an nhàn thong thả. Lạy Chúa là Cha hay thương xót tôi lắm, lẽ thì tôi đáng chịu đau đớn khốn cực hơn nữa nhiều phần,

song bởi lòng lành Chúa chẳng để quá sức tôi, tôi xin dưng mọi sự cực tôi đang chịu bây giờ, hiệp làm một cùng công nghiệp Chúa, cho danh Cha cả sáng, mà đền vì tội tôi nữa. Ớ Chúa tôi, ớ Cha tôi, xin chớ bỏ tôi làm chi. Xin Chúa hãy đoái thương đến tôi như Chúa đã đoái đến người kẻ trộm bên hữu Chúa thì thật là có phước cho tôi lắm.

Sau hết đặt ảnh chuộc tội trên ngực mà rằng:

Ôi ôi ! lòng tôi đã vô nhơn bội nghĩa cùng Chúa quá lắm. Vậy bây giờ tôi chẳng biết liệu làm sao, một xin Chúa lấy lượng nhơn từ mà thứ tha cho tôi mà thôi. Tôi quyết lòng kính mến Chúa tôi. Lạy Chúa là Cha nhơn từ xin chớ xem xét sự dại dột con đã làm, một lấy lòng thương xót mà đoái xem linh hồn con mà chớ. Lạy rất thánh Nữ trọn đời Đồng-trinh, là Mẹ cực khoan cực nhơn, hay binh vực kẻ có tội, xin cứu chữa lấy tôi trong giờ túng ngặt nầy.

Thánh Maria, Đức Mẹ Chúa Trời, xin cầu cho tôi trong giờ lâm tử.

9. — Kinh ăn năn tội.

Lạy Đ C G là Đấng cầm quờn xét đoán mọi loài, nếu Chúa cứ phép công thẳng mà xét đoán tội tôi, thì lẽ nào tôi dám đứng đặng trước mặt Chúa? Vì những kẻ nhơn đức còn khó rỗi thay, huống lựa là tôi là kẻ có tội, toan đàng nào cho khỏi Chúa là thật Đấng xét đoán? Song Chúa cũng là Đấng cứu chuộc tôi.

Tôi chẳng đáng gọi là con Chúa, nhưng mà Chúa đã sinh ra tôi, lại Chúa đã phán rằng :

« Hễ ai bỏ đàng tội lỗi mà trở lại cùng Chúa, thì Chúa liền bỏ quên tội lỗi nó đã phạm.» Vậy xin Chúa chớ bỏ tôi xa cách mặt Chúa, vì lòng tôi lo buồn đau đớn và ghét tội lỗi trên hết mọi sự ghét. Lạy Chúa lòng lành vô cùng, hay thương kẻ có tội, thật tôi đã lỗi nghĩa cùng Chúa, tôi cáo mình tôi, tôi xưng tội tôi ra trước mặt Chúa tôi chẳng dám chữa mình tôi, vì tội tôi chẳng kín chi trước mặt Chúa đâu. Tôi hết lòng ăn năn, tôi quyết lòng kính mến Chúa hết lòng hết sức, hết trí khôn, hết linh hồn, trên hết

mọi sự. Tôi thà chết, mà chẳng thà phạm tội mất lòng Chúa nữa. Lạy Đ C G, hãy thương xót tôi, hãy tha tội cho tôi, hãy cứu lấy linh hồn tôi.

Các chức phải giúp kẻ liệt làm việc ấy, chẳng phải một lần, mà càng nhiều, thì càng làm ích cho nó. Cũng chẳng nên để người liệt đã hấp hối, mới giúp nó làm việc ấy. Phải giúp khi nó còn tỉnh, thì có ích cho nó hơn. Lại khi giúp nó làm những việc ấy cùng khi đọc kinh, thì chớ đọc lớn tiếng xồng xảng mà long óc nhức tai, thêm mệt cho kẻ liệt, một phải đọc cách khoan thai thủng thẳng vậy, cho nó thấm tháp, và khỏi nhọc nhằn trí khôn.

Khi đã giúp nó làm các việc trước nầy, nếu thấy nó hấp hối gần chết, thì phải đọc kinh dõi.

Khi đọc kinh dõi, vì bằng người liệt tỉnh mà còn nghe hiểu, thì khi đã đọc một hai kinh, phải ngừng lại đó, mà giúp nó giục lòng kính mến và ăn năn tội một hai câu vắn vắn ; đoạn đọc thêm một hai kinh, rồi lại bắt người liệt đọc một hai câu nữa, để giục lòng kính mến cùng ăn năn tội. Cứ làm cách ấy cho đến khi trút linh hồn, đoạn đọc kinh dõi cho cùng.

10. — Kinh cầu xin dõi linh hồn.

Xin Chúa thương xót chúng tôi.
Xin Chúa Khitô thương xót chúng tôi.
Xin Chúa thương xót chúng tôi.

Rất thánh Đức Bà Maria,
Cầu cho (mỗ) nầy.
Các thánh Thiên-thần cùng các thánh Tổng lãnh Thiên-thần,
Ông thánh Abêlê,
Phầm cả các tiền thánh,
Ông thánh Abaraham,
Ông thánh Gioan Baotixita,
Ông thánh Giuse,
Các thánh Tổ-tông cùng các thánh Tiên-tri,
Ông thánh Phêrô,
Ông thánh Phaolồ,
Ông thánh Anrê,
Ông thánh Gioan,
Các thánh Tông-đồ các cùng thánh Sử,
Các thánh Môn-đệ Đ C G,
Các thánh Anh-hài,
Ông thánh Têphanô,
Ông thánh Lôrensô,
Các thánh Tử-đạo,

Ông thánh Xilivêtê,
Ông thánh Ghêgoriô,
Ông thánh Augutinô,
Các thánh Giám-mục cùng các thánh Hiền-tu,
Ông thánh Bênêđitô,
Ông thánh Phanxicô,
Ông thánh Camilê,
Ông thánh Gioan Chúa Dêu,
Các thánh viện-tu cùng các thánh Ẩn-tu,
Bà thánh Maria Mađalêna,
Bà thánh Luxia,
Các thánh Đồng-trinh cùng các thánh Thủ-tiết,
Các thánh Nam cùng các thánh Nữ,
Chúa hằng có lòng lành,
Chúa tha tội (mỗ) nầy.
Chúa hằng có lòng lành,
Chúa nghe cho (mỗ) nầy.
Kẻo phải cơn Chúa giận,
Chúa chữa (mỗ) nầy.
Kẻo phải hiểm nghèo lâm tử,
Kẻo phải chết khốn nạn,
Kẻo phải hình khổ trong hỏa-ngục,
Kẻo phải mọi sự dữ,
Kẻo phải tay ma quỉ,

Vì Đ C G sanh ra đời,
Vì Đ C G chịu nạn đóng đinh trên cây thánh giá,
Vì Đ C G chịu chết và chịu táng xác,
Vì Đ C G sống lại vang hiển,
Vì Đ C G lên trời,
Vì Đ C T T hay an ủi,
Đến ngày Đ C G phán xét,
Chúng tôi là kẻ có tội,
Chúa tha tội chúng tôi.
Xin Chúa tha tội cho (mỗ) nầy,
Chúa nghe cho chúng tôi.
Xin Chúa thương xót chúng tôi.
Xin Chúa Khitô thương xót chúng tôi.
Xin Chúa thương xót chúng tôi.

Lạy Đ C T Ba Ngôi, hôm nay chúng tôi cầu cho linh hồn (mỗ) nầy, hòng lìa khỏi thế đặng về cùng Chúa.

Ớ linh hồn giáo-hữu, hãy lìa khỏi thế nầy, nhơn danh Đ C Cha phép tắc vô cùng, là Đấng đã sinh (mỗ) :

Nhơn danh Đ C G Khitô là Con Đ C T hằng sống, là Đấng đã chịu nạn vì (mỗ) ;

Nhơn danh Đ C T T là Đấng ban ơn cho (mỗ) ;

Nhơn danh các Đấng Thiên-thần cùng các thánh Tổng-lãnh Thiên-thần ;

Nhơn danh các đấng Thiên-thần Bệ ngự Thiên Chúa, cùng các Thiên-thần Hiền oai Thiên Chúa ;

Nhơn danh các đấng Thiên-thần tài cao cai trị, cùng các Thiện-thần Quờn cả sửa sang ;

Nhơn danh các đấng Thiên-thần Trí sáng suốt thông minh cùng các Thiên thần sốt sắng tợ lửa lò ;

Nhơn danh các thánh Tổ-tông cùng các thánh Tiên-tri ;

Nhơn danh các thánh Tông-đồ cùng các thánh Sử ;

Nhơn danh các thánh Viện-tu cùng các thánh Ẩn-tu ;

Nhơn danh các thánh Đồng-trinh cùng các thánh Nam Nữ ;

Nguyện cho (mỗ) hôm nay lên chốn bằng an, và đặng ở trên núi thánh Xion, vì công nghiệp Đ C G là Chúa chúng tôi. Amen.

Vì Đ C G sanh ra đời,
Vì Đ C G chịu nạn đóng đinh trên cây thánh giá,
Vì Đ C G chịu chết và chịu táng xác,
Vì Đ C G sống lại vang hiển,
Vì Đ C G lên trời,
Vì Đ C T T hay an ủi,
Đến ngày Đ C G phán xét,
Chúng tôi là kẻ có tội,
Chúa tha tội chúng tôi.
Xin Chúa tha tội cho (mỗ) nầy,
Chúa nghe cho chúng tôi.
Xin Chúa thương xót chúng tôi.
Xin Chúa Khitô thương xót chúng tôi.
Xin Chúa thương xót chúng tôi.

Lạy Đ C T Ba Ngôi, hôm nay chúng tôi cầu cho linh hồn (mỗ) nầy, hòng lìa khỏi thế đặng về cùng Chúa.

Ớ linh hồn giáo-hữu, hãy lìa khỏi thế nầy, nhơn danh Đ C Cha phép tắc vô cùng, là Đấng đã sinh (mỗ) :

Nhơn danh Đ C G Khitô là Con Đ C T hằng sống, là Đấng đã chịu nạn vì (mỗ) ;

Nhơn danh Đ C T T là Đấng ban ơn cho (mỗ) ;

Nhơn danh các Đấng Thiên-thần cùng các thánh Tổng-lãnh Thiên-thần ;

Nhơn danh các đấng Thiên-thần Bệ ngự Thiên Chúa, cùng các Thiên-thần Hiền oai Thiên Chúa ;

Nhơn danh các đấng Thiên-thần tài cao cai trị, cùng các Thiên-thần Quờn cả sửa sang ;

Nhơn danh các đấng Thiên-thần Trí sáng suốt thông minh cùng các Thiên thần sốt sắng tợ lửa lò ;

Nhơn danh các thánh Tổ-tông cùng các thánh Tiên-tri ;

Nhơn danh các thánh Tông-đồ cùng các thánh Sử ;

Nhơn danh các thánh Viện-tu cùng các thánh Ẩn-tu ;

Nhơn danh các thánh Đồng-trinh cùng các thánh Nam Nữ ;

Nguyện cho (mỗ) hôm nay lên chốn bằng an, và đặng ở trên núi thánh Xion, vì công nghiệp Đ C G là Chúa chúng tôi. Amen.

10. — Kinh cầu xin dõi linh hồn.

Xin Chúa thương xót chúng tôi.
Xin Chúa Khitô thương xót chúng tôi.
Xin Chúa thương xót chúng tôi.

Rất thánh Đức Bà Maria,
Cầu cho (mỗ) này.
Các thánh Thiên-thần cùng các thánh Tổng lãnh Thiên-thần,
Ông thánh Abêlê,
Phẩm cả các tiền thánh,
Ông thánh Abaraham,
Ông thánh Gioan Baotixita,
Ông thánh Giuse,
Các thánh Tổ-tông cùng các thánh Tiên-tri,
Ông thánh Phêrô,
Ông thánh Phaolồ,
Ông thánh Anrê,
Ông thánh Gioan,
Các thánh Tông-đồ các cùng thánh Sử,
Các thánh Môn-đệ Đ C G,
Các thánh Anh-hài,
Ông thánh Têphanô,
Ông thánh Lôrensô,
Các thánh Tử-đạo,

Ông thánh Xilivêtê,
Ông thánh Ghêgoriô,
Ông thánh Augutinô,
Các thánh Giám-mục cùng các thánh Hiền-tu,
Ông thánh Bênêđitô,
Ông thánh Phanxicô,
Ông thánh Camilê,
Ông thánh Gioan Chúa Dêu,
Các thánh viện-tu cùng các thánh Ẩn-tu,
Bà thánh Maria Mađalêna,
Bà thánh Luxia,
Các thánh Đồng-trinh cùng các thánh Thủ-tiết,
Các thánh Nam cùng các thánh Nữ,
Chúa hằng có lòng lành,
Chúa tha tội (mỗ) nầy.
Chúa hằng có lòng lành,
Chúa nghe cho (mỗ) nầy.
Kẻo phải cơn Chúa giận,
Chúa chữa (mỗ) nầy.
Kẻo phải hiểm nghèo lâm tử,
Kẻo phải chết khốn nạn,
Kẻo phải hình khổ trong hỏa-ngục,
Kẻo phải mọi sự dữ,
Kẻo phải tay ma quỉ,

Vì Đ C G sanh ra đời,
Vì Đ C G chịu nạn đóng đinh trên cây thánh giá,
Vì Đ C G chịu chết và chịu táng xác,
Vì Đ C G sống lại vang hiền,
Vì Đ C G lên trời,
Vì Đ C T T hay an ủi,
Đến ngày Đ C G phán xét,
Chúng tôi là kẻ có tội,
Chúa tha tội chúng tôi.
Xin Chúa tha tội cho (mỗ) nầy,
Chúa nghe cho chúng tôi.
Xin Chúa thương xót chúng tôi.
Xin Chúa Khitô thương xót chúng tôi.
Xin Chúa thương xót chúng tôi.

Lạy Đ C T Ba Ngôi, hôm nay chúng tôi cầu cho linh hồn (mỗ) nầy, hòng lìa khỏi thế đặng về cùng Chúa.

Ớ linh hồn giáo-hữu, hãy lìa khỏi thế nầy, nhơn danh Đ C Cha phép tắc vô cùng, là Đấng đã sinh (mỗ) :

Nhơn danh Đ C G Khitô là Con Đ C T hằng sống, là Đấng đã chịu nạn vì (mỗ) ;

Nhơn danh Đ C T T là Đấng ban ơn cho (mỗ) ;

Nhơn danh các Đấng Thiên-thần cùng các thánh Tổng-lãnh Thiên-thần ;

Nhơn danh các đấng Thiên-thần Bệ ngự Thiên Chúa, cùng các Thiên-thần Hiền oai Thiên Chúa ;

Nhơn danh các đấng Thiên-thần tài cao cai trị, cùng các Thiên-thần Quờn cả sửa sang ;

Nhơn danh các đấng Thiên-thần Tri sáng suốt thông minh cùng các Thiên thần sốt sắng tợ lửa lò ;

Nhơn danh các thánh Tổ-tông cùng các thánh Tiên-tri ;

Nhơn danh các thánh Tông-đồ cùng các thánh Sử ;

Nhơn danh các thánh Viện-tu cùng các thánh Ẩn-tu ;

Nhơn danh các thánh Đồng-trinh cùng các thánh Nam Nữ ;

Nguyện cho (mỗ) hôm nay lên chốn bằng an, và đặng ở trên núi thánh Xion, vì công nghiệp Đ C G là Chúa chúng tôi. Amen.

Vì Đ C G sanh ra đời,
Vì Đ C G chịu nạn đóng đinh trên cây thánh giá,
Vì Đ C G chịu chết và chịu táng xác,
Vì Đ C G sống lại vang hiển,
Vì Đ C G lên trời,
Vì Đ C T T hay an ủi,
Đến ngày Đ C G phán xét,
Chúng tôi là kẻ có tội,
Chúa tha tội chúng tôi.
Xin Chúa tha tội cho (mỗ) nầy,
Chúa nghe cho chúng tôi.
Xin Chúa thương xót chúng tôi.
Xin Chúa Khitô thương xót chúng tôi.
Xin Chúa thương xót chúng tôi.

Lạy Đ C T Ba Ngôi, hôm nay chúng tôi cầu cho linh hồn (mỗ) nầy, hòng lìa khỏi thế đặng về cùng Chúa.

Ớ linh hồn giáo-hữu, hãy lìa khỏi thế nầy, nhơn danh Đ C Cha phép tắc vô cùng, là Đấng đã sinh (mỗ) :

Nhơn danh Đ C G Khitô là Con Đ C T hằng sống, là Đấng đã chịu nạn vì (mỗ) ;

Nhơn danh Đ C T T là Đấng ban ơn cho (mỗ) ;

Nhơn danh các Đấng Thiên-thần cùng các thánh Tổng-lãnh Thiên-thần ;

Nhơn danh các đấng Thiên-thần Bệ ngự Thiên Chúa, cùng các Thiên-thần Hiền oai Thiên Chúa ;

Nhơn danh các đấng Thiên-thần tài cao cai trị, cùng các Thiên-thần Quờn cả sửa sang ;

Nhơn danh các đấng Thiên-thần Trí sáng suốt thông minh cùng các Thiên thần sốt sắng tợ lửa lò ;

Nhơn danh các thánh Tổ-tông cùng các thánh Tiên-tri ;

Nhơn danh các thánh Tông-đồ cùng các thánh Sử ;

Nhơn danh các thánh Viện-tu cùng các thánh Ẩn-tu ;

Nhơn danh các thánh Đồng-trinh cùng các thánh Nam Nữ ;

Nguyện cho (mỗ) hôm nay lên chốn bằng an, và đặng ở trên núi thánh Xion, vì công nghiệp Đ C G là Chúa chúng tôi. Amen.

Vì Đ C G sanh ra đời,
Vì Đ C G chịu nạn đóng đinh trên cây thánh giá,
Vì Đ C G chịu chết và chịu táng xác,
Vì Đ C G sống lại vang hiển,
Vì Đ C G lên trời,
Vì Đ C T T hay an ủi,
Đến ngày Đ C G phán xét,
Chúng tôi là kẻ có tội,
Chúa tha tội chúng tôi.
Xin Chúa tha tội cho (mỗ) nầy,
Chúa nghe cho chúng tôi.
Xin Chúa thương xót chúng tôi.
Xin Chúa Khitô thương xót chúng tôi.
Xin Chúa thương xót chúng tôi.

Lạy Đ C T Ba Ngôi, hôm nay chúng tôi cầu cho linh hồn (mỗ) nầy, hòng lìa khỏi thế đặng về cùng Chúa.

Ớ linh hồn giáo-hữu, hãy lìa khỏi thế nầy, nhơn danh Đ C Cha phép tắc vô cùng, là Đấng đã sinh (mỗ) :

Nhơn danh Đ C G Khitô là Con Đ C T hằng sống, là Đấng đã chịu nạn vì (mỗ) ;

Nhơn danh Đ C T T là Đấng ban ơn cho (mỗ) ;

Nhơn danh các Đấng Thiên-thần cùng các thánh Tổng-lãnh Thiên-thần ;

Nhơn danh các đấng Thiên-thần Bệ ngự Thiên Chúa, cùng các Thiên-thần Hiển oai Thiên Chúa ;

Nhơn danh các đấng Thiên-thần tài cao cai trị, cùng các Thiên-thần Quờn cả sửa sang ;

Nhơn danh các đấng Thiên-thần Trí sáng suốt thông minh cùng các Thiên thần sốt sắng tợ lửa lò ;

Nhơn danh các thánh Tổ-tông cùng các thánh Tiên-tri ;

Nhơn danh các thánh Tông-đồ cùng các thánh Sử ;

Nhơn danh các thánh Viện-tu cùng các thánh Ẩn-tu ;

Nhơn danh các thánh Đồng-trinh cùng các thánh Nam Nữ ;

Nguyện cho (mỗ) hôm nay lên chốn bằng an, và đặng ở trên núi thánh Xion, vì công nghiệp Đ C G là Chúa chúng tôi. Amen.

Lạy Chúa nhơn từ lân mẫn, Chúa là Đấng hay thương xót vô cùng, xin khử trừ các tội lỗi những kẻ ăn năn, cùng tẩy phá các tiền khiên, ngõ nhờ ơn tha thứ, xin Chúa đoái đến (mỗ) nầy là tôi tá Chúa, đã hết lòng xưng ngay và cậy trông cầu khẩn cùng Chúa cho đặng khỏi mọi đàng tội lỗi. Ớ Cha rất nhơn lành, hễ là sự gì bởi xác thịt yếu đuối mà đã làm quấy, hay là sự gì bởi chước ma quỉ cám dỗ mà đã sa phạm, thì xin Chúa tẩy trừ cho thanh bạch cùng xin Chúa nối hiệp (mỗ) nầy lại làm một cùng thân thể Hội-thánh, vì (mỗ) là phần cũng đã nhờ ơn cứu chuộc. Xin Chúa thương xót tiếng (mỗ) nầy kêu van, và nước mắt (mỗ) nầy chảy xuống, vì (mỗ) nầy chẳng biết cậy trông ai, một cậy trông Chúa lòng lành vô cùng dung thứ cho (mỗ) nầy đặng ơn nghĩa lại cùng Chúa, vì công nghiệp Đ C G là Chúa chúng tôi. Amen.

Hỡi (mỗ) là con Chúa ! tôi phú thác và gởi gắm (mỗ) cho Chúa phép tắc vô cùng, vì (mỗ) là kẻ thuộc về Chúa, hầu khi lâm tử trả nợ chung loài người, cho

(mỗ) đặng trở về cùng Chúa, là Đấng đã sinh ra (mỗ), vì Chúa đã lấy bụi đất mà tượng hình (mỗ). Ấy vậy khi linh hồn (mỗ) trút ra khỏi xác, xin các phầm Thiên-thần chói lòa mầng rước (mỗ); các thánh Tông-đồ hội trào đoán xét thảy đón chào; đạo binh rực rỡ các thánh Tử vì đạo đã thắng trận rước mừng (mỗ) hớn hở; vì sao sáng tỏ các thánh Tu-hành hỉ hoan vây phủ; hội lành thanh khiết các thánh Đồng-trinh rập ràng mừng hát, thảy thảy đưa (mỗ) lên chốn thiên-thai, nghỉ ngơi an hưởng cùng các thánh Tổ-tông. Amen.

Lạy Chúa Cứu thế, xin Chúa đoái lòng lân mẫn, ghé mắt nhơn từ thương xem, đoán định cho (mỗ) đặng xen hàng vào sổ các Thánh đứng chầu chực Chúa, xa khỏi mọi sự gớm ghiếc trong chốn u minh, khỏi chịu hỏa-hình nghiến răng thống khổ. Khi (mỗ) lên đó, bởi có Thiên thần đưa đón, thì quỉ cả và quân gian hùng đều kinh khủng tháo lui vở chạy, Đ C T chổi dậy, mấy kẻ nghịch thù liền phải tan hoang, và những loài ghét Chúa đều phải trốn khỏi mặt Người, khác nào

khói nọ chóng tan, sáp kia gần lửa liền phải tiêu hóa, kẻ có tội ở trước mặt Chúa cũng tiêu tan như vậy ; song kẻ lành ở trước mặt Chúa, thì đặng hưởng tiêu diêu khoái lạc. Ấy vậy các cơ quỉ ngục, và quân lính nó phải thẹn thuồng xấu hổ, chẳng dám ngăn đón đàng (mỗ), Đ C G đã chịu đóng đinh vì (mỗ), cứu (mỗ) cho khỏi chịu khổ hình. Đ C G chẳng nệ chịu chết vì (mỗ), xin cứu (mỗ) cho khỏi chết vô cùng. Đ C G là Con Đ C T hằng sống, xin để (mỗ) vào nơi tiêu sái chốn Thiên-đàng. Người là Đấng chăn giữ chúng tôi, xin nhìn lấy (mỗ) vào sổ các con chiên Người ; xin tha (mỗ) khỏi mọi tội lỗi ; xin đặt (mỗ) bên tay hữu, đặng vào số kẻ Người đã chọn, sẽ đặng xem thấy mặt Đấng cứu chuộc (mỗ) tỏ tường, hằng chầu chực Người, con mắt hằng đặng hưởng xem Đấng chơn thật ; vậy thì (mỗ) đặng xen hàng cùng các Thánh mà hưởng sự ngon ngọt dịu dàng, là đặng xem thấy thánh tính thiêng Chúa đời đời chẳng cùng. Amen.

Lạy Chúa, xin chịu lấy tôi tá Chúa, cùng đem vào nơi siêu độ, đã ước trông bởi lòng nhơn từ Chúa.

Lạy Chúa, xin chữa linh hồn tôi tá Chúa, cho khỏi mọi sự hiểm nghèo hỏa ngục, cùng khỏi vòng hình khổ, và khỏi mọi sự khốn nạn.

Lạy Chúa, xin chữa linh hồn tôi tá Chúa, như xưa đã chữa ông thánh Enóc, cùng ông thánh Elia cho khỏi chết như người thế thường.

Lạy Chúa, xin chữa linh hồn tôi tá Chúa, như xưa đã chữa ông thánh Noe cho khỏi lục đại hồng thủy.

Lạy Chúa, xin chữa linh hồn tôi tá Chúa, như xưa đã chữa ông thánh Abaraham ra khỏi thành quân dữ.

Lạy Chúa, xin chữa linh hồn tôi tá Chúa, như xưa đã chữa ông thánh Gióp cho khỏi mọi sự khốn nạn.

Lạy Chúa, xin chữa linh hồn tôi tá Chúa, như xưa đã chữa ông thánh Igiác cho khỏi tay ông thánh Abaraham làm của lễ.

Lạy Chúa nhơn từ lân mẫn, Chúa là Đấng hay thương xót vô cùng, xin khử trừ các tội lỗi những kẻ ăn năn, cùng tầy phá các tiền khiên, ngõ nhờ ơn tha thứ, xin Chúa đoái đến (mỗ) nầy là tôi tá Chúa, đã hết lòng xưng ngay và cậy trông cầu khẩn cùng Chúa cho đặng khỏi mọi đàng tội lỗi. Ớ Cha rất nhơn lành, hễ là sự gì bỡi xác thịt yếu đuối mà đã làm quấy, hay là sự gì bỡi chước ma quỉ cám dỗ mà đã sa phạm, thì xin Chúa tầy trừ cho thanh bạch cùng xin Chúa nối hiệp (mỗ) nầy lại làm một cùng thân thể Hội-thánh, vì (mỗ) là phần cũng đã nhờ ơn cứu chuộc. Xin Chúa thương xót tiếng (mỗ) nầy kêu van, và nước mắt (mỗ) nầy chảy xuống, vì (mỗ) nầy chẳng biết cậy trông ai, một cậy trông Chúa lòng lành vô cùng dung thứ cho (mỗ) nầy đặng ơn nghĩa lại cùng Chúa, vì công nghiệp Đ C G là Chúa chúng tôi. Amen.

Hỡi (mỗ) là con Chúa! tôi phú thác và gởi gắm (mỗ) cho Chúa phép tắc vô cùng, vì (mỗ) là kẻ thuộc về Chúa, hầu khi lâm tử trả nợ chung loài người, cho

(mỗ) đặng trở về cùng Chúa, là Đấng đã sinh ra (mỗ), vì Chúa đã lấy bụi đất mà tượng hình (mỗ). Ấy vậy khi linh hồn (mỗ) trút ra khỏi xác, xin các phẩm Thiên-thần chói lòa mầng rước (mỗ); các thánh Tông-đồ hội trào đoán xét thảy đón chào; đạo binh rực rỡ các thánh Tử vì đạo đã thắng trận rước mừng (mỗ) hớn hở; vì sao sáng tỏ các thánh Tu-hành hỉ hoan vây phủ; hội lành thanh khiết các thánh Đồng-trinh rập ràng mừng hát, thảy thảy đưa (mỗ) lên chốn thiên-thai, nghỉ ngơi an hưởng cùng các thánh Tổ-tòng. Amen.

Lạy Chúa Cứu thế, xin Chúa đoái lòng lân mẫn, ghé mắt nhơn từ thương xem, đoán định cho (mỗ) đặng xen hàng vào sổ các Thánh đứng chầu chực Chúa, xa khỏi mọi sự gớm ghiếc trong chốn u minh, khỏi chịu hỏa-hình nghiến răng thống khổ. Khi (mỗ) lên đó, bởi có Thiên thần đưa đón, thì quỉ cả và quân gian hùng đều kinh khủng tháo lui vở chạy, Đ C T chỗi dậy, mấy kẻ nghịch thù liền phải tan hoang, và những loài ghét Chúa đều phải trốn khỏi mặt Người, khác nào

khói nọ chóng tan, sáp kia gần lửa liền phải tiêu hóa, kẻ có tội ở trước mặt Chúa cũng tiêu tan như vậy ; song kẻ lành ở trước mặt Chúa, thì đặng hưởng tiêu diêu khoái lạc. Ấy vậy các cơ quỉ ngục, và quân lính nó phải thẹn thuồng xấu hổ, chẳng dám ngăn đón đàng (mỗ), Đ C G đã chịu đóng đinh vì (mỗ), cứu (mỗ) cho khỏi chịu khổ hình. Đ C G chẳng nệ chịu chết vì (mỗ), xin cứu (mỗ) cho khỏi chết vô cùng. Đ C G là Con Đ C T hằng sống, xin để (mỗ) vào nơi tiêu sái chốn Thiên-đàng. Người là Đấng chăn giữ chúng tôi, xin nhìn lấy (mỗ) vào sổ các con chiên Người ; xin tha (mỗ) khỏi mọi tội lỗi ; xin đặt (mỗ) bên tay hữu, đặng vào số kẻ Người đã chọn, sẽ đặng xem thấy mặt Đấng cứu chuộc (mỗ) tỏ tường, hằng chầu chực Người, con mắt hằng đặng hưởng xem Đấng chơn thật ; vậy thì (mỗ) đặng xen hàng cùng các Thánh mà hưởng sự ngon ngọt dịu dàng, là đặng xem thấy thánh tính thiêng Chúa đời đời chẳng cùng. Amen.

Lạy Chúa, xin chịu lấy tôi tá Chúa, cùng đem vào nơi siêu độ, đã ước trông bởi lòng nhơn từ Chúa.

Lạy Chúa, xin chữa linh hồn tôi tá Chúa, cho khỏi mọi sự hiểm nghèo hỏa ngục, cùng khỏi vòng hình khổ, và khỏi mọi sự khốn nạn.

Lạy Chúa, xin chữa linh hồn tôi tá Chúa, như xưa đã chữa ông thánh Enóc, cùng ông thánh Elia cho khỏi chết như người thế thường.

Lạy Chúa, xin chữa linh hồn tôi tá Chúa, như xưa đã chữa ông thánh Noe cho khỏi lục đại hồng thủy.

Lạy Chúa, xin chữa linh hồn tôi tá Chúa, như xưa đã chữa ông thánh Abaraham ra khỏi thành quân dữ.

Lạy Chúa, xin chữa linh hồn tôi tá Chúa, như xưa đã chữa ông thánh Gióp cho khỏi mọi sự khốn nạn.

Lạy Chúa, xin chữa linh hồn tôi tá Chúa, như xưa đã chữa ông thánh Igiác cho khỏi tay ông thánh Abaraham làm của lễ.

Lạy Chúa, xin chữa linh hồn tôi tá Chúa, như xưa đã chữa ông thánh Lót ra cho khỏi thành Sôđôma, cùng khỏi hỏa thiêu.

Lạy Chúa, xin chữa linh hồn tôi tá Chúa, như xưa đã chữa ông thánh Môi-sen cho khỏi tay Pharao là vua nước Ai - cập.

Lạy Chúa, xin chữa linh hồn tôi tá Chúa, như xưa đã chữa ông thánh Đaniê cho khỏi miệng sư tử.

Lạy Chúa, xin chữa linh hồn tôi tá Chúa, như xưa đã chữa ba thánh trẻ cho khỏi lò lửa hỏa hào cùng khỏi tay vua dữ.

Lạy Chúa, xin chữa linh hồn tôi tá Chúa, như xưa đã chữa bà thánh Giu-sơnna cho khỏi tội người ta cáo gian.

Lạy Chúa, xin chữa linh hồn tôi tá Chúa, như xưa đã chữa vua Đavít khỏi tay vua Saolê cùng Goliát.

Lạy Chúa, xin chữa linh hồn tôi tá Chúa, như xưa đã chữa ông thánh Phêrô cùng ông thánh Phaolồ ra khỏi chốn lao tù ; lại như xưa Chúa chữa bà thánh

Têcala đồng-trinh tử đạo cho khỏi ba hình khổ rất dữ, nay cũng xin Chúa chữa linh hồn tôi tá Chúa như vậy, và xin cho đặng đồng hưởng phước cùng Chúa ở trên trời. Amen.

Lạy Chúa, xin phú thác linh hồn (mỗ) nầy cho Chúa. Lạy Đ C G Khitô là Chúa Cứu thế, dám cầu cùng Chúa xưa bởi lòng thương xót đã xuống thế vì linh hồn nầy, thì xin đừng từ bỏ, mà cho linh hồn nầy đặng lên nơi tiêu sái ở cùng các thánh Tổ-tông. Xin Chúa nhìn lấy vật Chúa đã sanh các bụt thần sanh chẳng đặng, có một Chúa hằng sống thật, sanh đặng mà chớ, vì có một Chúa mà thôi, chẳng có Chúa nào khác nữa. và chẳng có việc nào sánh đặng cùng việc Chúa đã làm. Xin Chúa cho linh hồn nầy đặng vui mừng trước mặt Chúa, cùng xin đừng nhớ đến những tiền khiên, tội lỗi (mỗ) nầy, bởi tính nóng nảy, hay tình tư dục mà đã sa phạm. Ví dầu (mỗ) nầy đã sa phạm, song (mỗ) nầy cũng tin kính và xưng danh Đ C Cha

Lạy Chúa, xin chữa linh hồn tôi tá Chúa, như xưa đã chữa ông thánh Lót ra cho khỏi thành Sôđôma, cùng khỏi hỏa thiêu.

Lạy Chúa, xin chữa linh hồn tôi tá Chúa, như xưa đã chữa ông thánh Môisen cho khỏi tay Pharao là vua nước Ai - cập.

Lạy Chúa, xin chữa linh hồn tôi tá Chúa, như xưa đã chữa ông thánh Đaniê cho khỏi miệng sư tử.

Lạy Chúa, xin chữa linh hồn tôi tá Chúa, như xưa đã chữa ba thánh trẻ cho khỏi lò lửa hỏa hào cùng khỏi tay vua dữ.

Lạy Chúa, xin chữa linh hồn tôi tá Chúa, như xưa đã chữa bà thánh Giusơnna cho khỏi tội người ta cáo gian.

Lạy Chúa, xin chữa linh hồn tôi tá Chúa, như xưa đã chữa vua Đavít khỏi tay vua Saolê cùng Goliát.

Lạy Chúa, xin chữa linh hồn tôi tá Chúa, như xưa đã chữa ông thánh Phêrô cùng ông thánh Phaolồ ra khỏi chốn lao tù ; lại như xưa Chúa chữa bà thánh

Têcala đồng-trinh tử đạo cho khỏi ba hình khổ rất dữ, nay cũng xin Chúa chữa linh hồn tôi tá Chúa như vậy, và xin cho đặng đồng hưởng phước cùng Chúa ở trên trời. Amen.

Lạy Chúa, xin phú thác linh hồn (mỗ) nầy cho Chúa. Lạy Đ C G Khitô là Chúa Cứu thế, dám cầu cùng Chúa xưa bỡi lòng thương xót đã xuống thế vì linh hồn nầy, thì xin đừng từ bỏ, mà cho linh hồn nầy đặng lên nơi tiêu sái ở cùng các thánh Tổ-tông. Xin Chúa nhìn lấy vật Chúa đã sanh các bụt thần sanh chẳng đặng, có một Chúa hằng sống thật, sanh đặng mà chớ, vì có một Chúa mà thôi, chẳng có Chúa nào khác nữa. và chẳng có việc nào sánh đặng cùng việc Chúa đã làm. Xin Chúa cho linh hồn nầy đặng vui mừng trước mặt Chúa, cùng xin đừng nhớ đến những tiền khiên, tội lỗi (mỗ) nầy, bỡi tính nóng nảy, hay tình tư dục mà đã sa phạm. Ví dầu (mỗ) nầy đã sa phạm, song (mỗ) nầy cũng tin kính và xưng danh Đ C Cha

Đ C Con và Đ C T T, cùng sốt sắng làm sáng danh Chúa, và có lòng trung trực thờ phượng Chúa, là Đấng đã sanh ra muôn vật.

Lạy Chúa, xin đừng nhớ đến những tội (mỗ) nầy thuở niên ấu, cùng những đều vụng dại (mỗ) nầy đã làm, một cậy đức nhơn từ Chúa, xin đoái đến mà ban phần vang hiển, xin mở các từng trời ra cho (mỗ) nầy, và xin các thánh Thiên thần, hãy vui mầng rước (mỗ) nầy, xin cho tôi tá Chúa đặng vào nước Chúa.

Đức thánh Micae là đấng cai quản thần binh, xin mầng rước (mỗ) nầy và đưa vào thành Giêrusalem trên trời.

Ông thánh Phêrô Tông-đồ đặng quờn giữ chìa khóa Thiên-đàng, xin lãnh lấy (mỗ) nầy.

Ông thánh Phaolồ Tông-đồ Chúa đã chọn nên như bữu khi, xin giúp cầu cho (mỗ) nầy.

Ông thánh Gioan Chúa đã chọn làm Tông-đồ, đặng ơn thông thấu những sự kín nhiệm trên trời, cũng xin nguyện giúp.

Các thánh Tông-đồ Chúa đã ban quờn tha bắt, xin đều bàu chữa.

Các thánh cùng các đấng Chúa đã chọn làm sáng danh Chúa, và chịu các khổ hình ở đời, xin đồng binh vực, hầu khi linh hồn (mỗ) nầy lìa khỏi xác, đặng vào nơi vang hiển, vì công nghiệp Đ C G là Chúa chúng tôi, là Đấng hằng sống hằng trị cùng Đ C Cha, và Đ C T T đời đời kiếp kiếp chẳng cùng. Amen.

Xin Chúa thương xót chúng tôi,
Xin Chúa Khitô thương xót chúng tôi.
Xin Chúa thương xót chúng tôi.

Lạy Cha... Kinh mầng...

Lạy Đ C G Khitô, chúng tôi xin vì cơn hấp hối rất thánh Chúa, cùng lời cầu nguyện Chúa trên núi Ôlivêtê, là lời Chúa đã cầu xin cùng Đ C Cha cho chúng tôi, là khi Chúa đổ giọt mồ hôi máu chảy xuống đất, nguyện xin Chúa lấy mồ hôi máu Chúa đã chảy ra đầm đề, trong cơn ngặt nghèo lo sợ, mà dưng cho Đ C Cha phép tắc vô cùng, mà đền các tội lỗi (mỗ) nầy là tôi tá Chúa đã

phạm, cùng xin chữa lấy trong khi lâm tử, cho khỏi hình phạt phải chịu vì tội lỗi. Chúa là Đấng hằng sống hằng trị cùng Đ C Cha và Đ C T T đời đời chẳng cùng. Amen.

Xin Chúa thương xót chúng tôi.
Xin Chúa Khitô thương xót chúng tôi.
Xin Chúa thương xót chúng tôi.

Lạy Cha... Kính mừng...

Lạy Đ C G Khitô, Chúa đã khấng chịu chết trên cây thánh giá vì chúng tôi, nguyện xin Chúa lấy sự đắng cay cùng các sự khổ hình cực nạn, Chúa đã chịu trên cây thánh giá vì chúng tôi là vật hèn tội lỗi, nhứt là khi linh hồn Chúa lìa ra khỏi xác, mà dưng cùng tỏ ra trước mặt Đ C Cha phép tắc vô cùng, cho (mỗ) nầy là tôi tá Chúa đặng nhờ; và xin cứu (mỗ) nầy cho khỏi các hình phạt cùng sự khốn nạn phải chịu vì tội lỗi. Chúa là Đấng hằng sống hằng trị cùng Đ C Cha, và Đ C T T đời đời chẳng cùng. Amen.

Xin Chúa thương xót chúng tôi.
Xin Chúa Khitô thương xót chúng tôi.
Xin Chúa thương xót chúng tôi.

Lạy Cha... Kính mầng...

Lạy Đ C Giêsu Khitô, Chúa xưa dùng miệng thánh Tiên-tri mà phán rằng: «Ta lấy đức nhơn ái vô cùng mà thương «yêu ngươi, bởi ý Ta thương xót mà «kéo ngươi lại,» nguyện xin Chúa lấy đức nhơn ái ấy, là đức đã kéo Chúa bởi các từng trời mà xuống đất, cho đặng chịu những sự đắng cay cùng các sự hình khổ cực nạn, mà dưng cùng tỏ ra trước mặt Đ C Cha phép tắc vô cùng, cho linh hồn (mỗ) nầy là tôi tá Chúa đặng nhờ, và xin chữa cho khỏi mọi hình phạt và sự khốn cực phải chịu vì tội lỗi. Chúa là Đấng hằng sống hằng trị cùng Đ C Cha, và Đ C T T đời đời chẳng cùng. Amen.

11. — Kinh cầu thiện tử.

Kinh nầy phải đọc khi kẻ liệt hòng trút linh hồn, hay là đọc trước một ít, cho kẻ liệt đặng suy cho thấm tháp, thì cũng đặng.

Lạy Đ C G là Chúa rất nhơn từ, hay thương xót vô cùng, nay tôi hết lòng khiêm nhượng đau đớn ăn năn, sấp mình xuống trước mặt Chúa, tôi nguyện xin phú thác linh hồn cùng việc thân hậu tôi cho Chúa.

Khi chơn tôi chẳng còn trở trăn máy động, ấy tin bảo tôi rằng ; đàng đi dưới thế đã cùng đã hết cho tôi rồi.

Lạy Đ C G là Cha rất lành, xin hãy thương xót tôi.

Khi con mắt tôi đã lu bù lờ lệt, vì sự chết đã đến gần tôi, khi ấy thảm sầu ghé trở ngó nhìn bên Chúa.

Lạy Đ C G là Cha rất lành, *vân vân.*

Khi môi tôi đã héo don run rẩy, còn một phen sau hết gượng kêu tên cực trọng Chúa tôi,

Lạy Đ C G, *vân vân.*

Khi má tôi bầm tím tái xanh, thì làm cho ai nấy ở xung quanh tôi ngậm ngùi thảm thương tôi, cùng đem lòng kinh hãi

Lạy Đ C G, *vân vân.*

Khi tóc tôi mồ hôi dầm ướt dửng đứng trên đầu, là bảo tin lâm chung cùng tận hầu đến cho tôi.

Lạy Đ C G, *vân vân.*

Khi tai tôi đã gần đóng lại, từ xưa những lời phàm thế, sẽ mở ra mà vưng nghe tiếng Chúa kết án về phận sự riêng tôi, cho đến đời đời chẳng hề thay đổi.

Lạy Đ C G, *vân vân.*

Khi trí vẽ tôi động day xao xiến, vì những dấu yêu quái sầu bi gớm ghiếc, sẽ sanh sự phiền muộn cho đến chết; khi trí khôn lộn lạo rối rắm, bởi tội lỗi tôi và bởi sợ hãi phép công thẳng Chúa phán tra, sẽ đua tranh cùng quỉ thần độc ác, muốn lấp che sự khoan nhơn Chúa, hầu cho tôi ngã lòng trông cậy Chúa tôi.

Lạy Đ C G, *vân vân.*

Khi lòng yếu đuối tôi thon von rũ liệt, sẽ mắc phải những sự quái tường, hóa sanh bởi sự chết, cùng tiêu hao mòn mỏi, vì đã gắn sức chống trả kẻ nghịch thù cùng phần rồi.

Lạy Đ C G, *vân vân.*

Khi phen sau hết nước mắt chảy ra, là dấu tôi đã hòng tàn bại, lạy Chúa, xin nhậm lấy nước mắt ấy, như của lễ tôi dưng mà đền vì tội lỗi tôi, hầu tôi đặng chết trong cơn thống hối, là giờ rất nên kinh hãi.

Lạy Đ C G, *vân vân.*

Khi anh em họ hàng tới xung quanh tôi, sẽ thúc tình áo não thương giúp tôi mà nguyện cầu cùng Chúa.

Lạy Đ C G, *vân vân.*

Khi tôi chẳng còn đặng dùng ngũ quan, và hết hưởng phù vân thế tục, khi linh hồn dọn ra khỏi xác, sự đau đớn sau hết rất nên cực lực là thế nào !

Lạy Đ C G, *vân vân.*

Khi hơi tôi thở ra sau hết, sẽ ép linh hồn tôi lìa bỏ xác tôi, xin Chúa hãy chịu lấy linh hồn tôi, như dấu lòng nong nả bức tức mà đến cùng Chúa.

Lạy Đ C G, *vân vân.*

Khi linh hồn tôi trúc ra đến nơi môi miệng tôi, sẽ từ giã thế gian muôn kiếp, và để xác tôi mét meo lạnh lẽo mà thôi, ấy đã hết đời, xin Chúa nhậm lấy thân hèn hạ tàn bại nầy, như dấu tôi dưng kính oai nghi Chúa tôi.

Lạy Đ C G, *vân vân.*

Sau hết, khi linh-hồn tôi phải ra trước tòa Chúa, và lần đầu hết sẽ xem thấy sự sáng láng oai nghiêm Chúa tôi, xin Chúa chớ xua đuổi tôi ra khỏi mặt Chúa, một xin Chúa rước lấy tôi cho đặng hiệp làm một cùng Chúa, mà ngợi khen lòng nhơn từ Chúa chẳng hay cùng chẳng hay hết.

Lạy Đ C G, *vân vân.*

Lời nguyện

Lạy Chúa, Chúa đã đoán phạt loài người ta phải chết ; song Chúa đã ấn

ngày giờ ấy xin Chúa ban ơn cho tôi đặng giữ nghĩa cùng Chúa cho đến trọn đời, hầu khi tôi phải lìa khỏi thế, đặng chết trong sự kính mến Chúa; tôi dám xin ơn ấy vì công nghiệp Đ C G Khitô là Đấng hằng sống hằng trị cùng Đ C Cha và Đ C T T. Amen.

---

12. — Kinh cầu cho kẻ liệt đã sinh thì.

Kính lạy các Thánh ở trên trời, xin bàu chữa linh hồn (mỗ) nầy, xin các Thiên-thần xuống rước linh hồn nầy lên dâng trước tòa Chúa chí tôn.

Lạy Đ C G, Chúa đã đòi linh hồn (mỗ) nầy, thì xin Chúa hãy chịu lấy và xin các thánh Thiên-thần đem linh hồn nầy lên nơi vui vẻ cùng ông thánh Abaraham.

Lạy Chúa, xin chiếu ban cho linh hồn (mỗ) nầy đặng nghỉ an đời đời; xin sự sáng Chúa soi đến linh hồn nầy..

Xin Chúa thương xót chúng tôi.
Xin Chúa Khitô thương xót chúng tôi.
Xin Chúa thương xót chúng tôi.

Lạy Cha...

Lạy Chúa, xin cho linh hồn (mỗ) nầy đặng nghỉ an đời đời; xin sự sáng Chúa chiếu giọi trên linh hồn nầy.

Lạy Chúa, xin cứu chữa linh hồn (mỗ) nầy cho khỏi nơi hỏa-ngục, đặng lên chốn an nhàn vui vẻ, dám xin Chúa nhậm lời chúng tôi cầu nguyện.

Lạy Chúa, xin phú thác linh hồn (mỗ) nầy cho Chúa, hầu ra khỏi thế đặng sống vô cùng; xưa ở đời đã phạm tội gì, là bởi tính yếu đuối, xin Chúa lòng lành khoan nhơn thứ tha cho hết, vì công nghiệp Đ C G là Chúa chúng tôi. Amen.

Chúng tôi lạy ơn Đ C T, chúng tôi cầu cho (mỗ) nầy, cậy vì công nghiệp Đ C G đã chuộc tội chịu chết vì chúng tôi. Chúng tôi lạy Chúa, xin tha tội cho (mỗ) nầy, cùng đội ơn Chúa chẳng cùng chẳng xiết, vì công nghiệp Đ C G là Chúa chúng tôi. Amen.

Lạy Cha...

Kính lạy Đ C T cùng các thần thánh, xin phù hộ chữa lấy linh hồn (mỗ) nầy, bây giờ (mỗ) nầy lìa xác đã rồi, lâm chung vừa tắt, chịu lời Thiên-thần đòi xét, đem lên hiến cống trước mặt Đ C T định chưng phước tội, thưởng cho hưởng phước quang minh thanh nhàn tiêu sái. Chúa thật là Chúa nhơn từ chi căn, phước lạc chi ngươn, dám xin đoái xem linh hồn (mỗ) nầy đã chết, là bạn chúng tôi ; ấy vậy chúng tôi xin Chúa tha tội cho (mỗ) nầy, hoặc lo, hoặc nói, hoặc làm, những tội xưng chẳng hết, sảng sốt hào ly, nguyện xin Chúa thứ tha, ngõ vê châu ngọc bệ ; lại xin Đức Mẹ tột thế đồng-trinh thánh Mẫu, cùng ông thánh Phêrô ông thánh Phaolồ thay vì Tông-đồ cả cùng các thánh Nam thánh Nữ hiệp cùng thông công, cầu cho linh hồn (mỗ) nầy là bạn chúng tôi ; chúng tôi xin cùng Chúa cho linh hồn (mỗ) nầy đặng đến trước tòa báu Chúa, hưởng phước vô cùng : chúng tôi cậy nhờ công nghiệp Đ C G là Chúa chúng tôi. Amen.

Á Chúa tôi là Đ C T, tôi nương lời Chúa dạy cho biết khi chết đặng an, bổn tại thiện sanh chi giáo, thiện hành chi thưởng; thuở sống làm lành, chết đặng an rồi; thuở sống làm dữ, chết cực khổ muôn kiếp; rày tôi nhớ lại tội tôi khi trước, tôi lấy lẽ gì mà cầu cùng Chúa, hầu trong khi chết đặng an? Song cả và loài người ta chịu khốn chịu khó, chẳng ai khỏi đặng; tôi tuy chưa có công gì cùng Chúa, tôi cậy nhờ Chúa lòng vốn từ bi; vì vậy tiên vàn lạy Chúa chớ chấp tội tôi; xin Chúa chớ thấy tôi phàm hèn u mê dại dột, mà để tôi xiêu lạc chẳng đặng về cùng Chúa, tôi tuy phàm hèn tội lỗi cực nhiều, song tôi vốn thật là con Chúa, ơn Chúa đã sanh ra tôi, Chúa lại chuộc tội tôi, Chúa lại cho tôi nhìn biết Chúa. Tôi đội ơn Chúa, lòng muốn cho tôi chết đặng an rồi, thì Chúa lại sanh xuống ra đời chịu nạn, chịu đóng đinh, chịu chết cho đặng chữa lấy tôi; rày tôi đội ơn Chúa, tôi cầu cùng Chúa cho thân lực

cải dữ về lành, giữ cầm đến chết chớ sai, đặng khi Chúa định năm tháng ngày giờ, như kỳ Chúa hẹn thoát trần tạ thế, an hòa chớ bức mắng phi chớ lo, khi tôi còn sống phú mình cho Chúa, và cậy Chúa đến chết đặng an. Amen.

Đoạn than Phần thứ sáu vua Đavit.

---

18. – Phép cầu lễ vượt.

Khi đã sửa soạn xác cho yên trên giường đoạn, phải lo cầu lễ cho kẻ mới qua đời.

Nhơn danh Cha...

Kinh Đức Chúa Thánh Thần...

Anh em nam nữ chúng tôi hiệp một ý một lòng mà dưng lễ nầy, cậy vì công nghiệp Năm Dấu thánh Đ C Giêsu, xin Đ C Cha thứ tha phần phạt cho linh hồn (mỗ) mới sinh thì, khỏi nơi khốn khó, đặng về chầu Chúa trên nước Thiên-đàng đời đời chẳng cùng. Amen.

Đoạn dọc kinh Ăn năn tội.

Phép lần hột Năm Dấu thánh minh Đ C G ba mươi kinh Đ C T, cùng năm kinh Đức Bà, chia ra làm sáu phần.

Thứ nhứt thì gẫm : Khi quân dữ bắt chơn tả Đ C G vào thánh giá, mà đóng đinh sắt nên đau lắm, máu chảy xuống ròng ròng. Khi gẫm sự ấy, thì nguyện năm kinh Đ C T, lạy ơn Đ C G chịu đóng đinh chơn tả, vì chúng tôi đi đàng trái; cùng nguyện một kinh Đức Bà, thương Đức Mẹ đau đớn trong lòng như phải đóng đinh vậy, lại xin cho chúng tôi chừa đi đàng trái, là chớ làm sự tội lỗi. Amen.

Đọc năm kinh Lạy Cha, *đoạn thì rằng :*

Chúng tôi cậy vì danh Chúa nhơn từ, cho linh hồn (mỗ) mới sinh thì đặng lên chốn nghỉ ngơi. Hằng xem thấy mặt Đ C T sáng láng vui vẻ vô cùng. Amen.

Đoạn đọc một kinh Kinh Mầng.

Thứ hai thì gẫm : Khi quân dữ bắt chơn hữu Đ C Giêsu vào thánh giá, mà đóng đinh nơi có gân cùng mạch máu nhiều, cho nên cả và mình Đ C G phải khốn. Khi gẫm sự ấy, thì nguyện năm kinh Đ C T, lạy ơn Đ C G xưa ở thế gian bá mươi ba năm, mỏi chơn những đi dạy dỗ chúng tôi, mà chúng tôi lấy đinh sắt đóng chơn cho làm vậy ; cùng nguyện một kinh Đức Bà, thương Đức Mẹ phải khốn cùng Con, xin cho chúng tôi hằng đi đàng ngay thật, là đẹp lòng Đ C T luôn. Amen.

Thứ ba thì gẫm : Khi quân dữ bắt tay tả Đ C G vào thánh giá, mà lấy búa sắt đóng đinh đau lắm, bởi cả và mình Đ C G nặng, thì lỗ tay xé ra càng đau hơn nữa. Khi gẫm sự ấy, thì nguyện năm kinh Đ C T, lạy ơn Cha cả chẳng tiếc mình vì con dữ là chúng tôi ; cùng nguyện một kinh Đức Bà, thương Đức Mẹ phải đau đớn cùng Con, xin cho chúng tôi chừa sự chẳng nên, cho ngày sau khỏi bên tay tả Đ C G, là bên kẻ dữ phải sa hỏa-ngục. Amen.

Thứ bốn thì gẫm : Khi quân dữ bắt tay hữu Đ C G vào thánh giá, mà bởi chẳng đến lỗ sẵn thì nó buộc cánh tay Đ C G mà kéo ra cho vừa lỗ, liền giãn những xương ngực Đ C G ra, cho nên đau lắm, thì mới đóng đinh đặng. Khi gẫm sự ấy, thì nguyện năm kinh Đ C T, thương Đ C G lấy tay làm những sự lành cho thiên hạ, mà người ta lại trả công cho làm vậy ; cũng nguyện một kinh Đức Bà, thương Đức Mẹ bởi yêu Con hơn mình thì thương xót Con lắm, xin cho chúng tôi làm việc phước đức, cho ngày sau đặng ở bên tay hữu Đ C G, là bên kẻ lành đáng lên Thiên đàng. Amen.

Thứ năm thì gẫm : Khi Đ C G đã sinh thì, có một người quân lính lấy đòng mà đâm cạnh nương long Đ C G phải trái tim, máu cùng nước chảy xuống, song le Đ C G chẳng đau gì, vì đã sinh thì, mà Đức Mẹ đau đớn như phải dấu ấy thâu qua trái tim Đức Mẹ vậy. Khi gẫm sự ấy, thì nguyện năm kinh Đ C T, đội ơn Đ C G lấy hết máu trong mạch

đổ ra cho chúng tôi ; cùng nguyện một kinh Đức Bà, thương Đức Mẹ phải đau đớn như dao sắt thâu qua lòng vậy, xin cho chúng tôi chớ có lòng yêu sự thế gian, mà bỏ nghĩa Đ C Giêsu yêu dấu chúng tôi, cho nên chịu chết vì chúng tôi. Amen.

Thứ sáu thì nguyện : Ba kinh Đ C T, kính lạy những cái đinh thâu qua chơn tay Đ C Giêsu ; cùng nguyện một kinh Đ C T, kính lạy lưỡi đòng thâu qua cạnh nương long Đ C G ; cùng nguyện một kinh Đ C T, kính lạy thánh giá là giường Cha cả trên hết mọi sự nằm khi sinh thì. Chúng tôi lạy ơn Đ C G, xin Chúa lấy thánh giá, đinh sắt, lưỡi đòng, như chìa khóa mở cửa Thiên đàng cho linh hồn (mỗ) mới sinh thì đặng vào. Amen.

Chúng tôi lạy ơn Đ C Giêsu cùng rất thánh Đức Bà, chúng tôi dưng bấy nhiêu kinh nguyện nầy, nhớ đến những sự thương khó Đ C G đã chịu vì chúng tôi, chớ chi chúng tôi có ngày nào đặng

chịu sự gì khó vì Đ C G, làm chứng có lòng kính mến Cha cả trên hết mọi sự ; song le chúng tôi là kẻ yếu sức cậy nhờ rất thánh Đức Bà cầu thêm sức cả, cho chúng tôi đặng bền lòng giữ đạo cho trọn, cùng xưng tên Đ C G ra trước mặt thiên hạ. Amen.

Kinh cầu Chúa chuộc tội.

Xin Chúa thương xót chúng tôi.
Xin Chúa Khitô thương xót chúng tôi.
Xin Chúa thương xót chúng tôi.

Đ C Cha ngự trên trời, là Đ C T thật,
Thương xót chúng tôi.
Đ C Con chuộc tội cứu thế, là Đ C T thật,
Đức Chúa Thánh Thần, là Đ C T thật,
Ba Ngôi cũng là một Đ C T,
Chúa Giêsu thương hết người thế,
C G xuống thế làm người,
C G ba mươi năm chịu lụy Đức Mẹ,
C G ba năm dạy dỗ nước Giudêu,
C G cứu kẻ liệt kẻ khốn,
C G cho ông thánh Ladarô chết chôn bốn ngày sống lại,

C G chịu Giudà bán cho quân Giudêu,
C G chịu dân Giudêu ra rước mừng hát,
C G thương thành Giêrusalem chảy nước mắt ra,
C G chịu rửa chơn cho các đầy tớ,
C G truyền phép thịt máu mình để nuôi linh hồn chúng tôi,
C G vào vườn Giếtsêmani mà nguyện cùng Đ C Cha,
C G lo buồn thương hết người thế,
C G chảy mồ hôi máu ra nhỏ xuống đất,
C G ra rước quân dữ phủ mình cho nó,
C G chịu trói ở mình,
C G chữa đã đứa quân dữ bắt mình,
C G chịu các đầy tớ bỏ trốn đi hết,
C G chịu ông thánh Phêrô một đêm chối ba lần,
C G mở lòng cho ông thánh Phêrô ăn năn tội,
C G chịu vả trước mặt thiên hạ,
C G chịu bỏ vạ cùng chịu cáo gian,
C G chịu thầy cả Giudêu mắng rằng : Đáng phải giết,
C C thâu đêm chịu những sự khốn nạn,
C G chịu quân dữ nộp cho quan Philatô tra xét,

C G chịu Philatô phú mặc vua Erode,
C G chịu vua Erode chê rằng Dại dột,
C G chịu dân Giudêu ghét hơn thằng dữ là Baraba,
C G chịu đòn đánh nát cả và mình,
C G chịu những gai nhọn đóng thâu vào đầu,
C G chịu quân dữ quì lạy nhạo cho xấu hổ,
C G chịu Philatô đem ra nơi cao cho dân xem thấy mà thương,
C G chịu quân Giudêu kêu rằng : Đóng đinh trên cây thánh giá,
C G chịu Philatô phú cho dân Giudêu đem đi giết,
C G chịu vác cây thánh giá nặng nề,
C G chịu các người nữ đi theo mà thương khóc,
C G chịu đóng đinh chơn tay vào thánh [giá,
C G chịu nạn giữa hai người trộm cướp,
C G xin Đ C Cha tha tội cho quân dữ,
C G chịu quân dữ lấy hết áo chia nhau,
C G còn trên thánh giá chịu thiên hạ nhạo cười,
C G tha tội cho một người kẻ trộm phải đóng đinh cùng,

C G trối phú Đức Mẹ làm Mẹ ông thánh Gioan,
C G cho ông thánh Gioan làm con Đ. Mẹ,
C G còn trên cây thánh giá, nửa ngày mặt trời, mất sáng tối khắp thiên hạ,
C G còn trên cây thánh giá than thở cùng Đ C Cha,
C G còn trên cây thánh giá kêu rằng : Khát khao,
C G rằng : Đã đoạn ! ấy là huờn tất việc chuộc tội cho thiên hạ,
C G rằng : Con phú linh hồn Con ở tay Đ C Cha,
C G chảy hết máu mình ra,
C G chịu chết vì tội thiên hạ,
C G xuống ngục Tổ-tông an ủi các người Thánh,
C G thiên sầu địa thảm,
C G quan tướng quân xưng ra thật là Con Đ C T,
C G chịu quân dữ đâm cạnh nương long, máu cùng nước chảy ra,
C G chịu táng xác trong huyệt đá mới,
C G ngày thứ ba sống lại đem các người Thánh lên,
C G sống lại trước hết đi viếng Đức Mẹ,

C G cho ông thánh Tôma xem năm dấu ở mình,
C G dạy ông thánh Phêrô thay vì cai Hội-thánh,
C G dạy các đầy tớ đi khắp thế giảng đạo,
C G trước mặt thiên hạ thăng thiên,
C G ngày tận thế lại xuống phán xét,
C G hằng có lòng lành,
C G tha tội chúng tôi.
C G hằng có lòng lành,
C G nghe cho chúng tôi.
Kẻo bất nghĩa cùng Đ C T,
C G chữa chúng tôi.
Kẻo phạm tội nghe quỉ cám dỗ,
Kẻo chối đạo Đ C G,
Kẻo phải sa hỏa-ngục, mất công Đ C G chuộc cho,
Chúng tôi là kẻ có tội,
C G tha tội chúng tôi.
C G mở lòng cho chúng tôi ăn năn tội chừa mọi sự dữ,
C G nghe cho chúng tôi.
C G cho chúng tôi kính mến Đ C G trên hết mọi sự,
C G cho chúng tôi cậy trông Đ C G vì đã chuộc tội cho chúng tôi,

C G mở lòng cho thiên hạ kính thờ Đ C G cho nên,
C G cho nước Việt-Nam giữ đạo cho bền càng ngày càng thạnh,
C G cho chúng tôi chịu Mình thánh Chúa vào lòng cho nên,
C G cho linh hồn chúng tôi, khi mong lìa khỏi xác, khỏi chước ma quỉ dữ,
C G cho linh hồn (mỗ) mới sinh thì đặng phần vui vẻ cùng Đ C G trên trời,
C G chuộc tội cứu thế,
C G tha tội chúng tôi.
C G chuộc tội cứu thế,
C G nghe cho chúng tôi.
C G chuộc tội cứu thế,
C G thương xót chúng tôi.

Chúng tôi là vật mọn phàm hèn, mà cả lòng lạy Đ C G chí tôn chí đại là Chúa chúng tôi. Chúng tôi nhớ đến những sự thương khó Đ C G xưa chịu ba mươi ba năm vì chúng tôi thì trong lòng chúng tôi thảm thiết kinh khủng nhuốc nha, mà chúng tôi có ngày nào đặng trả nghĩa Đ C G cho nên ! Thuở xưa khi Đ C G chuộc tội chịu chết, thì

trời đất u ám động địa sần não núi non là đá vỡ ra tan tác, còn thương Chúa sanh nên muôn vật ; huống là chúng tôi mà chẳng thương Cha cả thì sao? Ấy máu thánh Cha cả đã chảy ra hết vì tội con dữ là chúng tôi. Mà chúng tôi thấy Cha thương con dường ấy, chẳng có khi đừng nước mắt chảy ra ăn năn tội lỗi đã phạm cùng Đ C T. Ấy thật bởi tội chúng tôi, cho nên Đ C G xuống thế liều mình chịu đóng đinh chịu chết làm vậy. Chúng tôi xin hằng kính mến Đ C G, hằng theo chơn Đ C G, mà tích năm dấu thánh mình Đ C G vào ở trong lòng chúng tôi.

Chúng tôi lạy ơn Dấu thánh chơn tả Đ C G,

Ứng Vì tội chúng tôi.

Chúng tôi lạy ơn Dấu thánh chơn hữu Đ C G,

Chúng tôi lạy ơn Dấu thánh tay tả Đ C G,

Chúng tôi lạy ơn Dấu thánh tay hữu Đ C G,

Chúng tôi lạy ơn Dấu thánh cạnh nương long Đ C G.

A rất thánh Giá chúng tôi kính mầng cây rất thánh Giá, là cây đã chuộc muôn dân đặng rỗi. Cho kẻ có phước đặng phần vui mầng, cho kẻ có tội đặng lòng trông cậy, cho kẻ yếu đuối đặng nhờ sức mạnh, cho kẻ khốn nạn đặng sự an lành. Khen cây thánh Giá ở giữa rừng phàm, nên giống báu lành, nên cây sang trọng, nên đơn linh nghiệm, nên tàu vượt khỏi biển hiểm thế nầy. Cây rất thánh Giá, thật là gươm giáo dẹp giặc linh hồn, khử trừ đánh diệt tam cừu oan gia, sát phạt tà ma thịt mình thế tục. Vì rất thánh Giá là như chìa khóa mở cửa Thiên-đàng, cho chúng tôi đặng vào đến nơi quê thật. Cây rất thánh Giá tốt lành rất mực, diềm dà im mát, bóng che thiên hạ khỏi chốn hỏa hình. Cội rễ nhành lá, búp bông hoa quả, từ xưa nhẫn nay, cây nào dám ví bằng cây thánh Giá, từ cây thánh Giá chở mình Chúa cả đóng đinh chịu chết trên cây thánh Giá. Vậy cây thánh Giá nên giống báu lành vô lượng vô biên, lưỡi khen chẳng xiết, bút ngợi khôn cùng. Tài rất thánh Giá, ai dám ví bằng ? Sức rất

thánh Giá vô số chẳng cùng. Rày tôi trông cậy rất thánh Giá nầy. Tôi nhớ Chúa tôi là Chúa Giêsu cực cao cực cả, đã dùng thánh Giá mà chuộc tội tôi. Vậy nên tôi phải hết lòng khiêm nhượng, cám ơn thờ phượng, tôi kính, tôi lạy, tôi mầng thánh Giá, ngửa nhìn thánh Giá thật giống chữa tôi, chuộc tôi đặng rồi, tha hết tội tôi. Tôi cầu đã phỉ, tôi nguyện đã đáng. Tôi đặng cậy nhờ, đau thì liền đã, nghèo xảy lại an. Vậy tôi trông cậy rất thánh Giá nầy, xin đưa linh hồn (mỗ) mới sinh thì qua khỏi gian nan, tới nước Thiên-đàng, đặng ở chốn an chẳng còn khốn khó. Amen.

Đoạn than :

PHẦN THỨ SÁU VUA ĐAVÍT.

(Ân xá 100 ngày)

Ớ Chúa tôi, tôi ở chốn thẳm sâu kêu đến cùng Chúa, xin Chúa nghe lấy tiếng tôi kêu.

Chúa hãy lặng tai nghe tôi cầu nguyện.

Nếu Chúa xem xét tội khiên, thì ai hầu đứng đặng ?

Sự nhơn thứ là ở Chúa; tôi cậy vì danh Chúa nhơn từ cho tôi đặng ngóng trông;

Linh hồn tôi mơ ước cho hản lời Chúa hứa.

Mà tôi trông cậy Chúa từ ban thái tảo cho đến tối, chúng tôi hằng cậy Chúa luôn.

Vì sự nhơn từ là ở Chúa, mà Chúa rất rộng duông.

Chúa sẽ chuộc lấy chúng tôi, cho khỏi tội vô ngằn.

Chúng tôi cậy vì...
Năm kinh *Lạy Cha.*
Năm kinh *Kính mầng.*
Kinh *Cám ơn.*
Kinh *Trông cậy.*

Các giáo nhơn phải nhớ lại khi liệm xác, hay là táng xác, thì phải làm mọi việc theo luật phép Hội-thánh dạy; vậy chẳng những là phải xa lánh những sự dị đoan, mà lại cũng phải lánh hình bóng dị đoan nữa.

---

14. — Tiền liệm kinh.

Kinh cầu Dỗi linh hồn, trang 50.

Khi đọc kinh cầu Dỗi linh hồn đoạn, thì phải đọc kinh nầy :

Xin Chúa thương xót chúng tôi,
Xin Chúa Khitô thương xót chúng tôi.
Xin Chúa thương xót chúng tôi.

A Đ C T phép tắc vô cùng, hễ loài người ta sanh ra ở thế có sanh có tử, chưng Chúa soi sáng, lấy tin, lấy đức, lấy công, làm nên khả kính, khả thủ, khả thìn, vì Chúa dạy dân vưng theo phép Chúa, ắt thương chúng tôi linh hồn và xác ở thế, khi còn sống tin cậy mến Chúa, rày đã chết, xin Chúa đem về. Xin Thánh Thần rước linh hồn (mỗ) nầy lên chốn Thiên-đàng chầu Chúa chẳng cùng : chúng tôi cậy vì công nghiệp Đ C G là Chúa chúng tôi. Amen.

Lạy Cha...

A Đ C G Khitô là Chúa hằng sống hằng trị đời đời, chúng tôi xin Đ C Cha vì công nghiệp Đ C G tha tội cho (mỗ) nầy. Amen.

Lạy Cha...

A Chúa tôi Chúa Trời là Chúa Thần Thánh, xin cứu chữa linh hồn (mỗ) nầy, chúng tôi cầu cùng các Thánh ở gần tòa Chúa, bàu lấy chúng tôi, nghe chúng tôi cầu cho linh hồn (mỗ) nầy. Amen.

Lạy Cha...

A Chúa tôi, (mỗ) nầy tuy cực dữ, nhưng mà Chúa đã cho biết Chúa lòng lành vô cùng, xin chuẩn thứ cho linh hồn (mỗ) nầy lên chốn Thiên-đàng hưởng phước đời đời ; cậy vì công nghiệp Đ C G là Chúa chúng tôi. Amen.

Lạy Cha...

Chúng tôi lạy đội ơn Đ C T Ba Ngôi là Cha cả chúng tôi, chúng tôi lạy ơn Đ C G lấy mình xuống thế chịu nạn, mà mở cửa Thiên-đàng cho linh hồn (mỗ) nầy đặng lên, lại để thịt mình nuôi linh hồn (mỗ) nầy cho mạnh, rày lìa khỏi thế, xin Chúa thương xót (mỗ) nầy, vì công nghiệp Đ C Giêsu Khitô là Chúa chúng tôi. Amen.

Lạy Cha...

Chúng tôi lạy ơn rất thánh Đức Bà Maria, đầy công nghiệp từ bé đến lớn, những trông Chúa xuống thế cứu lấy chúng tôi, bây giờ Đức Mẹ đã ngự trên tòa cực cao cực trọng, xin đoái thương chúng tôi. Xin Đức Bà bàu chữa linh hồn (mỗ) nầy và đưa lên tòa Đ C T, hầu linh hồn (mỗ) nầy đặng chầu chực Chúa cùng các thánh Nam Nữ, vậ hưởng phước đời đời chẳng cùng. Amen.

Than Phần thứ sáu vua Đavít *luôn theo. (Coi trang 85 trước nầy.)*

Chúng tôi cậy vì danh Chúa nhơn từ cho linh hồn (mỗ) nầy đặng lên chốn nghỉ ngơi. Hằng xem thấy mặt Đ C T sáng láng vui vẻ vô cùng. Amen.

Khi giáo hữu liệm xác hay là táng xác, thì phải giữ những đều dạy trong Phần thứ hai *sau nầy :*

15. — Hậu liệm kinh.

Chúng tôi thật là tôi tá Đ C T, chúng tôi đội ơn lòng nhơn từ Chúa vô cùng, thuở (mỗ) nầy còn sống đã nhờ công nghiệp Đ C G thì đã khỏi tội, rày (mỗ) nầy đã chết, chúng tôi xin cho linh hồn (mỗ) nầy đặng khỏi hình khổ trong hỏa ngục, vì công nghiệp Đ C Giêsu là Chúa chúng tôi. Amen,

Chúng tôi lạy ơn Đ C T phép tắc vô cùng, là Chúa cả dựng nên trời đất muôn vật, khi Chúa thấy loài người ta phải tay ma quỉ cám dỗ chẳng khi đừng, Chúa đã xuống thế làm người chuộc tội chịu chết cho thiên hạ, Chúa đã sống lại hầu ngày sau chúng tôi đặng sống lại theo chơn Chúa. Xin Đ C T T là Đấng đã che chở linh hồn (mỗ) nầy, rày xin xuống phước cho xác (mỗ) nầy, hầu đến ngày sống lại, khi hiệp cùng linh hồn chịu lời phán xét, đoạn lên Thiên-đàng. Amen.

Than Phần thứ bốn vua Đavit.

16. — Tiền táng kinh.

Kinh cầu Đức Bà

Xin Chúa thương xót chúng tôi.
Xin Chúa Khitô thương xót chúng tôi.
Xin Chúa thương xót chúng tôi.
Chúa Khitô nghe cho chúng tôi.
Chúa Khitô nhậm lời chúng tôi.
Đ C Cha ngự trên trời, là Đ C T thật,
Đ C Con chuộc tội cứu thế, là Đ C T thật,
Đ C Thánh Thần, là Đ C T thật,
Ba Ngôi cũng là một Đ C T,
Rất thánh Đức Bà Maria,
Cầu cho chúng tôi. (Dĩ hạ)
Rất thánh Đức Mẹ Chúa Trời,
Rất thánh Nữ đồng-trinh trên hết các kẻ đồng-trinh,
Đức Mẹ Chúa Khitô,
« « thông ơn Thiên Chúa,
« « cực thanh cực tịnh,
« « tuyền vẹn mọi đàng,
« « chẳng đúng bợn nhơ,
« « rất đáng yêu mến,
« « cực mầu cực nhiệm,
« « chỉ bảo đàng lành,
« « sinh Chúa tạo thiên lập địa,

Đức Mẹ sinh Chúa cứu thế.
Đức Nữ cực khôn cực ngoan,
« « rất đáng kính chuộng,
« « rất đáng ngợi khen,
« « có tài có phép,
« « có lòng khoan nhơn,
« « trung tính thật thà,
Đức Bà là gương nhơn đức,
« « là tòa Đấng khôn ngoan,
« « làm cho chúng tôi vui mầng,
« « là Đấng trọng thiên,
« « là Đấng đáng tôn trọng,
« « là Đấng sốt mến lạ lùng,
« « như hoa hường mầu nhiệm vậy,
« « như lầu đài Đavít vậy,
« « như tháp ngà báu vậy,
« « như đền vàng vẩy,
« « như hòm bia Thiên Chúa vậy,
« « là cửa Thiên-đàng,
« « như sao mai sáng vậy,
« « cứu kẻ liệt kẻ khốn,
« « bàu chữa kẻ có tội,
« « an ủi kẻ âu lo,
« « phù hộ các giáo-hữu,
Nữ vương các thánh Thiên-thần,
« « các thánh Tổ-tông,

Nữ vương các thánh Tiên-tri,
« « các thánh Tông-đồ,
« « các thánh Tử vì đạo,
« « các thánh Hiền-tu,
« « các thánh Đồng-trinh, [Nữ,
« « các thánh Nam cùng các thánh
« « chẳng hề mắc tội Tổ-tông,
« « truyền phép rất thánh Môi-Khôi,
« « ban sự bình an,
Chúa Giêsu chuộc tội cứu thế,
Chúa tha tội chúng tôi.
Chúa Giêsu chuộc tội cứu thế,
Chúa nhậm lời chúng tôi.
Chúa Giêsu chuộc tội cứu thế,
Chúa thương xót chúng tôi.

Chúng tôi đội ơn Chúa phép tắc vô cùng, chúng tôi tin thật Chúa chuộc tội cứu thế hằng sống, vã lại đến ngày tận thế chúng tôi bởi bụi bụi đất sẽ sống lại và xem thấy mặt Chúa tường tận. Lại chúng tôi tin thật xác phàm nầy ngày sau chẳng hay hư nát nữa, tuy bây giờ xác phải chết, song đến ngày tận thế nó sẽ đặng sống đời đời, vì đến ngày ấy xác những người còn nằm ngủ ở nơi bụi bụi đất, thì sẽ thức dậy, mà có

kẻ thức dậy cho đặng sống vui vẻ đời đời, có kẻ thức dậy cho đặng mắc sự xấu hổ thẹn thuồng đời đời. Amen.

Lạy Chúa, chúng tôi xin Chúa chớ phán đoán tôi tá Chúa, nếu Chúa chẳng khấng thứ tha tội lỗi người ta đã phạm, thì chẳng có ai đặng vẹn sạch trước mặt Chúa, xin Chúa chớ lấy phép công thẳng mà phán xét (mỗ), vì chúng tôi hết lòng tin cậy Chúa, nên chúng tôi cầu nguyện và phú (mỗ) cho Chúa, cũng xin Chúa phù hộ (mỗ) đặng thoát khỏi phần phạt, trong khi Chúa phán xét (mỗ), vì khi (mỗ) còn sống, thì đã chịu in dấu lành Đ C T Ba Ngôi trên mình: chúng tôi cậy vì công nghiệp Chúa hằng sống hằng trị đời đời chẳng cùng. Amen.

Chúng tôi dám xin Chúa sai các thánh Thiên-thần xuống rước linn hồn (mỗ) nầy, mà đem lên nơi vui vẻ trên nước Thiên-đàng; cùng xin các thánh Tử đạo đưa linh hồn (mỗ) vào thành Giêrusalem trên trời. Xin chín phẩm Thiên-thần xuống mừng rước linh hồn (mỗ), hầu hiệp cùng ông thánh Ladarô ở nơi vui vẻ nghỉ an đời đời. Amen.

17. — Hậu táng kinh.

Chúng tôi lạy Chúa rất nhơn từ, hay ban ơn phước cho linh hồn giáo-nhơn đặng nghỉ ngơi bình an, xin Chúa xuống phước lành trên huyệt nầy, cùng sai thánh Thiên-thần giữ gìn nơi nầy, hầu những linh hồn các xác sẽ phải chôn đó, đặng khỏi tội lỗi đã phạm, và ngày sau đặng làm bạn cùng các Thánh, và xem thấy mặt Chúa sáng láng vui vẻ đời đời : chúng tôi cậy vì công nghiệp Đ C G Khitô là Chúa chúng tôi. Amen.

Xin Chúa thương xót chúng tôi.
Xin Chúa Khitô thương xót chúng tôi.
Xin Chúa thương xót chúng tôi.

Lạy Cha...

Lạy Chúa, xin Chúa chữa linh hồn nầy, cho khỏi nơi hỏa-ngục, đặng lên chốn an nhàn vui vẻ đời đời, chúng tôi dám xin Chúa nhậm lời chúng tôi nguyện. Chúng tôi cả lòng cầu xin cùng Chúa nhơn lành vô cùng, thương xem linh hồn tôi tá Chúa, cho đặng khỏi

phần phạt đã đáng chịu ở nơi hình khổ vì tội lỗi (mỗ) đã phạm, bởi tôi tá nầy cũng đã có lòng ước ao theo thánh ý Chúa. Vậy khi (mỗ) còn ở dưới thế, bởi (mỗ) có lòng tin thật, nên đã đặng thông công cùng các giáo-nhơn, bây giờ chúng tôi xin lòng nhơn từ Chúa cho (mỗ) đặng thông công hiệp làm một cùng các thánh Thiên-thần. Amen.

Xin vì lòng nhơn từ Chúa, cho linh hồn (mỗ), cùng linh hồn các kẻ tin đặng nghỉ ngơi ở chốn bình an. Amen.

---

18. — Táng xác đồng-nhi kinh.

Chúng tôi lạy ơn Đ C T phép tắc vô cùng, lòng lành vô cùng, chúng tôi cầu xin cùng Chúa là Đấng hay thưởng các con trẻ đã chịu phép rửa tội lên nước Thiên-đàng, tuy chưa có công gì cùng Chúa, song chúng tôi tin Chúa đã thương linh hồn nầy. Vậy chúng tôi xin rất thánh Đức Bà Maria cùng các Thánh, cầu cùng Chúa cho linh hồn chúng tôi

đặng sạch sẽ mà làm tôi tá Chúa, hầu ngày sau đặng làm bạn cùng các Thánh trên nước Thiên-đàng, vì công nghiệp Đ C G Khitô là Chúa chúng tôi. Amen.

Lạy Cha...

Chúng tôi lạy ơn Đ C T phép tắc vô cùng, là Đấng hằng có vậy, Chúa yêu chuộng sự sạch sẽ, hôm nay Chúa đã khấng gọi linh hồn con trẻ nầy lên nước Thiên-đàng. Chúng tôi dám xin Chúa đoái xem và thương chúng tôi như vậy ; chúng tôi cậy nhờ công nghiệp Con Chúa chịu nạn, và xin rất thánh Đức Bà Maria trọn đời đồng-trinh, cùng các thánh Nam Nữ, bàu chữa phù hộ chúng tôi trước mặt Chúa, hầu ngày sau chúng tôi đặng hiệp một nhà một nước cùng các Thánh hưởng phước vui vẻ vô cùng. Amen.

Lạy Nữ Vương...

19. — Đavít thánh vương thống hối kinh.

Khải.— Xin Chúa chớ chấp.

Thứ nhứt

Ớ Chúa tôi, xin chớ lấy oai gia thạnh nộ mà quở trách, sửa phạt tôi.

Ớ Chúa tôi, hãy thương xót tôi, vì chưng tôi yếu đuối, hãy chữa lấy tôi, vì hài cốt tôi đã tán loạn.

Và linh hồn tôi cực lực rối rắm, mà Chúa tôi còn đợi cho đến khi nào ?

Ớ Chúa tôi, hãy đoái xem lại mà vớt lấy linh hồn tôi, hãy lấy lòng lân mẫn muôn phần cứu chữa tôi.

Vì trong kẻ chết ai hầu nhớ Chúa, và trong hỏa-ngục ai hầu khong khen Chúa?

Tôi thở than đã lao lực, hằng đêm châu lụy chan hòa giường chiếu, chỗ tôi nằm.

Con mắt tôi mờ mịt vì bởi lo buồn, tôi đã bạc đầu ở giữa kẻ thù tôi.

Ớ những kẻ gian ngược, hãy lui ra, vì Chúa đã nghe tiếng tôi kêu khóc.

Chúa đã hiểu lời tôi xin, Chúa đã nhậm lời tôi cầu nguyện.

Hễ kẻ thù tôi phải tán loạn hổ ngươi, hãy cho kíp về đầu chịu thẹn.

Sáng danh...

Thứ hai

Phước thật là hễ ai đặng phần nhơn thứ, và khỏa lấp tiền khiên.

Hễ người nào có lòng trung trực chẳng hay quỉ trá, Chúa chẳng phương tội lỗi, cũng là phước thật.

Bởi tôi thầm lặng, thì hài cốt tôi bàn hoàn rũ liệt, cho đến mãn ngày tôi kêu cùng Chúa.

Vì tay Chúa đêm ngày hằng đè nặng trên tôi, tôi một phải trở trăn tư bề khốn khó như gai xóc vào lòng.

Tôi đã tỏ cáo tội tôi cùng Chúa, chẳng dấu sự tư tà.

Tôi đốc rằng : tôi sẽ cáo mình xưng tội tôi ra trước mặt Chúa, thì Chúa liền tha tội lỗi tôi phi nhơn bất ngãi.

Vậy những đấng nhơn hiền có mắc tội gì, thì sẽ khẩn cầu lòng nhơn từ Chúa, cho đặng khỏi.

Tuy nghèo nàn tràn dẫy như nước lụt, thì chẳng phải nao.

Chúa là mung xung đỡ lấy tôi, khi khốn khó tư bề, Chúa đã làm cho tôi đặng vui mầng, xin dắc dìu lấy tôi cho khỏi nơi xung yếu.

Xin Chúa khai quang cho tôi đặng hiểu thấu, và chỉ dẫn cho tôi biết đàng lành, hằng xem sóc gìn giữ tôi.

Ớ bay, chớ ở như con ngựa, con lừa vô tâm vô trí.

Xin Chúa hãm khớp gò cương, những kẻ lánh ra xa Chúa.

Kẻ có tội phải chịu ghe lần khốn khó, mà lòng lân mẫn Chúa sẽ bao phủ những kẻ cậy trông.

Ớ những kẻ nhơn hiền, hãy vui mầng trong Chúa ; kẻ có lòng trung ngãi thật, hãy tán tạ khong khen Chúa.

Sáng danh...

Thứ ba

Ớ Chúa tôi, chớ lấy oai gia thạnh nộ mà quở trách, sửa phạt tôi.

Vì những mũi tên Chúa đã thấu vào mình tôi, tay Chúa đè lấy tôi đã nặng nề lắm.

Thân thể tôi chẳng còn nơi lành, bởi phải cơn Chúa giận, hài cốt tôi chẳng có khi an ổn, bởi tội lỗi tôi.

Vì những tiền khiên đã quá khỏi đầu tôi, và như gánh nặng đè lấy tôi.

Những dấu tích tôi đã thúi tha hư nát, bởi những sự dại dột tôi làm.

Tôi là đứa rất hèn cúi lưng chịu nặng nề quá sức, trót ngày những lo buồn sầu não.

Những sự nóng nảy đã đầy trái cật tôi, cả và mình tôi chẳng có nơi an.

Tôi phải chịu đau đớn hư hèn quá lẽ, lòng tôi buồn bực thiết tha.

Ớ Chúa tôi, Chúa đã biết mọi sự tôi mơ ước ; sự than thở chẳng kín gì trước mặt Chúa đâu.

Vậy những đấng nhơn hiền có mắc tội gì, thì sẽ khẩn cầu lòng nhơn từ Chúa, cho đặng khỏi.

Tuy nghèo nàn tràn dẫy như nước lụt, thì chẳng phải nao.

Chúa là mung xung đỡ lấy tôi, khi khốn khó tư bề, Chúa đã làm cho tôi đặng vui mầng, xin dắc dìu lấy tôi cho khỏi nơi xung yếu.

Xin Chúa khai quang cho tôi đặng hiểu thấu, và chỉ dẫn cho tôi biết đàng lành, hằng xem sóc gìn giữ tôi.

Ớ bay, chớ ở như con ngựa, con lừa vô tâm vô trí.

Xin Chúa hãm khớp gò cương, những kẻ lánh ra xa Chúa.

Kẻ có tội phải chịu ghe lần khốn khó, mà lòng lân mẫn Chúa sẽ bao phủ những kẻ cậy trông.

Ớ những kẻ nhơn hiền, hãy vui mầng trong Chúa ; kẻ có lòng trung ngãi thật, hãy tán tạ khong khen Chúa.

Sáng danh...

Thứ ba

Ớ Chúa tôi, chớ lấy oai gia thạnh nộ mà quở trách, sửa phạt tôi.

Vì những mũi tên Chúa đã thấu vào mình tôi, tay Chúa đè lấy tôi đã nặng nề lắm.

Thân thể tôi chẳng còn nơi lành, bởi phải cơn Chúa giận, hài cốt tôi chẳng có khi an ổn, bởi tội lỗi tôi.

Vì những tiền khiên đã quá khỏi đầu tôi, và như gánh nặng đè lấy tôi.

Những dấu tích tôi đã thúi tha hư nát, bởi những sự dại dột tôi làm.

Tôi là đứa rất hèn cúi lưng chịu nặng nề quá sức, trót ngày những lo buồn sầu não.

Những sự nóng nảy đã đầy trái cật tôi, cả và mình tôi chẳng có nơi an.

Tôi phải chịu đau đớn hư hèn quá lẽ, lòng tôi buồn bực thiết tha.

Ớ Chúa tôi, Chúa đã biết mọi sự tôi mơ ước; sự than thở chẳng kín gì trước mặt Chúa đâu.

phần phạt đã đáng chịu ở nơi hình khổ vì tội lỗi (mỗ) đã phạm, bởi tôi tá nầy cũng đã có lòng ước ao theo thánh ý Chúa. Vậy khi (mỗ) còn ở dưới thế, bởi (mỗ) có lòng tin thật, nên đã đặng thông công cùng các giáo-nhơn, bây giờ chúng tôi xin lòng nhơn từ Chúa cho (mỗ) đặng thông công hiệp làm một cùng các thánh Thiên-thần. Amen.

Xin vì lòng nhơn từ Chúa, cho linh hồn (mỗ), cùng linh hồn các kẻ tin đặng nghỉ ngơi ở chốn bình an. Amen.

---

18. — Táng xác đồng-nhi kinh.

Chúng tôi lạy ơn Đ C T phép tắc vô cùng, lòng lành vô cùng, chúng tôi cầu xin cùng Chúa là Đấng hay thưởng các con trẻ đã chịu phép rửa tội lên nước Thiên-đàng, tuy chưa có công gì cùng Chúa, song chúng tôi tin Chúa đã thương linh hồn nầy. Vậy chúng tôi xin rất thánh Đức Bà Maria cùng các Thánh, cầu cùng Chúa cho linh hồn chúng tôi

đặng sạch sẽ mà làm tôi tá Chúa, hầu ngày sau đặng làm bạn cùng các Thánh trên nước Thiên-đàng, vì công nghiệp Đ C G Khitô là Chúa chúng tôi. Amen.

Lạy Cha...

Chúng tôi lạy ơn Đ C T phép tắc vô cùng, là Đấng hằng có vậy, Chúa yêu chuộng sự sạch sẽ, hôm nay Chúa đã khấng gọi linh hồn con trẻ nầy lên nước Thiên-đàng. Chúng tôi dám xin Chúa đoái xem và thương chúng tôi như vậy ; chúng tôi cậy nhờ công nghiệp Con Chúa chịu nạn, và xin rất thánh Đức Bà Maria trọn đời đồng-trinh, cùng các thánh Nam Nữ, bàu chữa phù hộ chúng tôi trước mặt Chúa, hầu ngày sau chúng tôi đặng hiệp một nhà một nước cùng các Thánh hưởng phước vui vẻ vô cùng. Amen.

Lạy Nữ Vương...

19.— Đavit thánh vương thống hối kinh.

Khải.— Xin Chúa chớ chấp.

Thứ nhứt

Ớ Chúa tôi, xin chớ lấy oai gia thạnh nộ mà quở trách, sửa phạt tôi.

Ớ Chúa tôi, hãy thương xót tôi, vì chưng tôi yếu đuối, hãy chữa lấy tôi, vì hài cốt tôi đã tán loạn.

Và linh hồn tôi cực lực rối rắm, mà Chúa tôi còn đợi cho đến khi nào ?

Ớ Chúa tôi, hãy đoái xem lại mà vớt lấy linh hồn tôi, hãy lấy lòng lân mẫn muôn phần cứu chữa tôi.

Vì trong kẻ chết ai hầu nhớ Chúa, và trong hỏa-ngục ai hầu khong khen Chúa?

Tôi thở than đã lao lực, hằng đêm châu lụy chan hòa giường chiếu, chỗ tôi nằm.

Con mắt tôi mờ mịt vì bởi lo buồn, tôi đã bạc đầu ở giữa kẻ thù tôi.

Ớ những kẻ gian ngược, hãy lui ra, vì Chúa đã nghe tiếng tôi kêu khóc.

Chúa đã hiểu lời tôi xin, Chúa đã nhậm lời tôi cầu nguyện.

Hễ kẻ thù tôi phải tán loạn hổ ngươi, hãy cho kíp về đầu chịu thẹn.

Sáng danh...

Thứ hai

Phước thật là hễ ai đặng phần nhơn thứ, và khỏa lấp tiền khiên.

Hễ người nào có lòng trung trực chẳng hay quỉ trá, Chúa chẳng phương tội lỗi, cũng là phước thật.

Bởi tôi thầm lặng, thì hài cốt tôi bàn hoàn rũ liệt, cho đến mãn ngày tôi kêu cùng Chúa.

Vì tay Chúa đêm ngày hằng đè nặng trên tôi, tôi một phải trở trăn tư bề khốn khó như gai xóc vào lòng.

Tôi đã tỏ cáo tội tôi cùng Chúa, chẳng dấu sự tư tà.

Tôi dốc rằng : tôi sẽ cáo mình xưng tội tôi ra trước mặt Chúa, thì Chúa liền tha tội lỗi tôi phi nhơn bất ngãi.

Lòng tôi rối rắm, sức tôi chẳng còn giúp tôi đặng, sự sáng con mắt đã mất.

Những bạn hữu tôi đứng lặng mà nhìn, những thân thích tôi ngồi nơi xa xác.

Những kẻ xưa ở gần tôi, thì rày lánh ra xa cách, những kẻ ruổi tìm linh hồn tôi, thì ra tài mong sức mà bày đặt những đều độc ác.

Nói những sự hư từ, toan lo những đàng quỉ kế.

Mà tôi như điếc cùng câm, chẳng nghe sự gì, cùng chẳng nói lời gì.

Đã nên như người vô nhĩ khả thính, vô ngôn khả đáp.

Vì tôi đã trông cậy Chúa, thì Chúa sẽ nghe tôi mà chớ.

Kẻo kẻ thù tôi thấy tôi tất tưởi, thì vui mừng nói lời kiêu ngạo.

Tôi đã đáng bồ tiên thị nhục, đau đớn chẳng khi đừng.

Vì tôi đã xưng ra sự lỗi, cùng sẽ lo lắng về tội tôi.

Những kẻ thù tôi hãy còn đứng vững, và những kẻ ghét tôi càng thêm nhiều quá bội.

Những kẻ lấy ơn trả oán, thì gièm siểm, khi tôi dõi việc lành.

Ớ Chúa tôi, chớ bỏ tôi cô độc, chớ để tôi xa cách.

Hãy ân cần giúp lấy tôi, cùng cứu chữa tôi.

Sáng danh...

Thứ bốn

Ớ Chúa tôi, xin Chúa lấy lòng rất nhơn thứ, thương xót tôi.

Tôi xin Chúa hay thương muôn phần, lấy muôn phần thương mà tha tội lỗi tôi.

Xin Chúa rửa linh hồn tôi cho trong sạch.

Tôi bây giờ xưng thật tỏ tường, tội lỗi tôi đã quả báo trước mặt tôi luôn.

Tôi đã lỗi cùng một Chúa, mà làm những đều gian ngược trước mặt Chúa, tôi chẳng dám chữa mình, một xin Chúa

chứng lời Chúa phán, mà phân định việc tôi cho chỉ sự theo lời thuở trước, kẻo hàng nhơn nan trách.

Thuở tôi mới sanh trong lòng mẹ, thì tôi đã mắc tội Tổ-tông.

Nhưng mà Chúa đã thương yêu, cho tôi biết tin đạo thật, Chúa đã tỏ ra cho tôi biết mọi đều thánh trí Chúa cao sâu mầu nhiệm.

Xin Chúa hãy rưới ơn, thì tôi đặng sạch, xin Chúa hãy rửa, thì tôi sẽ thanh bạch hơn tuyết.

Xin Chúa cho tôi đặng nghe tiếng vui mừng và gân cốt tôi liệt nhược, xin cho vững vàng sững đứng.

Xin Chúa chớ xem xét sự lỗi tôi làm chi, một tha tội tôi cho hết.

Ớ Chúa tôi, xin Chúa dựng lòng tôi cho sạch, và sửa lại tính trí tôi cho chính nên người mới.

Xin Chúa chớ bỏ tôi xa cách mặt Chúa, xin Chúa chớ cất lại ơn Đ C T T khỏi lòng tôi.

Xin huờn lại cho tôi đặng vui mừng về phần rỗi, mà chịu ơn thiêng liêng rất trọng bền vững trong lòng.

Thì tôi sẽ nên gương dạy kẻ nghịch biết đàng mà trở lại cùng Chúa.

Ớ Chúa tôi, xin Chúa cứu lấy tôi, xin chữa lấy tôi cho khỏi tội đã làm đổ máu oan, thì miệng lưỡi tôi sẽ hứng vui khen ngợi, vì ơn Chúa đã làm cho tôi đặng nên nhơn ngãi.

Xin mở miệng tôi, cho tôi đặng rao truyền sự ngợi khen Chúa.

Phải chi Chúa muốn của tế lễ thì tôi chẳng tiếc, song tôi đã biết giống ấy chẳng làm phỉ lòng Chúa mấy.

Có một giống tế lễ rất đẹp lòng Chúa tôi, là lòng khiêm nhượng ăn năn thẳm thiết, thì Chúa chẳng từ.

Xin Chúa lấy lòng rất nhơn lành xuống ơn trên núi thánh Xion, mà xây đắp thành lũy xung quanh thành Giêrusalem.

Thì chúng tôi sẽ lấy lòng trung ngãi dưng trên bàn thờ Chúa, các giống mĩ

vị trọng tốt mà tế lễ, thì Chúa nhậm lấy hết.

Sáng danh...

Thứ năm

Ớ Chúa tôi, nghe lời tôi nguyện, tiếng tôi kêu thấu Chúa.

Xin chớ trở mặt đi ; ngày nào tôi phải khốn, xin Chúa ghé tai.

Ngày nào tôi kêu van, hãy nghe tôi cho kíp.

Vì sự sống tôi đã tan bay dường khói, hài cốt tôi đã tiêu hóa như tàn mạt.

Tôi đã phải trừ căn tiểu thảo, lòng tôi khô héo chẳng còn nhớ bữa ăn.

Tôi hằng sợ hãi than van, cho nên gầy vỗ da bén cốt.

Tôi đã nên như chim thất ngẫu ở một mình, cũng như chim cú núp ẩn nhà hoang.

Tôi ở chốn vắng khóc khoải đêm trường, cũng như sẻ sẻ lẻ loi chót nóc.

Những kẻ thù tôi hằng nhiếc nhóc, những kẻ đã tặng khen, thì rày lại oán thù.

Tôi kinh khủng cơn Chúa giận, mà sát phạt.

Nên tôi đã lấy tro làm của ăn, lấy nước mắt chan hòa làm của uống.

Sự sống tôi dường bóng xế, và chóng héo như lá cỏ lìa cây.

Mà Chúa là vô thỉ vô chung, và danh Chúa đỗ bền muôn đời hằng có.

Chúa sẽ đứng dậy vững vàng mà thương đến Xion, vì đã đến thì thương xót, thì ấy đã đến.

Vì kẻ có lòng thờ phượng Chúa, còn thương nhớ nơi thạch bích thổ trường.

Mà các công vương tể tướng cùng dân ngoại đạo, sẽ kính oai khiếp sợ kính tôn danh Chúa.

Vì Chúa đã tái tạo Xion, ai nấy sẽ đặng thấy chói lòa hơn trước.

Vậy phải ghi chép truyện nầy để đời sau, cho kẻ hậu sanh đặng khong khen Chúa.

Vì Chúa ngự tòa thánh rất cao đã nhìn đến, Chúa ở trên trời đã đoái xem dưới đất.

vị trọng tốt mà tế lễ, thì Chúa nhậm lấy hết.

Sáng danh...

Thứ năm

Ớ Chúa tôi, nghe lời tôi nguyện, tiếng tôi kêu thấu Chúa.

Xin chớ trở mặt đi; ngày nào tôi phải khốn, xin Chúa ghé tai.

Ngày nào tôi kêu van, hãy nghe tôi cho kíp.

Vì sự sống tôi đã tan bay dường khói, hài cốt tôi đã tiêu hóa như tàn mạt.

Tôi đã phải trừ căn tiểu thảo, lòng tôi khô héo chẳng còn nhớ bữa ăn.

Tôi hằng sợ hãi than van, cho nên gầy vỗ da bén cốt.

Tôi đã nên như chim thất ngẫu ở một mình, cũng như chim cú núp ẩn nhà hoang.

Tôi ở chốn vắng khóc khoải đêm trường, cũng như sẻ sẻ lẻ loi chót nóc.

Những kẻ thù tôi hằng nhiếc nhóc, những kẻ đã tặng khen, thì rày lại oán thù.

Tôi kinh khủng cơn Chúa giận, mà sát phạt.

Nên tôi đã lấy tro làm của ăn, lấy nước mắt chan hòa làm của uống,

Sự sống tôi dường bóng xế, và chóng héo như lá cỏ lìa cây.

Mà Chúa là vô thỉ vô chung, và danh Chúa đỗ bền muôn đời hằng có.

Chúa sẽ đứng dậy vững vàng mà thương đến Xion, vì đã đến thì thương xót, thì ấy đã đến.

Vì kẻ có lòng thờ phượng Chúa, còn thương nhớ nơi thạch bích thổ trường.

Mà các công vương tể tướng cùng dân ngoại đạo, sẽ kính oai khiếp sợ kính tôn danh Chúa.

Vì Chúa đã tái tạo Xion, ai nấy sẽ đặng thấy chói lòa hơn trước.

Vậy phải ghi chép truyện nầy để đời sau, cho kẻ hậu sanh đặng khong khen Chúa.

Vì Chúa ngự tòa thánh rất cao đã nhìn đến, Chúa ở trên trời đã đoái xem dưới đất.

Mà nghe lời than thở kẻ phải hẩm mình, cùng tha cho kẻ đáng chết.

Cho đặng cao rao danh Chúa, trên núi thánh Xion, và khong khen kính chuộng danh Người trong thành Giêrusalem.

Các công vương cùng lê thứ, sẽ hội đồng tôn phục Chúa.

Xin Chúa tỏ ra cho tôi thấu biết, còn bao lâu nữa sẽ đặng xem thấy phép Chúa trọng vọng dường ấy.

Xin Chúa chớ để qua nhiều đời thuở trước, cùng hãy để cho đến khi ấy.

Thuở nguơn sanh Chúa đã dựng nên trời đất, và tay Chúa đã lập các từng trời.

Trời đất sẽ đổi tàn, mà Chúa hằng có vậy, trời đất phải đổi thay yếm cựu như giống y thường.

Chúa đổi sanh linh, như khăn che phủ, mà Chúa là Chúa thường sanh đời đời chẳng hết.

Con cháu tôi tá Chúa sẽ đặng nhờ phép trọng ấy, và miêu dệ hậu lai sẽ đặng hưởng chẳng cùng.

Sáng danh...

Thứ sáu

Ớ Chúa tôi, tôi ở chốn thẳm sâu kêu đến cùng Chúa, xin Chúa nghe lấy tiếng tôi kêu.

Xin Chúa hãy lặng tai nghe tôi cầu nguyện.

Nếu Chúa xem xét tội khiên, thì ai hầu đứng đặng ? Sự nhơn thứ là ở Chúa.

Tôi cậy vì danh Chúa nhơn từ cho tôi đặng ngóng trông, linh hồn tôi mơ ước cho hản lời Chúa hứa.

Mà tôi trông cậy Chúa từ ban thái tảo cho đến tối, chúng tôi hằng cậy Chúa luôn.

Vì sự nhơn từ là ở Chúa, mà Chúa rất rộng duông, Chúa sẽ chuộc lấy chúng tôi cho khỏi tội khiên vô ngằn.

Sáng danh...

Thứ bảy

Ớ Chúa tôi, xin Chúa nghe lời tôi nguyện, hãy lặng tai nghe tiếng tôi cầu, xin Chúa lấy lòng rất nhơn chính mà nghe tôi.

Chớ lấy phép công thẳng mà xét đoán tôi tá Chúa, vì chẳng ai sống ở thế gian đặng cầm mình vẹn sạch trước mặt Chúa.

Vì kẻ nghịch thù theo bắt linh hồn tôi, mà nhận tôi xuống đất.

Nên tôi phải tối tăm như kẻ chết lâu đời, linh hồn tôi buồn bực lo lắng, trong lòng thì bối rối.

Tôi tưởng nhớ suy đi gẫm lại, những ơn Chúa đã làm cho tôi mọi ngày thuở trước.

Tôi đã giơ tay lên cùng Chúa, linh hồn tôi như đất khô khan.

Xin Chúa nghe tôi cho chóng, lòng tôi đã ngạt ngào.

Xin Chúa chớ trở mặt đi đàng khác, kẻo tôi như kẻ sa ao vực.

Xin Chúa cho tôi sớm chịu lấy ơn lòng lành Chúa, vì tôi trông cậy một Chúa.

Xin Chúa chỉ cho tôi biết đàng chính lộ, vì linh hồn tôi một ngửa trông ơn Chúa.

Xin Chúa cứu lấy tôi khỏi kẻ nghịch thù, vì tôi đã trốn vào cùng Chúa, xin Chúa dạy dỗ tôi cho biết việc làm theo ý Chúa, vì Chúa là căn bổn tôi.

Thì Đ C T T sẽ đem tôi vào quê thật, Chúa rất công bình sẽ cho tôi đặng sống mà thêm sáng danh Chúa.

Chúa sẽ nhắc linh hồn tôi khỏi bề cam khổ, mà lòng nhơn thứ Chúa phân tán những kẻ nghịch thù tôi.

Và tiêu diệt những kẻ nhiểu hại linh hồn tôi, vì tôi là thật tôi tá Chúa.

Sáng danh...

Xin Chúa chớ chấp tội lỗi chúng tôi cùng tội lỗi thân truyền chúng tôi ; xin Chúa đừng quả báo tội lỗi chúng tôi.

Ớ Chúa tôi, giúp lấy tôi cùng, Chúa hãy ân cần thương đến tôi. Những kẻ kiếm lẽ mà giết tôi, nó đã phải thẹn thuồng kinh hãi. Kẻ dốc lòng làm dữ cho tôi, nó đã phải tháo lui xấu hổ. Kẻ đưa lời phỉ báng, hãy bạt mặt tháo lui. Mà hễ ai thờ phượng Chúa, hãy vui mầng bội phần. Ai có lòng mến Chúa Cứu thế, hãy cao rao danh Chúa chẳng cùng. Bằng tôi hèn mọn khó khăn và thiếu thốn mọi đàng, xin Chúa giúp tôi, xin Chúa cứu chữa lấy tôi cho kíp.

PHẦN THỨ HAI
Về việc làm cho kẻ chết.

ĐOẠN THỨ NHỨT
Dạy về giờ lâm tử, và sự trợ táng.

ĐIỀU THỨ NHỨT

Khi kẻ liệt đương hấp hối, thì chẳng nên thay áo thay quần cùng tắm rửa cho nó. Chẳng nên làm đều khác mà đá động nó, kẻo nên cớ cho nó chết mau, mà mắc tội giết người chăng. Cũng chẳng nên kêu la khóc lóc, một phải cầu nguyện cho nó, cùng kêu tên *Giêsu, Maria, Giuse,* mà kêu vừa tai kẻ khác nghe đặng mà thôi, và kêu thủng thẳng khoan thai, kẻo làm nhộn nhàng xao xiến cho kẻ liệt.

ĐIỀU THỨ HAI

Khi vừa chết đoạn, thì chẳng nên bắt chước kẻ vô đạo mà đại liệm tiểu liệm, hay là mặc nhiều lớp áo cho nó làm chi,

hay là đề tiền gạo, vàng bạc trong miệng, hoặc trong hòm kẻ chết, hay là đề khăn dãi, giày dép, viết mực, chỉ kim cùng các đồ khác như vậy, vì các việc đó là sự dị đoan.

Lại cũng chẳng nên liệm nhiều của, như hàng nĩ lụa là, kẻo nương theo kẻ vô đạo, sợ e chết đoạn ít lâu thiếu thốn bần cùng chăng; lại cũng là việc uổng phí vô ích. Hãy mặc áo cho vừa đủ, hầu gói xác cho kín mà thôi; còn bao nhiêu của khác muốn đem theo cho kẻ chết, thì hãy lấy phần của ấy mà bố thí cho kẻ khó khăn, hầu kẻ sống và kẻ chết nhờ cả hai.

Sau hết, chẳng nên đề tấm ván thất tinh vào hòm kẻ chết, vì cũng là việc dị đoan.

ĐIỀU THỨ BA

Chẳng nên chọn giờ mà liệm hay là cất xác, vì là việc dị đoan. Chớ sao chẳng chọn giờ sanh ra, chẳng chọn giờ mà chết, khi chết lại bày đặt chọn giờ mà liệm và cất xác làm sao?

Lại khi cất xác chẳng nên phô trương mà làm cho trọng thể, hao tốn thái quá vô ích, kẻ chết chẳng nhờ chúc gì, mà thiệt hại đến kẻ sống nữa, là chẳng còn của đủ mà nuôi vợ con, hay là trả nợ, hay là dùng việc khác như vậy. Phải làm vừa thích trung theo bực người chết, vừa đủ mà trợ táng xứng đáng theo đấng bực mình mà thôi ; còn dư bao nhiêu để xin lễ Misa và bố thí cho kẻ khó khăn, thì tử sanh tái lợi hòa hai.

ĐIỀU THỨ BỐN

Chẳng nên bắt chước theo thói kẻ ngoại mà kêu hồn chóng vánh cùng đi tìm mọi nẻo trong nhà, xung quanh mồ, xung quanh hòm mà khóc ba tiếng, mặc áo cân huỳnh và may tấm phụ bản sau vai, buộc lưng dây rơm, đội mũ rơm, chống gậy nứa hay là gậy tre, và các việc dị đoan khác như vậy.

Lại chẳng nên dọn ghế hay là phương đơn trước quan tài kẻ chết, cùng chẳng nên đặt đồ tam sự một bên quan-tài, hay là trên ghế trong nhà ấy, vì là việc dị đoan.

Sau nữa, chẳng nên làm việc phát tang, xé khăn, xé áo, cho con cháu nơi có xác hay là nơi quan-tài kẻ chết. Phải làm việc ấy chỗ khác.

Sau hết, chẳng nên đem cơm hay là đồ ăn khác lại gần hòm kẻ chết, mà ăn uống đó, kẻo ra hình bóng đơm tế chăng.

ĐIỀU THỨ NĂM

Khi xác kẻ chết còn trong nhà, mà có kẻ đến đi điếu, hay là kẻ khác muốn lạy xác, hay là muốn làm việc dị đoan nào khác như vậy, thì phải ngăn can nó, cùng phải giải rõ ràng, cho nó biết, việc lạy xác làm vậy, chẳng phải là việc hiếu chi đâu. Bằng ngăn chẳng đặng thì chớ giúp nó đều gì trong dịp ấy ; đừng mở cửa, đừng thắp đèn, đừng cuốn mùng, đừng vén màn lên, cùng đừng trải chiếu cho nó làm, nhứt là đừng lạy đáp lễ. Bằng kẻ chẳng làm việc dị đoan, khi nó đến đi điếu, hay là thăm viếng, thì nên lạy trả ơn nó, song phải lạy ngoài chỗ ngồi nói chuyện, chẳng nên lạy nơi có quan tài. Lại chẳng nên để cho kẻ đến đi điếu

đem của lễ nó vào nơi quan-tài, vì là như cúng cho kẻ chết theo thói dị đoan kẻ vô đạo.

ĐIỀU THỨ SÁU

Chẳng nên làm văn thảo mà tặng khen kẻ chết, vì phần thì nên cớ cho người ta nghi kẻ có đạo cũng bắt chước kẻ vô đạo mà tế, phần thì Hội-thánh chẳng quen làm sự ấy. Hãy lo cầu nguyện cho kẻ chết, thì là sự cần và thảo hơn là tặng khen. Lại khi đến giờ cất xác, thì chẳng nên động quan mà khỉ sự theo thói kẻ vô đạo, là nhắc lên, lại đặt xuống tức thì. Việc ấy cùng những việc khác như vậy là dị đoan.

Sau nữa, khi kẻ họ đạo kéo vào mà cất xác, khi đã đến gần quan-tài, thì chẳng nên làm lễ bái quan-tài ; dầu có bàn thờ ngay quan-tài, thì cũng chẳng nên bái bàn thờ, kẻo ra mượn hình kính danh Chúa mà làm việc ma quỉ.

Sau hết, khi đi đàng xa huyệt, mà phải nghỉ dọc đàng, khi nghỉ làm vậy, thì chẳng nên vật nhau, hay là làm sự

gì khác như vậy, là những thói mất nết hung hoang xấu xa hư hốt, chẳng có hình tượng nào dị kỳ xấu xa cho bằng hai người vật nhau, chẳng có chút gì ám hạp theo đám tang chế.

ĐIỀU THỨ BẢY

Khi cất xác, thì chẳng nên dùng đồ gì có chạm hình tứ linh, là long lân qui phụng, vì đã có lịnh Tòa-thánh cấm nhặt dều ấy. Lại chẳng nên cầm gươm giáo khí giới, siêu đao lù náp, cùng những đều khác, như võ sĩ hung hăng vào xáp trận, hay là như lũ xướng nhi hát bội. Hội-thánh chẳng quen dùng những đồ làm vậy khi tống táng. Hoặc người chết là kẻ có quờn tước, mà quân lính cầm gươm giáo đi theo đưa xác, thì mới nên.

Sau nữa, chẳng nên khiêng bàn nhỏ đi dọc đàng trong chòm ấy, dầu đề ảnh chuộc tội trên bàn ấy, cũng chẳng nên.

Lại cũng chẳng nên đem đồ gì là của kẻ chết ấy đã quen dùng khi còn sống, đi theo đoàn ấy cũng chẳng nên đem giá tước minh kính theo thói kẻ vô đạo.

ĐIỀU THỨ TÁM

Khi cất xác, thì chẳng nên bắn súng, đốt pháo, đốt lói, cùng chẳng nên đánh trống thổi kèn quyển đờn rập, vì những sự ấy nghịch cùng lòng hiếu tử sự thân, và chẳng hộp cùng việc tang chế.

ĐIỀU THỨ CHÍN

Chẳng nên chọn huyệt mả làm vầy làm khác, mà chôn xác cha mẹ, cho con cháu khỏi tai nạn hay là đặng phú quới trường thọ, vì là việc dị đoan.

ĐIỀU THỨ MƯỜI

Khi kẻ có đạo nhớ đến ngày cha mẹ qua đời mà cầu hồn cho ông bà cha mẹ rồi dọn cỗ bàn mời người ta ăn, thì chẳng nên nói là ngày giỗ, hay là ngày đối kị, hay làm tháng bảy, vì kẻ nghe như vậy ngờ kẻ có đạo cũng bắt chước kẻ vô đạo, mà làm việc dị đoạn như nó. Như kẻ qua đời để lại của cải đất ruộng để mà cầu hồn xin lễ cho mình, thì cũng chẳng nên gọi phần ấy là phần hương hỏa, hay là phụng tự, cũng vì một lẽ ấy.

ĐIỀU THỨ MƯỜI MỘT

Chẳng nên theo thói kẻ vô đạo mà dọn cỗ bàn ngày 50, hay là ngày 100, vì là sự dị đoan.

ĐIỀU THỨ MƯỜI HAI

Khi đi giẫy mả, thì chẳng nên đem đèn cùng thắp đèn nơi mả, cùng chẳng nên ăn uống ở nơi ấy, cùng chẳng nên quì gối trên, hay là xung quanh mả, mà đọc kinh ; có muốn đọc, thì đứng đọc mà thôi.

ĐIỀU THỨ MƯỜI BA

Khi kẻ vô đạo có đám kẻ chết, thì thường kẻ có đạo chẳng nên đến, kẻo mắc lây việc dị đoan với nó chăng. Lại khi kẻ có đạo có hiếu sự làm vậy, thì cũng chẳng nên mời kẻ vô đạo đến, kẻo mở đàng cho nó làm việc dị đoan, mà mình ngăn nó chẳng đặng chăng,

ĐIỀU THỨ MƯỜI BỐN

Kẻ có đạo chẳng nên coi sách gia lễ, gọi là thọ mai, dầu có ý coi chơi mặc lòng, thì cũng chẳng nên, vì là sách dị đoan.

ĐIỀU THỨ MƯỜI LĂM

Nói tóm lại. Hễ việc gì kẻ vô đạo quen làm mà kính kẻ chết, thì kẻ có đạo chẳng nên làm, vì là việc dị đoan.

Lại hễ việc gì người thế gian quen làm cho người ta khen gọi là đám lớn thì người có đạo chẳng nên làm, vì là sự kiêu ngạo.

ĐOẠN THỨ HAI

Dạy về những đều phải giữ khi chôn kẻ chết.

ĐIỀU THỨ NHỨT

Khi người giáo-hữu chết, thì ai nấy phải giữ mọi đều theo phép Hội-thánh, mà trợ táng, chẳng nên theo ý riêng mình, mà bày đặt lễ phép khác, nhứt là dùng việc dị đoan mà xen vào. Hoặc có ai bởi sợ hay là bởi lẽ trái khác mà cãi, chẳng tuân lễ phép Hội-thánh mà cất xác, thì Ta cấm các chức và các giáo-hữu chẳng nên giúp nó trong việc trợ táng.

ĐIỀU THỨ HAI

Khi người có đạo mới trúc linh hồn mà chưa liệm, thì chẳng nên để xác nó hở hang trần truồng lõa lồ, hay là nhớp nhúa, cùng chẳng nên phơi ra nơi trống trải, vì là sự chẳng xứng đáng ; song phải mặt áo sạch sẽ, trọng hèn theo bực nó, mặc cho nó kín đáo cùng để nó trên giường hay là trên ván trước bàn thờ

riêng đã chọn trong nhà nơi ấy, mà phải đặt trở chơn kẻ chết lên bàn thờ, cùng đừng lấy khăn hay là cái gì mà che mặt nó, một phải để hai tay nó trên ngực, mà trong tay nó cầm ảnh chuộc tội nhỏ. Hoặc chẳng vậy thì ít nữa là để hai tay nó trên ngực làm hình thánh giá. Gần chơn trên ghế, thì để bình hay là chén nước thánh, và cái cây rảy nước thánh, cùng phải thắp hai cây đèn sáp, ít nữa là một cây. Chớ bắt chước kẻ ngoại mà thắp đèn dầu nơi kẻ chết. Đèn dầu thì để chỗ khác cho sẵn mà thôi. Chớ ăn uống, hút thuốc, nói truyện, cười chơi, dức lát nơi để xác, vì là chỗ phải giữ thanh lặng để mà cầu nguyện cho linh hồn kẻ chết mà thôi. Cũng phải che màn hay là chiếu xung quanh xác chết ấy cho tử tế kín đáo.

ĐIỀU THỨ BA

Khi đã để xác an đoạn, thì bà con và những kẻ thân thuộc thay phiên mà cầu lễ. Phải chi cầu đặng luôn, đừng khi nào hở, thì tốt lắm.

Ít nữa là phải cầu một ngày ba lễ. Bằng chẳng có ai thuộc kinh *Năm dấu thánh* và kinh *chuộc tội*, thì lần hột hay là đọc kinh khác cũng nên, miễn là có ý cầu cho linh hồn kẻ chết ấy thì đã đủ.

Khi đã cầu lễ hay là đọc kinh cho kẻ chết đoạn, trước khi ra khỏi đó, mọi người nam nữ phải rảy nước thánh làm dấu thánh giá trên xác mà rằng ; « Xin Chúa cho linh hồn nầy đặng nghỉ ngơi ở chốn bình an.»

Như phải chỗ ở xa cách người ta nên khó đi lại cùng nhau nhiều lần mà cầu lễ, thì anh em con cháu lo liệu cùng bà con và những kẻ thân thuộc quen biết thay đổi nhau mà cầu riêng nơi nhà có xác, những buổi họ chung chẳng đặng cầu đặng, ấy là thói lành Hội-thánh quen làm cho linh hồn kẻ chết đặng nhờ.

ĐIỀU THỨ BỐN

Khi kẻ có đạo đến thăm viếng hay là đến đi điếu nơi nhà kẻ chết, thì trước hết phải vào nơi có xác kẻ chết, tức thì lấy nước thánh mà rảy trên xác kẻ chết hay là trên quan-tài làm hình thánh giá,

và đọc rằng : « Xin Chúa cho linh hồn nầy nghỉ ngơi ở chốn bình an. » Đoạn quì gối trước bàn thờ đó mà đọc một hai kinh cho linh hồn người ấy ; đoạn mới nên ra ngoài mà chào nhau cùng người nhà ấy, ấy là thói lành các giáo-hữu mọi nơi. Vậy giáo-hữu Việt-nam chớ bỏ thói lành ấy làm chi.

ĐIỀU THỨ NĂM

Như khi người chết bởi bịnh thường, thì phải đợi đến 12 giờ, là một ngày, hay là một đêm, thì mới nên liệm vào hòm. Bằng khi chết bởi cớ khác, hoặc chứng phong hàn thử thấp hay là bởi cách nào khác mà chết tươi gắp lắm thì chẳng nên liệm, phải đợi đến 24 giờ, là một ngày một đêm, thì mới nên liệm ; có một khi xác ra gớm ghê khó chịu và không còn lẽ hồ nghi nó chưa chết, thì mới khỏi giữ hạn ấy mà thôi.

ĐIỀU THỨ SÁU

Khi đến giờ liệm xác, thì phải đọc các kinh như trong sách nầy, vì đề liệm xác vào hòm mà chẳng đọc kinh,

thì trái thói Hội-thánh. Lại khi đã đậy nắp huờn thành, thì phải đặt hòm trở chơn lên bàn riêng đó.

ĐIỀU THỨ BẢY

Khi người ta chết đặng 24 giờ, là một ngày một đêm, thì phải chôn, chẳng nên để lâu hơn làm chi. Hoặc có việc ngặt, như khi chủ nhà đi khỏi, hay là anh em bà con ở xa mời không kịp, hay là lẽ nào khác như vậy, thì Ta cho phép để cho đến ba ngày. Hoặc có việc cần mà phải để lâu hơn nữa, thì phải xin phép cùng thầy Bổn Sở. Nếu người cho, thì mới nên để. Mà khi để quan-tài trong nhà làm vậy, thì phải cầu hồn một ngày ít là ba buổi : sớm mai, trưa và tối. Như họ chung đến cầu chẳng đặng, thì anh em bà con hiệp nhau mà cầu.

ĐIỀU THỨ TÁM

Khi cầu hồn thì phải có ảnh chuộc tội trên bàn thờ nhỏ, hay là trên ghế, và thắp hai cây đèn sáp hai bên,

cùng thắp đèn sáp khác hai bên quan tài, hoặc bốn cây bốn góc, hay là nhiều hơn, tùy gia phong kiệm.

Sau nữa, trên ghế nơi bàn chơn người chết, thì phải có bình nước thánh và cây rảy sẵn đó.

ĐIỀU THỨ CHÍN

Khi cầu hồn đoạn, mà muốn đem xác đi chôn luôn khi ấy, thì phải giữ kẻo những người họ đạo làm việc dị đoan như kẻ ngoại hay là làm việc nào khác chẳng xứng hạp trong lúc tang chế.

Vậy khi đã định đến giờ đem xác ra, thì người cai tấu cầm sanh vào, trước phải lấy nhánh cây mà chấm vào nước thánh cùng rảy trên quan-tài làm hình thánh giá và đọc thầm rằng : « Xin Chúa cho linh hồn nầy đặng nghỉ ngơi ở chốn bình an. » Đoạn trao nhánh cây cho kẻ khác. Và hết thảy mỗi người cũng làm và đọc như vậy. Khi ấy muốn trở ra ngoài mà kéo vào theo cung cách đã tập, hoặc hai hàng, hay là mấy hàng mặc lòng, sự ấy chẳng hề chi.

Song đừng bắt ai ngậm thẻ, cũng đừng hò hét nạt nộ, như phù thủy pháp môn, và chẳng nên lớn tiếng, vì các việc làm vậy chẳng xứng trong đám tang chế.

Vã lại kẻ vô đạo còn giữ nghiêm chỉnh yên lặng trong đám tang chế, huống chi kẻ có đạo càng phải cần thủ nghiêm trang hơn nữa, thì mới phải.

ĐIỀU THỨ MƯỜI

Khi đem quan-tài ra mà khiên đi, thì phải trở chơn quan-tài đi trước, đừng để vậy mà trở đầu đi trước, là nghịch cách thường.

ĐIỀU THỨ MƯỜI MỘT

Khi đi chôn, thì trước hết đi kẻ cầm thánh giá, hai người cầm đèn sáng đi hai bên ngang thánh giá, đừng sụt lại sau, đừng trồi lên trước, ba người ấy cho ngang nhau như chữ nhứt vậy. Sau đó thì người cầm nước thánh, người nữ đi hai hàng theo sau thánh giá, rồi đờn ông tiếp theo hàng, kẻ nhỏ đi trước, kẻ lớn đi sau. Như đèn chẳng đủ mà phát

cho hết mọi người, thì các chức và đờn ông lớn tuổi hơn cầm đèn mà đi hai hàng sau kẻ không đèn, mà trước quan tài. Như liệu đặng mà cầm đèn đi xung quanh quan-tài, mà cầu hồn hai bên họ đạo ; còn bà con cùng những kẻ mặc tang phục thì đi tiếp theo sau quan-tài làm hai hàng, cùng thầm thĩ đọc kinh, mà cầu cho linh hồn người chết ấy.

Kẻ đưa xác thì chớ đi bậy bạ hỗn hào, lộn hàng thất thứ, phải giữ thứ tự đi cho nghiêm chỉnh, giữ phép tắc nết na, chớ lúc lắc, xem người nọ ngó người kia, khi khi chạy lên trước, khi lui lại sau, chớ lục lạo xem tới xem lui, xem ngang xem ngửa, chớ la kêu dộn dực dức lác, một phải đọc kinh chung lớn tiếng cho rập ràng. Kẻ đi đưa xác chỉ lo một đều là cầu nguyện cho kẻ qua đời mà thôi.

ĐIỀU THỨ MƯỜI HAI

Cấm người cầm sanh lên trên hòm, chạy đi chạy lại, múa men nhảy nhót, la lối nạt nộ, đừng chống nạnh, một tay chỉ thiên một tay chỉ địa, nẩy ngực, nhướng cổ, trợn mắt, méo miệng, khác

nào người quỉ ám. Lại cấm kẻ khiêng xác bò sấp, hay là lấy đầu gối mà đi. Sau nữa, cấm để gáo nước hay là chén rượu, hay là tiền chồng trên hòm. Sau hết, cấm chủ đám cho uống rượu khởi quan, cùng cấm đem rượu theo mà đãi dọc đàng. Bà con để cho cai tấu và họ đạo làm những đều đã cấm trước nầy, thì thất hiếu cùng ke chết lắm. Đám chôn kẻ chết gọi là đám tang, chẳng phải là chỗ bội bè xướng hát chơi bời. Bỡi đó cho nên mỗi họ các chức chớ để kẻ nhỏ tuổi mả tử cầm sanh làm ông cai tấu. Lại trong đám đưa kẻ chết đi chôn, thì mọi người đều phải tùy lịnh ông ấy mà thôi, thì mới nghiêm trang tề chỉnh. Vậy phải chọn người niên sĩ, dung nghi, nết na, đằm thắm làm cai tấu, thì mới đặng nội ngoại tương tề tống chung nghi tiết. Lại cũng chớ chọn đàng cho xa mà đi làm chi, chẳng phải sự hiếu tại đàng xa đâu.

ĐIỀU THỨ MƯỜI BA

Kẻ có đạo chẳng nên bắt chước kẻ ngoại mà khóc kể, vì nó chẳng khóc bỡi

tình thương đâu, một làm theo lệ bề ngoài và kể lễ con cà con kê trăm đàng ngàn đỗi cho kẻ nghe khen mình khéo khóc khéo kề mà thôi. Có thương tiếc lắm, thì hãy khóc cùng Chúa, thầm thĩ rằng: « Lạy Chúa là Chúa kẻ sống và kẻ chết, xin Chúa hãy thứ tha tội cho cha tôi, hay là mẹ tôi, hay là *vân vân.*» Ấy cầu nguyện làm vậy là đại hiếu mà chớ. Bằng kể lễ ngoài môi miệng thì nhộn nhàn, long óc nhứt tai, lại ngăn trở kẻ đọc kinh cho kẻ chết, thật thì thêm thất hiếu với kẻ chết mà chớ.

ĐIỀU THỨ MƯỜI BỐN

Khi đi đưa xác, từ ra đi cho đến huyệt, giáo-hữu phải đọc kinh luôn, hết kinh nọ thì đọc kinh khác. Bằng đàng xa, mà đọc hết các kinh ấy, thì đọc lại nhiều lần cũng nên, chẳng lỗi gì, vì những kinh ấy là những kinh ám hạp để cầu cho kẻ chết, mà kẻ đọc cũng đặng phần nhờ nữa.

Như đám có ít giáo-hữu đi đưa, và ít kẻ thuộc lòng mà đọc, thì đọc chung rập cả đoàn làm một cùng nhau cũng nên. Bằng đám lớn đông người đi đưa,

đọc chung hết cả chẳng đặng, thì phân làm ba bốn chặng, chặng nào đọc chung cùng nhau chặng ấy càng hay. Mà muốn đọc kinh nào trước, kinh nào sau, thì cũng chẳng can hệ gì, miễn là có ý cầu nguyện cho kẻ chết, đừng vô ý hay là có ý trái nào khác xen vào, thì chẳng những kẻ chết nhờ, mà kẻ đọc cũng đặng nhờ nữa. Mà khi đọc kinh thì chớ ăn trầu cau, chớ nói truyện bảo nhau, kẻo ra vô phép, và kẻ ngoại thấy vậy, thì ra nhẹ danh Chúa chăng. Mà những kinh phải đọc khi đi chôn xác kẻ lớn, là kẻ đã có trí khôn sấp lên, thì phải đọc những kinh sau nầy

Kinh *A rất thánh Giá.*
Kinh *Chuộc tội.*
Kinh *Năm Dấu thánh.*
Bảy lời than vua Đavít, trang 98.
Kinh *Thẩm phán.*

Hay là muốn đọc *mười lăm sự mầu nhiệm*, và lần hột cho kẻ chết thì cũng nên, hay là lần hột đơn, mà không đọc *mười lăm sự*, hay là đọc kinh *Hồng Ân* mà cầu cho kẻ chết cũng đặng.

ĐIỀU THỨ MƯỜI LĂM

Khi đưa xác đến huyệt, nếu huyệt đã đào sẵn rồi, thì kẻ đi trước đứng lại xung quanh huyệt, kẻ cầm thánh giá và hai người cầm đèn hầu thánh giá, thì đứng nơi đầu huyệt, và kẻ cầm nước thánh thì đứng dưới huyệt, mà đứng một bên, chớ đứng chính giữa. Đờn bà thì cũng đứng xung quanh huyệt, mà vòng ngoài xa đờn ông. Nhứt là kẻ cầm đèn và đọc kinh đứng vây xung quanh gần huyệt vòng trong trước mặt những người nữ, song phải đứng cho xa một ít, chớ đứng chen nhau, và chừa đàng cho bọ đạo khiêng hòm vào. Mà kẻ cầm đèn thì chớ hề cậm đèn dưới đất, cấm nhặt sự ấy.

Khi đem hòm lại huyệt, thì phải hạ xuống tức thì, đoạn đọc kinh *tiền táng, hậu táng*, trang 91 và 95.

Đọc kinh ấy rồi thì ông trùm rảy nước thánh trên hòm đã để xuống huyệt, mà rảy hình thánh giá, cùng đọc thầm thĩ rằng : « Xin Chúa cho linh hồn (mỗ) nầy đặng nghỉ ngơi ở chốn bình an.»

Đoạn các chức khác cũng rảy cách ấy và đọc như vậy. Đoạn bà con từ người cũng đến rảy như vậy, rồi tắt đèn mà về.

Hễ ông trùm rảy nước thánh rồi, thì những kẻ lo việc dập đất, thì hãy dập, đừng đợi cho đến hết mọi người rảy làm chi cho lâu. Lại kẻ dập đất thì chẳng phải đọc kinh gì cả, cùng chớ hò khoan. mà nện, một làm thinh cứ dập đất mà thôi, cùng chờ đợi đến ngày khác mà dập đất thêm trên mả, phải đắp lại cho xong, và lo cho mọi sự huờn thành nội khi ấy.

ĐIỀU THỨ MƯỜI SÁU

Theo thói chung Hội-thánh, huyệt thì trở chơn về hướng Đông, song nếu giữ thói ấy chẳng đặng thì thôi, miễn là đừng theo cách dị đoan địa lý.

ĐIỀU THỨ MƯỜI BẢY

Khi cấm đạo chẳng có thế tiện, thì đừng đem thánh giá và nước thánh dọc đàng làm chi, cùng đừng đọc kinh lớn tiếng, kẻo kẻ ngoại lấy cớ ấy mà làm

ĐIỀU THỨ MƯỜI LĂM

Khi đưa xác đến huyệt, nếu huyệt đã đào sẵn rồi, thì kẻ đi trước đứng lại xung quanh huyệt, kẻ cầm thánh giá và hai người cầm đèn hầu thánh giá, thì đứng nơi đầu huyệt, và kẻ cầm nước thánh thì đứng dưới huyệt, mà đứng một bên, chớ đứng chính giữa. Đờn bà thì cũng đứng xung quanh huyệt, mà vòng ngoài xa đờn ông. Nhứt là kẻ cầm đèn và đọc kinh đứng vây xung quanh gần huyệt vòng trong trước mặt những người nữ, song phải đứng cho xa một ít, chớ đứng chen nhau, và chừa đàng cho bọ đạo khiêng hòm vào. Mà kẻ cầm đèn thì chớ hề cậm đèn dưới đất, cấm nhặt sự ấy.

Khi đem hòm lại huyệt, thì phải hạ xuống tức thì, đoạn đọc kinh *tiền táng*, *hậu táng*, trang 91 và 95.

Đọc kinh ấy rồi thì ông trùm rảy nước thánh trên hòm đã để xuống huyệt, mà rảy hình thánh giá, cùng đọc thầm thĩ rằng : « Xin Chúa cho linh hồn (mỗ) nầy đặng nghỉ ngơi ở chốn bình an.»

Đoạn các chức khác cũng rảy cách ấy và đọc như vậy. Đoạn bà con từ người cũng đến rảy như vậy, rồi tắt đèn mà về.

Hễ ông trùm rảy nước thánh rồi, thì những kẻ lo việc dập đất, thì hãy dập, đừng đợi cho đến hết mọi người rảy làm chi cho lâu. Lại kẻ dập đất thì chẳng phải đọc kinh gì cả, cùng chớ hò khoan mà nện, một làm thinh cứ dập đất mà thôi, cùng chờ đợi đến ngày khác mà dập đất thêm trên mả, phải đắp lại cho xong, và lo cho mọi sự huờn thành nội khi ấy.

ĐIỀU THỨ MƯỜI SÁU

Theo thói chung Hội-thánh, huyệt thì trở chơn về hướng Đông, song nếu giữ thói ấy chẳng đặng thì thôi, miễn là đừng theo cách dị đoan địa lý.

ĐIỀU THỨ MƯỜI BẢY

Khi cấm đạo chẳng có thế tiện, thì đừng đem thánh giá và nước thánh dọc đàng làm chi, cùng đừng đọc kinh lớn tiếng, kẻo kẻ ngoại lấy cớ ấy mà làm

khó chăng, song cũng phải làm thinh, đừng nói truyện, hay là ăn trầu hút thuốc, một phải cầu nguyện thầm.

ĐIỀU THỨ MƯỜI TÁM

Khi kẻ giàu có muốn tống táng cho trọng thể hơn, cứ theo phép đạo, thì sắm đèn sáp cho nhiều, mà phát cho kẻ đi đưa xác cầm tay, mỗi người mỗi cây, ít nữa là cho các chức và cho những người bạn hữu người chết cầm. Nếu kẻ chết phải là người đờn ông có vợ con thì phát đèn cho các chức và những người đờn ông có vợ con ; nếu phải là người đờn bà đã có chồng, thì phát đèn cho những người đờn bà đã có chồng ; nếu phải là con trai, thì phát đèn cho đồng nhi nam ; nếu phải là con gái, thì phát đèn cho đồng nhi nữ cầm. Rồi việc, chủ chẳng đặng đòi đèn ấy lại, ai cầm thì nấy lấy.

Lại mọi người trong họ thì phải sắm một cây đèn để sẵn trong nhà mình, để hầu cầm khi đi đưa xác kẻ nghèo, khi nó sắm chẳng nỗi.

ĐIỀU THỨ MƯỜI CHÍN

Lễ thì cấm ăn uống trong đám kẻ chết, dầu ngày cầu lễ, dầu ngày tống táng, vì sự ấy chẳng những là chẳng thảo với kẻ chết, mà lại sanh ra nhiều đều bất tiện, đã có xảy ra xưa nay, chẳng phải là Ta nói mà dự phòng đâu. Nhưng mà trong nước nầy, thói ăn uống làm vậy là thói đã có lâu đời, nên e tuyệt cấm, thì người ta càng lỗi phạm cấm chăng, thì hóa nên như đá đặt giữa đàng cho người ta vấp phải, vì có nhiều người, ít lòng đạo đức, ưa sự ăn uống, e nó chẳng bằng lòng chăng, nên Ta chẳng cấm ; song chớ ăn trước khi đưa xác, vì khi no bụng thì khó đọc kinh cho sốt sắng. Đã hay Ta chẳng cấm sự ăn, song cấm nhặt sự uống rượu, cấm chủ đám chớ bao giờ cho người ta uống rượu. Bằng chủ chẳng vưng mà nói lẽ nọ lẽ khác chữa mình, thì Ta cấm các chức cùng cấm giáo-hữu đi đưa đám ấy.

ĐIỀU THỨ HAI MƯƠI

Khi cất xác đoạn thì chớ tưởng là đã trọn việc hiếu với kẻ chết đâu.

Kẻ thật lòng đạo đức, thì thảo hiếu cho đến trọn đời năng nhớ đến cha mẹ, anh em, vợ chồng, thân nghĩa, mà đọc kinh cầu nguyện, nhứt là xin lễ Misa cho nó. Lại nhược bằng trong nhà phú túc, thì năng xin lễ mồ, lễ hát, cùng bố thí cho kẻ khó khăn, lại ăn chay hãm mình, cùng làm việc lành phước đức khác như vậy, cho những linh hồn kẻ chết đặng nhờ. Dầu kẻ ngoại đạo còn chẳng quên câu thận chung trủy viễn, phương chi kẻ có đạo mà mau quên kẻ chết làm sao cho phải ?

Khi muốn xin lễ Misa, hay là lễ mồ, lễ hát, cho kẻ thân nghĩa mình đã chết, nếu chẳng có sức mà xin đặng nhiều lần nhiều kì, thì thà xin cho nhằm kì, nhằm ngày hạp như thói chung Hội thánh, thì phải lẽ hơn, là ngày mới qua đời, ngày thứ ba, ngày thứ bảy kể từ ngày mới qua đời, cùng mỗi năm khi giáp ngày qua đời, xin nhằm những ngày ấy, thì phải hơn ngày khác.

ĐIỀU THỨ HAI MƯƠI MỐT

Nơi nào chẳng có sợ kẻ ngoại phạm đến thánh giá, thì phải đặt thánh giá trên mồ kẻ chết, hoặc bằng đá hay là bằng cây, thì cũng nên ; ví bằng sợ thì thôi.

ĐIỀU THỨ HAI MƯƠI HAI

Khi con kẻ có đạo chưa kịp chịu phép Rửa-tội mà chết, thì chẳng nên chôn nó theo phép Hội-thánh ; song khi con nít nào đã chịu phép Rửa-tôi đoạn, mà chết khi chưa có trí khôn đủ mà phạm tội, thì phải chôn cách trọng thể hơn, may mũ, may áo liệm, vì đã hẳn thật là xác kẻ đặng lên Thiên-đàng đang chầu chực Chúa. Cũng vì một lẽ ấy, chớ ai khóc lóc làm chi. Bằng cha mẹ nín chẳng đặng, thì chớ đi đưa xác nó.

ĐIỀU THỨ HAI MƯƠI BA

Khi người chết phải là người trinh nữ, hằng có danh thơm từ khi có trí khôn cho đến chết, thì phải chôn cất nó trọng thể hơn kẻ khác. Vậy hoặc sơn hòm cùng vẽ hoa trên hòm hay là dán giấy

đỏ cùng kết mũ hoa, tràng hoa, giấy hoa, để trên đầu hòm, lại cặm đèn hoa xung quanh hòm mà cầu hồn.

Sau nữa, mọi người trong họ cầm đèn mà đưa, song họ biên thì cầm đèn hoa, cùng khi đến huyệt, thì họ biên đứng vòng vây xung quanh gần huyệt. Đờn ông đứng vòng ngoài họ biên. Rảy nước nước thánh rồi thì cứ như đã dạy trong *Điều thứ mười lăm.*

ĐIỀU THỨ HAI MƯƠI BỐN

Những người chầu nhưng là kẻ đã quyết bỏ mọi việc dị đoan, cùng đang học mà giữ đạo, mà rủi chết không kịp chịu phép Rửa-tội, thì cũng phải chôn như kẻ có đạo vậy. Việc bề trong thì mặc thữa ý Chúa phân định, song việc bề ngoài thì kể là kẻ đã quyết lòng tìm Chúa mà thờ.

ĐIỀU THỨ HAI MƯƠI LĂM

Sắc màu theo phép Hội-thánh, thì là sắc đen và sắc trắng.

Trẻ đồng nhi chưa có trí khôn nên chưa biết phạm tội khi cất xác nó, nên dùng sắc trắng. Còn kẻ khác thì dùng sắc đen.

ĐIỀU THỨ HAI MƯƠI SÁU

Những kẻ kể ra sau nầy, thì chẳng nên chôn theo phép Hội-thánh :

1° Kẻ ngoại đạo ;

2° Kẻ lạc đạo, và kẻ rối đạo ;

3° Kẻ chối đạo mà chẳng trở lại trước khi chết ;

4° Kẻ chết đương mắc vạ Hội-thánh phạt, mà bề trên đã rao tên nó, bảo giáo-hữu tránh ;

5° Kẻ đã giết mình mà ăn năn tội chẳng kịp trước khi trúc linh hồn ;

6° Kẻ chết đương mắc tội trọng bề ngoài tỏ tường, mà chẳng tỏ ra lòng ăn năn tội trước, như kẻ chết bởi say rượu, hay là đương rối vợ, rối chồng, hay là đương làm nghề cho vay ăn lời, hay là nghề khác Hội-thánh cấm, hay là đương mắc thói phạm tội khác mà chết, như rượu trà, hút xách, cờ bạc, trai gái cùng nhiều đều khác như vậy ;

7• Kẻ chẳng xưng tội và rước lễ một năm ít là một lần, mùa Phục-sinh.

Ay bấy nhiêu kẻ đã kể trước nầy, thì chẳng nên chôn xác nó theo phép Hội thánh. Vậy khi kẻ có đạo phải chôn cất những người làm vậy, thì chớ làm lễ gì hết. Chớ đem thánh giá, nước thánh, đèn đuốc, chớ mời các chức cùng giáo hữu đọc kinh đưa đón, một chôn không mà thôi.

ĐIỀU THỨ HAI MƯƠI BẢY

Khi kẻ có đạo muốn lấy cốt ai lên mà chôn chỗ khác, thì phải xin phép thầy bổn sở mới nên.

ĐIỀU THỨ HAI MƯƠI TÁM

Ai cớ ý chẳng tuân phép đã dạy trong sách nầy, hay là muốn bày đặt một hai việc có hình bóng dị đoan mà tống táng, thì cấm các chức cùng giáo-hữu đi đám ấy.

ĐOẠN THỨ BA

Giải nghĩa lễ phép cất xác.

---

1. — *Hỏi.* Có phải kính xác chết giáo hữu chăng ?

Thưa. Phải kính vì các lẽ sau nầy : Một là khi giáo-hữu chịu phép Rửa-tội, phép Thêm-sức, phép Xức Dầu-thánh khi liệt nặng, đã lấy nước rửa-tội mà rửa đến nơi xác nó, cùng đã lấy dầu thánh mà xức xác nó nhiều lần nhiều phần trong xác nó nữa, nên xác nó đã hóa nên của đã làm phép. Lại đã nên như của thánh, vì khi chịu phép Thánh Thể, thì miệng lưỡi nó cùng tì vị nó đã đá đến Mình thánh Đ C G.— Hai là, xác giáo-hữu là phần thân thể xác mầu nhiệm Đ C G, cùng là đền thờ Đ C T T nữa.— Ba là, Đ C T T đã dùng xác cùng ngũ quan giáo-hữu mà làm nhiều việc phước đức. — Bốn là, đến ngày tận thế thì xác giáo-hữu sẽ sống lại sáng láng, chói lòa rực rỡ cho đặng hiệp lại với linh hồn mà hưởng phước vui vẻ trên nước Thiên-đàng đời đời chẳng cùng.

2. — *Hỏi.* Phải làm thể nào mà kính xác chết người giáo-hữu ?

Thưa. 1° Trước hết phải xa lánh chẳng những việc dị đoan, mà lại hình bóng việc dị đoan nữa, cùng những thói hư thế gian đã bày ra.

2° Phải giữ những lễ phép đã dạy trong *Đoạn thứ hai* trước nầy.

3° Khi làm những lễ phép ấy, thì nên xem xác chết giáo-hữu như đồ quí trọng đã đặng làm phêp, và như hột giống rày gieo xuống đất, hầu đến ngày tận thế nó sẽ sống lại chói lói rực rỡ, mà hưởng phước vui vẻ đời đời chẳng cùng.

3. — *Hỏi.* Khi kẻ chết là kẻ giữ đạo chẳng tốt, mà chẳng thấy nó ăn năn trở lại trước khi chết, thì kính xác nó như nói đó sao xứng ?

Thưa. Nếu hản nó là kẻ giữ đạo chẳng nên, cùng đã ăn năn trở lại chẳng thật, thì chẳng nên xem xác nó như đã nói đó chúc, cùng chẳng nên lấy lễ phép Hội thánh mà tống táng nó, một phải xem

xác nó như xác kẻ vô đạo, sau sẽ sống lại mà chịu phạt trong hỏa-ngục đời đời chẳng cùng mà chớ. Song chẳng mấy khi biết đặng thật kẻ chết đã ăn năn trở lại chẳng nên, mà khi chẳng biết thật, thì chẳng nên đoán trái mà liều mình làm nhơ danh người lành, và làm cho nó thiệt những ích thiêng liêng bởi những lễ phép Hội-thánh, và lời cầu nguyện giáo-hữu mà ra.

4. — *Hỏi*. Đã rằng : Chẳng nên làm lễ phép Hội-thánh mà tống táng xác kẻ đã giữ đạo chẳng nên, vậy thì khi chôn xác nó, phải liệu làm sao ?

Thưa. Phải liệm vào hòm mà khiêng đi chôn không mà thôi, không thánh giá, không đèn. Lại các chức và giáo-hữu chẳng nên đưa đón, có một mình bà con cùng kẻ ơn nghĩa nó đặng đưa mà thôi. Cũng đừng đọc kinh, đừng làm lễ phép gì hết.

5. — *Hỏi*. Vì ý nào mà phép đạo chẳng cho lạy xác kẻ chết ?

Thưa. Là bởi vì sự ấy là việc dị đoan tỏ tường. Vì chưng kẻ vô đạo tin kẻ chết đoạn lên phẩm cao hơn khi còn sống, và có phép trọng hơn thường, bởi đó cho nên nó đơm tế, đốt hương, đốt đèn, lạy lục, có ý kính thờ kẻ chết, xin phù hộ cho mình đặng sự lành, khỏi sự dữ. Ấy là ý kẻ vô đạo khi lạy xác, khi đốt hương, cho nên phép đạo cấm nhặt sự ấy, là cấm rất phải lẽ.

6. — *Hỏi.* Việc tống táng cùng việc cầu nguyện cho linh hồn giáo-hữu, có phải là việc phước đức chăng ?

Thưa. Thật là việc phước đức. Vì nhơn đức yêu người có mười bốn mối, mà mối thứ bảy thương xác cùng mối thứ bảy thương linh hồn, thì đều dạy hai việc nói đó. Song phải biết, khi chôn xác kẻ mồ côi cô độc và kẻ khó khăn nghèo nàn, mà không có ai dọn cỗ bàn cho ăn uống gì, thì ta càng có công trước mặt Chúa hơn là khi tống táng kẻ khác, lại đặng sáng danh đạo thánh Chúa trước mặt kẻ ngoại nữa. Bởi đó cho nên Ta ước ao chớ chi giáo-hữu

địa-phận Ta bắt chước giáo-hữu địa phận kia mà lập họ tống táng chung, đề chôn cất kẻ mồ côi cô độc cùng kẻ khó khăn bần bạc, thì rất có phước lắm.

7. — *Hỏi.* Vì ý nào mà dạy mặc áo cho kẻ chết cho kín đáo làm chi ?

Thưa. Vì lề luật tự nhiên cùng phép đạo cấm đề xác nhơn loài trần truồng lõa lồ, là sự chẳng xứng với bổn tánh loài người.

8. — *Hỏi.* Mặc nhiều lớp nhiều thứ áo cho xác, cùng liệm nhiều của, như hàng giẻ lụa là, có lỗi gì chăng ?

Thưa. Lỗi lắm. Vì *một là,* bắt chước kẻ vô đạo mặc nhiều lớp áo, cùng liệm nhiều của dự phòng hậu thân, kẻo kẻ chết thiếu thốn kiếp sau ; *hai là,* hao tốn vô ích mà kẻ chết vô dụng, và thiệt hại đến kẻ sống là kẻ khó khăn mất nhờ ; *ba là,* thường có ý kiêu ngạo muốn người ta thấy mà khen.

9. — *Hỏi.* Vì ý nào cấm lấy khăn hay là giống khác như vậy mà che đậy mặt kẻ chết khi chưa liệm vào hòm ?

Thưa. Là vì hai lẽ nầy : *Một là*, cho giáo-nhơn khỏi bắt chước kẻ vô đạo quen đậy mặt kẻ chết theo ý dị đoan ; *hai là*, có ý để cho ai nấy thấy mặt mũi kẻ chết mét meo xanh xao gầy guộc dị thường làm vậy, cho đặng suy sự sang trọng tốt lành thế gian chóng kíp thay đổi, sớm có tối không, mà đừng ăn mặc trau chuốt lắm làm chi.

10. — *Hỏi.* Nhơn sao dạy đặt thánh giá trong tay kẻ chết làm chi ?

Thưa. Có ý tỏ ra người chết ấy là kẻ đã giữ đạo thánh Chúa Khitô, dã chịu đóng đinh thánh giá, cùng đã tin cậy mến yêu thánh giá trọn đời mình ; lại có ý chỉ, dầu khi sống dầu khi chết, ta hằng vịn thánh giá cho bền luôn, thì mới khỏi sự dữ và đặng mọi sự lành.

11.— *Hỏi.* Khi thắp đèn hai bên quan tài mà cầu cho kẻ chết thì có ý nào ?

Thưa. Có ý tỏ ra người chết ấy trọn đời đã theo đạo thánh Chúa Khitô, lại tỏ ra đến ngày tận thế xác ấy sẽ sống lại sáng láng tốt lành mà hưởng phước vui vẻ đời đời cùng Chúa Khitô trên nước Thiên-đàng.

12. — *Hỏi.* Khi cầu hồn mà thắp đèn trên bàn thờ làm chi nữa ?

Thưa. Bàn thờ là chỉ Đ C G, mà Đ C G là sự sáng thế gian. Vậy khi thắp đèn trên bàn thờ là cũng có ý chỉ Đ C G là căn nguyên mọi sự sáng láng.

13. — *Hỏi.* Giáo-hữu cầm đèn mà đưa xác thì cỏ nghĩa làm sao ?

Thưa. Đèn sáng chỉ đạo thánh Đ C G. Vậy khi giáo-hữu cầm đèn sáng làm vậy, thì có ý xưng mình đã đặng sáng, vì theo đạo Đ C G. Lại đèn sáng chỉ việc lành. Vậy khi cầm đèn sáng mà đưa kẻ chết, thì cũng có ý tỏ ra kẻ chết ấy đã lấy việc lành phước đức nó mà làm gương sáng láng cho người ta. Sau nữa, cũng có ý dạy mọi người cho biết, hễ làm con sự sáng là theo đạo thánh Chúa, thì phải lấy việc lành phước đức mà soi sáng cho bền đỗ cho đến khi vào trong huyệt mới thôi.

14. — *Hỏi.* Đem thánh giá đi chính giữa hai cây đèn sáng, có nghĩa làm sao ?

Thưa. Là có ý kính thánh giá, lại có ý chỉ kẻ theo thánh giá, là đạo thánh Đ C G, mới đặng sáng khỏi tối tăm sa ngã lạc đàng lên Thiên-đàng.

15. — *Hỏi.* Khi rảy nước thánh trên xác, trên quan-tài, trên mả, trong huyệt, thì có ý nào?

Thưa. Hội-thánh xưa nay quen dùng nước thánh mà làm phép nọ phép kia theo lễ nhạc, mà làm ích cho kẻ sống và kẻ chết đặng nhờ, vì nước thánh có phép xua trừ ma quỉ. Sau nữa, nước thánh có phép làm cho kẻ dùng nên đặng khỏi những tội nhẹ cùng khỏi phần phạt tạm vì tội trọng. Vậy khi rảy nước thánh như đã nói đó, thì có ý làm phép xác kẻ chết và cho huyệt mả nó, mà cấm ma quỉ chẳng đặng làm chước móc gì dữ đến chỗ ấy. Lại cũng có ý làm cho linh hồn người chết ấy đặng khỏi những tội nhẹ nó, và bớt phần phạt trong lửa luyện-ngục, bởi phép nước thánh, cùng bởi sức lời cầu nguyện kẻ rảy nước thánh ấy. Sau nữa,

có ý tỏ ra Hội-thánh trông, đến ngày tận thế, xác ấy sẽ sống lại hiệp làm một với linh hồn, mà hưởng phước cùng nhau đời đời chẳng cùng.

16. — *Hỏi.* Khi thầy cả xông hương mà làm phép huyệt, thì có ý nào ?

Thưa. Hội-thánh lấy sự đốt hương làm ví dụ sự cầu cùng Chúa. Vì chưng khói hương thì bay lên ngui ngút, và bay ra mùi thơm tho, mà lới cầu nguyện cũng bay lên trước mặt Chúa, và có mùi thơm là đẹp lòng Người. Vậy khi thầy cả xông hương làm vậy, thì có ý chỉ lời Hội-thánh cầu nguyện cho kẻ chết ấy thấu đến tòa Chúa, và đẹp lòng Người lắm. Lại đốt hương nơi xác ấy cũng có ý hiểu người chết ấy có danh thơm tiếng tốt, vì đã bền giữ đạo thánh Chúa nên trọn đời.

17. — *Hỏi.* Giáo-nhơn hay là các chức có đặng xông hương chăng ?

Thưa. Chẳng đặng, vì việc xông hương là chính việc riêng thầy cả mà thôi.

18. — *Hỏi*. Vì ý nào mà giáo-hữu cầu cho kẻ chết?

Thưa. Là khi người ta chết, dầu trọn đời đã ra sức giữ nghĩa cùng Chúa, và đã đặng chịu các phép Bí-tích cho nên mặc lòng, song đến giờ chết thường hãy còn mắc nhiều lỗi nhẹ, cùng chưa khỏi cho hết các phần phạt tạm, vì những tội trọng đã phạm trước. Vậy linh hồn ra khỏi xác, thì thường phải giam cầm lại trong lửa luyện-ngục cho đến khi đền đủ, và cho đến khi sạch hết mọi lỗi. Bởi đó khi giáo-hữu cầu nguyện cho kẻ chết, là có ý cầu xin cùng Chúa, mặc thánh ý Chúa thứ tha cho linh hồn nó, hay là giảm bớt hình phạt nó phải chịu trong lửa luyện-ngục.

19. — *Hỏi*. Có mấy cách giúp linh hồn trong lửa luyện-ngục?

Thưa. Có nhiều: một là xin lễ Misa, lễ thường, hay là lễ mồ, lễ hát; — hai là nhờ phép đại xá, ân xá mà nhường lại cho; — ba là xưng tội rước lễ, xem lễ, cầu nguyện, bố thí, ăn chay, hay là làm việc phước đức khác như vậy mà có ý giúp kẻ chết.

20.— *Hỏi.* Trong những cách giúp linh hồn ấy, thi có cách nào thần hiệu hơn các cách khác chăng ?

Thưa. Có, là xin các thầy cả làm lễ Misa, thì trổi hơn các cách khác, bỡi vì khi làm lễ Misa cho linh hồn nào, thì là dưng trót công nghiệp Đ C G cho Đ C Cha, xin Người thương xót linh hồn ấy, mà công nghiệp Đ C G thì trọng vọng vô cùng, và đẹp lòng Đ C Cha hơn mọi sự, đến đỗi dầu Đức Mẹ cùng các thánh Thiên-thần và các thánh Nam Nữ đều hiệp làm một cùng cả và Hội-thánh ở dưới thế nầy mà cầu nguyện, thì lời cầu nguyện ấy, dầu rất đẹp lòng Chúa, song sánh cũng chẳng bằng một lễ Misa.

21. — *Hỏi.* Có ngày nào hạp hơn mà xin lễ Misa cho kẻ chết chăng ?

Thưa. Có, là ngày mới qua đời, ngày thứ ba, ngày thứ bảy, ngày thứ ba mươi tính từ ngày qua đời, ngày giáp năm, cùng đến ngày lễ cầu cho các Đẳng, và bảy ngày sau. Hội-thánh quen lấy ngày thứ ba sau ngày qua đời, mà cầu cho linh hồn kẻ chết, vì chưng khi Đ C G

chết đoạn, đến ngày thứ ba Người sống lại. Chọn ngày thứ bảy, vì xưa Đ C T đã dạy lấy ngày thứ bảy mà cám ơn và thờ phượng Người, vì Người đã sinh ra ta và dựng nên trời đất muôn vật vì ta. Song dầu chẳng giữ đặng các ngày đã nói đó mà xin lễ và cầu nguyện cho kẻ chết, thì cũng chẳng hề chi.

22. — *Hỏi.* Xin lễ mồ, thì có làm ích cho linh hồn kẻ chết hơn khi xin lễ Misa thường chăng ?

Thưa. Khi xin lễ mồ, thì cũng là dưng lễ Misa trước. Khi làm lễ đoạn thì xuống bàn mồ, lại đọc hay là hát thêm một ít kinh, cầu cho linh hồn kẻ chết ấy, thì cũng là việc cầu nguyện trọng thể, mà chẳng làm ích thêm cho linh hồn ấy sao ? vì Hội-thánh chẳng hề lập phép nào mà vô ích. Song dầu một trăm lần làm phép đơn nơi bàn mồ mà thôi, thì làm ích cho linh hồn cũng chẳng bằng một lễ Misa.

23. — *Hỏi.* Phải làm cách nào mà nhường đại xá, ân xá cho linh hồn kẻ chết đặng nhờ ?

Thưa. Khi Đức Giáo Tông chỉ việc gì, để kẻ làm việc ấy đặng nhờ đại-xá, ân-xá, lại người ban phép nhường ân xá đại-xá ấy lại cho các đẳng linh hồn, thì phải làm việc ấy y như Đức Giáo Tông đã chỉ định. Lại khi làm, thì phải có ý nhờ ân-xá, đại-xá ấy mà nhường cho các đẳng, hay là linh hồn nào mình muốn giúp cách riêng.

Có nhiều việc lành, nhiều kinh đọc mà Đức Giáo Tông ban ân-xá, đại-xá cho kẻ làm việc ấy, hay là đọc những kinh ấy, và ban phép nhường những ân-xá, đại-xá ấy cho các đẳng.

Cũng có nhiều ngày lễ ta được nhờ như vậy nữa. Ta phải đọc trong lịch cho biết mà nhờ.

24. — *Hỏi*. Đến ngày cầu cho ông bà cha mẹ, có dọn cỗ bàn mời anh em bà con, kẻ quen biết ăn uống, thì ông bà cha mẹ có nhờ vì dọn cỗ ấy chăng? lại sự ấy có thảo cùng ông bà cha mẹ hơn chăng?

Thưa. Việc đọc kinh cầu nguyện cho ông bà cha mẹ, thì là thảo và làm ích cho ông bà cha mẹ lắm thật ; còn việc dọn cỗ bàn thiết đãi ăn uống, thì có thảo gì đâu. Cũng chẳng làm ích gì cho ông bà cha mẹ chút nào, mà lại nhiều khi sự ấy nên cớ tội lỗi, nhứt là khi có rượu, vì hễ tửu nhập thì ngôn xuất. Phải chi lấy phần sở phí ấy mà bố thí hay là xin lễ cho ông bà cha mẹ thì có ích hơn bội phần.

Hoặc có kẻ rằng : Nếu chẳng dọn cỗ bàn làm vậy, e người ta chê trách hà tiện. — Có một hai người ít giữ đạo. ham mê ăn uống thì trách mà thôi. Bằng người có lòng đạo đức, thì ai mà trách về việc ăn uống bao giờ.

25. — *Hỏi.* Giáo-hữu có phải đi đưa xác kẻ chết chăng ?

Thưa. Dầu chủ có mời, dầu không, dầu kẻ chết phải là bà con, dầu người dưng, dầu kẻ thiết nghĩa với mình, miễn là nó là người giáo-hữu giữ đạo Chúa, và mình có thể đi đưa đặng thì phải đi ; vì nhơn đức yêu người buộc

kẻ sống phải giúp kẻ chết. Lại các giáo hữu, dầu chẳng bà con phần xác, thì bà con cùng nhau về phần linh hồn. Vì các giáo-hữu thảy thảy đều nên một thân thể mầu nhiệm Đ C G Khitô. Bởi đó cho nên gọi hai chữ *giáo-hữu*, nghĩa là bạn thiết đồng đạo với nhau.

26. — *Hỏi.* Khi giáo-hữu đi đưa xác, thì có ý nào?

Thưa. Phải có ý đi mà cầu nguyện cho linh hồn kẻ qua đời, cho nên khi đưa xác, thì phải lo một việc đọc kinh cầu nguyện sốt sắng cho linh hồn kẻ chết mà thôi, khác nào mình nghe tiếng linh hồn ấy than thở kêu van và bức tức nài xin mình thương xót mà cầu giúp vậy.

27.—*Hỏi.* Khi ông bà, cha mẹ, anh em, bạn hữu chết, thì có nên khóc chăng?

Thưa. Nên, vì xưa Đ C G khóc ông thánh Ladarô; song khóc, thì phải khóc bởi lòng thật thương tiếc kẻ chết, lại phải giữ cho có phép, cho phải lễ, cùng chớ quên mình là kẻ giữ đạo thánh Đ C Giêsu.

28. — *Hỏi.* Vì sao nói rằng : Phải khóc bởi lòng thật thương tiếc kẻ chết?

Thưa. Vì nếu khóc lấy lệ mà thôi, chẳng phải bởi lòng thương tiếc, thì mắc tội giả hình, cùng hóa nên kẻ a dua phỉnh phờ trêu chọc kẻ chết mà chớ.

29. — *Hỏi.* Khóc cho phải phép cùng cho phải lẽ, nghĩa là làm sao?

Thưa. Là phải khóc, thầm thĩ vì động tình thảm thiết, chớ la lối om sòm, làm cớ cho người ta đọc kinh cầu nguyện chẳng đặng, thì làm thiệt hại kẻ chết thêm ; lại chớ có vật mình vật mẩy, lăn lóc ra tuồng khó coi. Lại nữa, phải giữ kẻo sanh lòng ưu phiền thới quá, mà phải thiệt phần linh hồn và phần xác chăng.

30. — *Hỏi.* Vì ý nào nói rằng Kẻ khóc chớ quên mình là kẻ giữ đạo thánh Đ C G ?

Thưa. Vì kẻ giữ đạo thánh Đ C G tin thật và trông cậy chẳng khỏi bao lâu sẽ gặp nhau lại : mà bởi trông cậy sẽ gặp nhau, thì sẽ giảm bớt sự phiền muộn thương nhớ.

31. — *Hỏi.* Ý sao mà Hội-thánh lấy màu đen làm sắc chế ?

Thưa. Là vì màu đen chỉ sự âm tang buồn não trong lòng, ám hạp hơn các sắc khác, và cũng xứng hạp cho kẻ chết nữa, vì xác phải dập bồi trong đất tối tăm mù mịt.

32. — *Hỏi.* Vì sao khi chôn xác trẻ con đã chịu phép Rửa-tội, mà chết khi chưa có trí khôn, thì dùng sắc trắng ?

Thưa. Vì trẻ ấy chết sạch tội thì đặng hưởng phước vui vẻ trên Thiên-đàng, mà sắc trắng thì chỉ sự ấy rõ hơn các sắc khác.

33. — *Hỏi.* Khi chôn xác trẻ con, thì có cầu cho linh hồn nó chăng ?

Thưa. Không, một cầu nguyện và ngợi khen Chúa, vì đã đem linh hồn ấy lên Thiên-đàng vui vẻ vô cùng mà thôi.

34. — *Hỏi.* Vì ý nào khi người chết phải là một trinh-nữ có tiếng tốt trọn đời, thì phải tống táng trọng thể hơn người khác ?

Thưa. Bởi vì Hội-thánh yêu chuộng kẻ giữ mình đồng-trinh sạch sẽ, hơn kẻ có vợ chồng, và xem người giữ trinh khiết như hoa thơm trong vườn Hội-thánh ; nên cho dùng sắc trắng và hoa, để chỉ sự sạch sẽ cùng danh thơm trinh-nữ ấy.

35. — *Hỏi.* Như kẻ chết là kẻ đã chịu tử vì đạo, thì phải tống táng làm sao ?

Thưa. Phải tống táng cho trọng thể hơn nữa bội phần : vì hẳn thật kẻ chịu tử vì đạo đặng lên Thiên-đàng tức thì, mà hưởng phước, vui vẻ vô cùng, nên vì lẽ ấy đáng ta tôn kính hơn mọi người khác.

36. — *Hỏi.* Có nên cầu nguyện cho kẻ đã chịu tử vì đạo chăng ?

Thưa. Khi Hội-thánh đã xét đoán người nào đã thật chết vì đạo Chúa, thì chẳng còn nên cầu nguyện cho, vì các thánh tử đạo đã đặng đầy no mọi sự lành phước lộc, chẳng thiếu gì nữa,

mà cầu làm chi. Song khi Hội-thánh chưa phán đoán sự ấy, thì còn nên cầu nguyện.

37.— *Hỏi.* Khi người nào đã chịu chết vì đạo, mà Hội-thánh chưa đoán người ấy chịu tử vì đạo, đáng cho giáo-hữu kính tôn, thì ta có nên xin cùng người ấy bàu chữa phù hộ ta chăng ?

Thưa. Vì bằng cầu riêng thì nên, song chẳng nên làm đều gì trọng thể bề ngoài mà kính tôn, trước khi Hội thánh ban phép.

